נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 189
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ה', י"א בתשרי תשמ"ו, 26.9.85
בשעה 9.00

בהשתתפות:

חברי הוועדה: היו"ר א' שפירא, ש' עמר
נ' ארד, ר' פנחסי
י' ארידור, י' צבן
ג' גדות, ח' קופמן
פ' גרופר, ח' רמון
ד' דנינו, מ' שטרית
י' כהן, א' שלום
א' ורדיגר, ג' שפט
י' מצא, ד' תיכון
ע' סולודר, ב' שליטא
ע' עלי

מוזמנים: יו"ר הכנסת ש' הלל
שר האוצר י' מודעי
מזכיר ההסתדרות י' קיסר
סגן שר האוצר י' מודעי
ש' ויס, י' הכהן - ההסתדרות
א' פוגל, י' ברון, א' מינטקביץ, ה' דודאי, ד' בר-חיים,
מ' הבה, ר' אלמוג, ר' רוקח, ש' שביד - משרד האוצר
ע' ויץ - משרד התחבורה
ת' הקר - משרד המשפטים
ש' בריצמן - המוסד לבטוח לאומי
ש' ביר - יו"ר ארגון המורים העל-יסודיים
מ' קרם, ש' אלון, ח' מרון - " "

מזכיר הוועדה: א' קרשנר
יועץ משפטי: א' דמביץ
יועצת כלכלית: ס' אלחנני
הקצרניות: ת' בהירי, א' ברק, מ' איזנברג

סדר היום: תקנות פיצויים למניעת תאונות דרכים(קרן למימון פעולות למניעת תאונות דרכים) (תיקון)

עדכון תקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 1985 לרבעון

חוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה

שנויים בתקציב לשנת 1985

שכר נושאי משרה שיפוטית

עדכון תקציב רשות השידור לתקופה יולי-ספטמבר 1985

תקנות פיצויים - קרן למימון פעולות למניעת תאונות דרכים - תיקון

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

אני פותח את הישיבה. על סדר היום תקנות פיצויים - קרן למימון פעולות למניעת תאונות דרכים - תיקון. מוגש על-ידי שרי האוצר והתחבורה.

נ' ארד:

אני מבקשת לראות את החומר.

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

זה מאושר על-ידי שני השרים. איני רואה כאן כל בעיות.

נ' ארד:

היו לנו בעיות.

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

לא בתקנות אלה. לא מדובר כאן בדמי בטוח רכב. אני מציע שתבדקי את החומר ותעירי הערותיך.

נ' ארד:

בכנסת הקודמת היה דיון על הקרן והוצאותיה. אני מבקשת לראות את החומר הנוסף, אך בכל מקרה אני מבקשת להזמין לוועדה את נציגי הקרן, על מנת לקבל מהם דו"ח על פעולות הקרן.

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

ישנה ועדת מישנה שיכולה לעסוק גם בעניני הקרן הזו.

א' קרשנר:

יש פה שני דברים: השתתפות הקרן בתקציב המועצה והוספת שני חברים שהם נציגי צבור.

נ' ארד:

מיהם נציגי הצבור?

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

איני יודע.

היות ונציגי משרד התחבורה טרם הופיעו, אנו דוחים את הדיון בנושא זה לישיבה אחרת.

א' קרשנר:

הם הוזמנו לשעה מאוחרת יותר.

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

אם כך, נדחה את הענין עד שיופיעו נציגי משרד התחבורה.

(נציגת משרד התחבורה נכנסת)

ע' וייס:

הקרן משתתפת בהוצאות של פרוייקטים בטיחותיים על-פי חוק הפצויים לנפגעי תאונות דרכים. על-פי התקנות, אין היום סמכות להשתתף בתקציב המועצה למניעת תאונות דרכים, ואנו מבקשים לתקן את התקנות כך שאפשר יהיה להשתתף בתקציב המועצה עד לסכום של 350 אלף דולר. בזמנו דובר רק על השתתפות הקרן בפרוייקטים מסויימים.

נ' ארד:

על-פי מה נקבעות סדרי העדיפויות והוצאות הקרן? על-פי מה נקבעה תקרה של 350 אלף דולר?

ע' וייס:

הפרוייקטים נקבעים על-ידי הקרן בהתאם לתקנות. הקרן מגישה כל שנה את תכנית העבודה שלה לאישור . הקרן דנה בבקשת המועצה הלאומית למניעת תאונות ומאשרת או לא מאשרת את הפרוייקטים.

נ' ארד:

על-פי מה נקבעה תקרה של 350 אלף דולר?

ע' וייס:

איני יודעת בדיוק.

י' צבן:

כל ההצעה מוגשת לנו בצורה בלתי מתקבלת על הדעת, ואני מציע לדחותה. הענין רציני והבעיות הכרוכות במניעת תאונות דרכים, בהכשרה ובתחזוקת כבישים הועלו לאחרונה בכמה הצעות לסדר-היום.

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

ישנה הצעה של נאווה ארד, לאשר את התקנות ולהעביר את הנושא לוועדת מישנה בראשות דן תיכון.

י' צבן:

350 אלף דולר נראים לי סכום עלוב, ואיני יודע כיצד מתכוונים לבצע את עבודות התחזוקה וסלילת הכבישים, כאשר עומדים לחסל את מע"ץ.

א' שלום:

יבנו כבישים לא על-ידי מע"צ.

נ' ארד:

מדובר כאן בהעברת סכום למועצה. הנושאים הקשורים בקרן רחבים ומורכבים, מאחר והיו דיונים בקדנציה הקודמת, הצעתי שלא לעכב את הדיון אלא לכנס את ועדת המישנה, בפניה יופיעו אנשי הקרן אשר יציגו את הנושא.

י' צבן:

אני מבקש שלא תהיה "מריחה" של הענין.

מ"מ היו"ר י' אריאור:

הוועדה מחליטה לאשר את התקנות וכי ועדת המישנה בראשות חה"כ תיכון תדון גם בפרטי תקציב הפעולה של הקרן, ותמסור את מסקנותיה לוועדת הכספים.

עדכון תקציב משרד מבקר המדינה לרבעון השני

מ"מ היו"ר י' אריאור:

הכל מוגש בהתאם לכללים המקובלים.

הוחלט: הוועדה מאשרת עדכון תקציב הרבעון השני למשרד מבקר המדינה.

חוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ה-1985

מ"מ היו"ר י' אריאור:

אנו חוזרים לחוק.

נ' ארד:

את סעיף 25 ביקש סגן שר האוצר לדחות.

מ"מ היו"ר י' אריאור:

אני נעתר לבקשתו.

ד' תיכון:

אני מבקש רוויזיה. נושא קרן ההשתלמות אינו ברור לאיש. אני מתייחס לסעיף 29 (א)(3) בעמ' 285. נושא זה אינו ברור לאיש מאתנו. הושמעה טענה, במיוחד מצד המורים, לגבי קרן ההשתלמות. לא הבנתי את מה שהאוצר אומר: "למעט קופת גמל שהיא קרן השתלמות". אם אני זוכר היטב, המחוקק ביקש בעצם למסות את ההפרשה של המעביד.

ס' אלחנני:

אני מוכנה להסביר את הנושא: קרן השתלמות נכללה לצורך מס-הכנסה, כאילו היתה קופת גמל. זה כתוב במפורש בחוק ובדברי ההסבר. מי שידע זאת, נהנה מכך. הוא ידע לקחת את קרן ההשתלמות ולנצלה גם לצורך הזכויים ממס-הכנסה, כמו קופות גמל "גדיש", "תמר" ואחרות. מי שלא מגיש דו"ח למס-הכנסה, לא יודע אפילו שאפשר לנצל זאת.

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

ישנה כאן משלחת של ארגון המורים, אשר הוזמנה לכאן על-פי בקשתם.

ש' באייר:

הבאנו לכם גם חומר בכתב. בשורה שלפני האחרונה, בחומר שמסרנו לכם, נאמר שארגון המורים העל-יסודיים היה הראשון מבין כל הארגונים שהתנדב עוד ב-19.5 לתרום תרומה על חשבון שכר חבריו, כדי לאזן את תקציב משרד החנוך ועל מנת שלא יהיה צורך לקצץ בשעות ההוראה. הדבר נעשה, כאשר את חלק מתוספות הסכם עציוני מנובמבר 1983 תרמנו מרצוננו. השלב האחרון של הביצוע היה צריך להיות ב-1.9.85. חלק מהתוספות תרמנו מיוזמתנו, כאשר בהסכם עם משרד החנוך היה ברור שאותם 5.8% "יינתנו במועדם". ראינו בכך דבר מאד עקרוני, שכן מ-1978 נאבקנו על סגירת הפער בשכר בינינו לבין המהנדסים. שבתנו 39 יום, שביתה שבעקבותיה הוקמה ועדת עציוני. מסקנות הוועדה אושרו ב-1983, ההסכם נחתם, ונראה לנו כדבר מהותי שחלק מההסכם ימוצה במועדו. דחינו לשנה שלמה, עד ספטמבר 1986, חלק מבצוע ההסכם.

ד' תיכון:

החלק הזה כבר אושר בוועדה. האם אנו דנים בכך מחדש?

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

בשלב זה אנו שומעים את משלחת ארגון המורים. אחר-כך נחליט כיצד לנהוג.

ש' באייר:

כאשר הוחלט בין ההסתדרות לבין הממשלה על הארכת צווי החירום, מי שניהל את המו"מ בשם העובדים היתה ההסתדרות, וזאת למרות שארגון המורים העל-יסודיים אינו חבר בהסתדרות הכללית ולא שותף כלל במו"מ. לכן גם לא היה לנו מגע רציף עם ההסתדרות ולא הפעלנו עליה לחץ. לא יכולנו גם לאיים בעזיבת ההסתדרות הכללית, מכיוון שממילא הוצאנו מתוכה לפני 26 שנים.

אני רוצה להסב את תשומת-לבכם לפיסקה שלפני האחרונה במסמך שהכנו. על-פי הידוע לנו, בהסכם בין ההסתדרות הכללית למשרד האוצר אמנם מתייחסים להקפאה כללית של ההסכמים עד אפריל 1986, אולם נאמר כי שלוש הדרגות התחלתיות בדרוג האחיד מבוטלות; ב. גם אלה שזכאים לדרגה אישית, יקודמו בדרגותיהם; ג. מי שזכאי להחזר

הוצאות רכב, יקבל עדכון (ואיני צריכה לספר לכם שכל עם ישראל זכאי). הוא הדין לגבי מי שזכאי לאש"ל.

<u>ע' עלי:</u>

לא כל עם ישראל, לא צריך להגזים.

<u>ש' באייר:</u>

מזכירות בתי-הספר ועובדות הנקיון אינן מקבלות, אך סגן מנהל מחלקת החנוך, שהוא בדרגה נמוכה ממני, מקבל החזר מלא של הוצאות רכב.

המורים אינם באים לתבוע החזר הוצאות רכב. מה שבאנו לומר הוא שמה שקורה כתוצאה מהקפאת הסכמים כלליים והפשרה של עדכונים אישיים באש"ל וברכב, וביטול שלוש הדרגות התחתונות, הוא שצבור המורים הוא הצבור היחיד שעבורו ההקפאה היא הרמטית וטוטלית, ללא שום אפשרות של חריגה ממנה. אם תצרפו לכך את הצעת החוק, תווכחו לדעת שלא רק הסכם עציוני נדחה לאפריל, אלא גם הסכמים אחרים.

הבאנו לכאן טבלאות שכר של המורים, למי שמעונין לעיין בהם. אנו נפגעים כתוצאה מההסכם בין ההסתדרות לממשלה לא רק בכך שהתוספת של 5.8% נמנעת מאתנו, אלא גם תוספות אחרות. בגלל נוסח הצעת החוק, לא קיבלנו תוספת איזון, והנושא עומד להיות מוכרע עתה בבית-הדין לעבודה. אך גם אם ייפסק לטובתנו, נהיה מנועים מלקבל את התוספת. ביולי השנה אמור היה להיבדק שכר המורים בהשוואה לשכר המהנדסים. תוספת זו אמורה היתה להתבטא ב-2%, אך גם תוספת זו תוקפא בגלל החוק. הסכם עציוני כולל לא רק את ה-5.8% אלא עלות מערכת של עוד כ-3%, שמרצוננו הסכמנו לתרום ב-19.5.

במילים אחרות, מה שרצינו להביא לתשומת-לבכם הוא שביחס למורים לא מדובר על 5.8% תוספת שכר, אלא בכ-18% משכרם בדרך כלשהי. אם נצרף לכך את העובדה שאין עבורנו קידומים אישיים, בעוד שלגבי אחרים ישנם, אנו טוענים שיש כאן נושא עקרוני: האם ייתכן שצבור אחד ייבדל מכל שאר עובדי השרות הצבורי, והפגיעה בו תהיה כל-כך רחבה.

בקשתנו היא שוועדת הכספים אשר אמורה להמליץ בפני הכנסת, תחליט לאשר לנו לפחות את ה-5.8%. חשוב לנו שהסכם עציוני יבוצע. יש לנו חשש שהוא לא יבוצע לעולם. האוצר הציע שיידחה לשנה, ועכשיו מדובר אולי על דחייתו עד אפריל. יש לנו חשש שאם הדבר ייכנס לתקציב, יבקשו הארכה לספטמבר וכן הלאה. חשוב לנו שהסכם עציוני יבוצע לפחות בחלקו. אנו מבקשים לראות את ה-5.8% כסכום המקביל להפשרה הפנימית בשאר האגודים. איננו מתנגדים ואף הסכמנו מרצוננו לוותר על יתר הסעיפים. הסכמנו מרצוננו להשתתף בנקיון עצמי של בתי-הספר. מורים יעשו תורנות על מנת להבטיח את השרות העצמי. מה שאנו מבקשים הוא שה-5.8% יקביל להפשרה ביתר האגודים.

<u>י' צבן:</u>

אני מבקש הסברים לטבלת השכר שלפנינו, ואם יש לכם, אני מבקש נתונים השוואתיים לעומת דרגה ממוצעת. כאשר אתם אומרים שאם לא יהיה כאן תיקון, שכרכם יישחק ב-18% יותר ממה שנשחק שכר כלל העובדים במשק, אני מבקש לחדד ולהבהיר למה הכוונה. האם כוללים בכך את כל המרכיבים שציפיתם לקבל בעקבות דו"ח עציוני? האם כל אלה ביחד מצטרף ל-18%?

<u>ד' תיכון:</u>

הנושא הזה הוכרע בוועדה לפני יומיים.

יש כאן בעיה. היתה הודעה של דמביץ בסוף הישיבה.

<u>ד' תיכון:</u>

לעצם הענין: את יודעת שאנו נמצאים היום בתקופה קשה, בה השכר הוקפא ונשחק כפי שלא נשחק מעולם. כל פריצה במערכת תביא לכך שמדיניות השכר תעבור מן העולם. האם אינך חושבת שאתם דורשים דרישות שאי אפשר לקבלן בנסיבות הקיימות?

<u>ש' באייר:</u>

החשבון שלנו לגבי ה-18% הוא "מודו גרוסו". יש טוענים שהשחיקה אפילו גדולה מזו. אנו צריכים להביא בחשבון מאפריל 1984 מקבלים רוב העובדים את תוספת האיזון. תוספת האיזון היא בערך 8% ממשכורתו הממוצעת של מורה. הווכוח על תוספת האיזון נמשך מאז אפריל 1984. גם אז לא קיבלנו את טעון האוצר שאנו מקבלים תוספת ייחודית. ב-31.8.84 עמדה לפרוץ שביתה בעקבות הנושא הזה, אך ביטלנו אותה כאשר הובטח לנו מו"מ על תוספת האיזון. בינתיים הוקמה ממשלת הלכוד הלאומי והענין ירד מהפרק. פנינו לבית-הדין לעבודה בענין זה, אך גם אם נזכה בו לא נוכל לקבל את התוספת בגלל ההקפאה. איני צריכה להסביר לכם מה פרוש 8% מהשכר, לאחר אובדן ערכו הראלי של השכר.

נושא אחר הוא שחיקת שכר המורים לעומת שכר המהנדסים. גם אליבא דאוצר השחיקה היא של 2% מחודש אוגוסט השנה, אך אנו חושבים שהיא גדולה יותר. מכיוון שאין לנו נתונים משלנו, אנו מוכנים לקבל את נתוני האוצר. גם לגבי מסקנות עציוני אין מדובר ב-5.8% אלא ביותר, וגם על חלק מכך ויתרנו. נכון שעבוי הטבלה היה במו"מ. באיזה שהוא שלב הבטיח לנו שר האוצר כי נקבל את התוספת הזו, אך לא קיבלנו גם אותה. כאן אנו נמצאים בקלחת אחת עם כולם. בנוספים אחרים אנו נמצאים בקלחת נפרדת. אנו סבורים ש-18% מגיעים לנו אפילו על-פי החישוב הזהיר ביותר.

<u>מ' ורם:</u>

אני רוצה להתייחס לדבריו של חה"כ צבן, אשר ביקש נתונים על שכרו של המורה. מדובר בחמש תוספות המתווספות לשכר המשולב של המורה, והן מסתכמות ב-28% מעל לשכר המשולב.

<u>י' צבן:</u>

אם אקח מורה מוסמך עם ותק של 10 שנים, שכרו המשולב בחודש ספטמבר היה כ-400 אלף שקל, ועל-כך יש להוסיף 28% שהם 100 אלף שקל, כלומר הברוטו שלו יהיה כ-520 אלף שקל בספטמבר?

<u>מ' ורם:</u>

כן. לפני עשר שנים היה שכרו של מורה בעל תואר בוגר אוניברסיטה שווה לשכר הממוצע במשק. היום רק לאחר 21 שנות ותק הוא מגיע לשכר הממוצע במשק. השחיקה הגדולה נובעת מאי קידום מורים בדרגות, וקידום בוותק בלבד.

<u>ש' באייר:</u>

אני רוצה להתייחס לדבריו של חה"כ תיכון: אנו ערים למצב הכלכלי ואף היינו הארגון היחיד שתרם את חלקו בהסכם מ-19.5. אנו מבצעים פרוייקטים יחד עם משרד החנוך וחברת "אמניר", למיחזור חומרי למוד. מבצע זה אמור לחסוך כ-17 מליון דולר למערכת החנוך. אילולא היתה הפשרה פנימית בסקטורים אחרים, שכתוצאה ממנה שכרנו יישחק עוד יותר, לא היינו מקימים כל זעקה, אך מכיוון שלגבי אחרים תהיה גלישה,

השחיקה שלנו תהיה עוד יותר גדולה.

אני רוצה לבקש מחברי הוועדה לראות במורים סקטור מיוחד. יש בריחה עצומה של מורים, בעיקר במקצועות המדוייקים, אך גם במדעי החברה (מדברים היום רבות על חנוך לדמוקרטיה, שחייב להעשות גם באמצעות מורים אלה) . אנשינו הם ברובם בעלי תואר ראשון ושני. הם עורכים השוואות שכר בינם לבין אחרים. ב-1978 לאחר השביתה הארוכה, התברר כי היתה בריחה גדולה ממערכת החנוך. אנו מקווים כי המצב הכלכלי בארץ יוטב, אך אנו חוששים שאז יסתבר שמורים רבים ברחו ממערכת החנוך, וקשה יהיה להחזירם. איש אינו משלה את עצמו שניתן יהיה להחזירם במהירות.

אנו מבינים את המצב הכלכלי, אך מבקשים שלא לתת יד לשחיקה נוספת ומיוחדת של שכר המורים.

<u>ח' מרון:</u>

הטעון המוסרי כלפינו אינו חדש. כאשר נחתם הסכם עציוני בנובמבר 1983, פריסתו על-פני שלושה תשלומים היתה משום הענין הזה. אני לא חושבת שיהיה זה מוסרי לומר למורים כי למהנדסים או לסקטור אחר יש טענות דומות. אין צבור אחד שמחכה לסיום מאבק מקצועי במשך שבע שנים ועוד שלוש שנים למימוש הסכם. אין עוד סקטור אחד הדומה לנו בעמידה המבישה כמעט בתור. הסכם עציוני בא לתקן עיוותים ולסגור פערים. הוא לא בא לתת תוספות יחודיות. הפער הזה נכון לינואר 1980, בעוד שאנו נמצאים היום ב-1985. אולי כדאי לבדוק אם תוספות עדכון האש"ל, הרכב והקידום בדרגות אישיות, אינם מגיעים לאותם 5.8% עלובים שהמורים מבקשים לעצמם. למורים אין את התוספות הללו, לכן אולי צריך להסתכל על ה-5.8% כעל קידום בדרגה אישית לכל מורה ומורה.

<u>מ"מ היו"ר י' אריאלי:</u>

אני רוצה להודות לנציגי ארגון המורים. הוועדה תיקח לתשומת-לבה את מה שנאמר כאן.

<u>נ' ארד:</u>

שאלה לאנפורמציה: הדיון הקודם חכינו עד שיגיע נייר ההסכם בין האוצר לבין ההסתדרות. האם כל הנושאים המופיעים כאן מוסכמים בין האוצר לבין ההסתדרות?

<u>היו"ר א' שפירא:</u>

היתה לנו החלטה בוועדת הכספים בנושא השופטים. סעיף 5 מבטל בעצם את ההחלטה הזו, לכן אנו צריכים לאשר פעם נוספת את סעיף 5.

אני חייב להודיע לוועדה: הצבענו על סעיף 10 שהביא מר הלל דודאי בנושא לכנסת, לנשיא המדינה ולמבקר המדינה. הוא אמר ששלושת הגורמים הללו הסכימו לנאמר בסעיף זה. לשם זהירות התקשרתי עם הנשיא, והוא הודיע לי כי לא ידע על-כך. סעיף 10 בנוסח הלבן אומר שהיות וכולם צריכים לפטר 3%, ואין לקבל אף עובד חדש מעל ל-3%. מר דודאי אמר בשמשר האוצר כי הנשיא, יו"ר הכנסת ומבקר המדינה יודעים על-כך שלא יקבלו תוספת, כלומר ה-3% לא יוחזרו . בלשכת הנשיא לא ידעו על-כך. התקשרתי עם הלל דודאי בערב יום כיפור ומסרתי לו כי הנשיא אינו יודע על-כך ואף מתנגד לכך.

הבוקר לפני הגיעי לכאן, התקשר אלי יו"ר הכנסת. נודע לו דרך הנשיא שהחלטנו על-כך, והוא כעס על-כך. הוא הסביר שיש כאן ענין של בטחון, של שומרים ושל השב"כ. הוא שאל: ונניח שמזכיר יוצאת לחופשת לידה, האם לא יוכל לקחת מזכירה במקומה?

בעת שישבתי עם יו"ר הכנסת קראנו להלל דודאי, ויש הצעה אחרת: משום כבוד הנשיא, יו"ר הכנסת ומבקר המדינה, יהיה כתוב בסעיף זה כי אמנם גם התקנים שלהם מוקפאים, אך לנשיא, ליו"ר הכנסת ולמבקר יש סמכות אישית לאשר העסקה.

<u>ה' דודאי:</u>

היתה כאן אי הבנה. חשבנו שיש תאום והתברר שאין תאום. מה שאנו מבקשים הוא להקנות למנהל לשכת הנשיא, ליו"ר הכנסת ולמבקר המדינה את הסמכויות שיש לרשות המוסמכת לצורך סעיף זה. לכל אחד מהגופים האלה תהיה הסמכות. זה מקביל למה שנעשה בתקנות שעת חירום, כאשר נתנו לגורמים האלה את הסמכות לפעול.

<u>ג' שפט:</u>

אני לא מוכן לומר שהיתה כאן תקלה. אני מבקש לדעת, האם בררו את הנושא קודם עם נשיא המדינה ויו"ר הכנסת? לא ייתכן שיאמרו היום שהיתה כאן תקלה.

<u>ד' תיכון:</u>

אני מבקש ממך להיות ער לפרוצדורה ולתקדימים שאתה יוצר. מאחר והתעוררו בעיות שונות בענין פרק ב' - שכר ותנאי עבודה, אתה יכול לומר כי מה שעשינו לפני שלושה ימים אינו תקף, ואתה מבקש שנדון מחדש בפרק ב' העוסק בשכר ותנאי עבודה, שאם לא כן, כל אחד יכול לפתוח את הסעיף שאליו הוא קרוב. אם אתה רוצה לערער על סעיפים אחרים, והמורים מערערים על סעיף 8 - אני מציע לפתוח את הכל מחדש, למרות שלא זו הדרך המקובלת.

אני רוצה להעמיד אתכם על מהות הווכוח: שיא כח האדם אצל נשיא המדינה הוא 39 תקנים. 3% הם לכלל היותר תקן לאיש אחד. האם בענין זה טורח נשיא המדינה להתקשר אליך ואתה אליו? אני מבקש שלא לפתוח את הנושא, כי אוי ואבוי למדיניות השכר.

<u>י' צבן:</u>

אני מצטרף לבקשת חה"כ שפט שנקבל הסבר מניח יותר את הדעת. הבעיה היא יותר עקרונות, לא ייתכן שנקבל אנפורמציה כה סותרת בנושא זה. אדוני היו"ר, לא הייתה כאן בעת שחה"כ אריזור ניהל את הישיבה, אך נוצרה בוועדה הסכמה שבדיון בנושא זה תהיה גמישות בכל הנוגע לרוויזיה ובסדר-הדיון.

לגבי סעיף 8 המתייחס למורים, קיבלתי רושם שהענין מוסכם על-ידי כל הגורמים.

<u>ד' תיכון:</u>

שאלתי אם הענין מוסכם על-דעת הסתדרות המורים ונאמר לי שכן.

<u>י' צבן:</u>

כאן יש אי בהירות. היות ואנו יודעים לגבי הסעיף הזה דברים שלא ידענו לפני יומיים, הם מחייבים דיון. בכפוף לנוהג שהוסכם עליו כאשר חה"כ אריזור ניהל את הישיבה, אני מציע שלא נעסוק בפורמליסטיקה, אלא נעסוק בכך באופן עניני.

היו"ר אי שפירא:

רק מאוחר בלילה, ערב יום כיפר, שמעתי כי כל הסעיפים שנדונו כאן נפלו לאחר שהלכתי.

י' אריאלי:

חלק מהסעיפים אושרו, פרט לסעיף 26 שנפל. חלק מהסעיפים נדחו אם על-פי בקשת חברי ועדת הכספים שביקשו התייעצות סיעתית ואם על-פי בקשת הממשלה. נכון שהיתה הודעה ברדיו שחה"כ נאווה ארד וכמה חברי-כנסת אחרים הצליחו להפיל כמה סעיפים, אך ההודעה הזו לא היתה נכונה.

נ' ארד:

בסעיף 29 היתה הצבעה בנושא מס-הכנסה, והסעיף נפל. אני רוצה שהדבר יתוקן גם בפרוטוקול וכך ייאמר.

היו"ר אי שפירא:

אני יודע שזה נכון.

נ' ארד:

מאחר ומסתבר שיש אנפורמציה לגבי הנשיא ויו"ר הכנסת, אני מבקשת לדעת אם הסעיפים שהצבענו עליהם, הנוגעים לענין השכר, מוסכמים עם ההסתדרות הכללית.

ד' תיכון:

אני מבין שההסכם שנחתם בין האוצר להסתדרות יפורסם ב"רשומות".

ה' דותאי:

כן.

י' כהן:

אני מציע לא לקיים דיון כולל, אלא להתייחס לכל סעיף וסעיף. נראה לי שיש כאן סתירה בין סעיף 9 לבין סעיף 10. אם סעיף 9 מקובל עלינו, סעיף 10 מיותר. אני לא מציע להתדיין כרגע עם הנשיא או עם יו"ר הכנסת. אם אפשר להשאיר את סעיף 9, הוא נותן תשובה.

פ' גרופר:

הכל מתחיל ב"כבוד הנשיא", ואחר-כך עובר לתחומים אחרים. אם נשיא המדינה יצטרך עוד תקן, הוא יוכל לקבלו גם בלי אישורנו. יש היום דברים חמורים הרבה יותר: כאשר יוצא לגמלאות מנהל שרות תעסוקה באזור מסוים, לא מכניסים אחר במקומו. אינני בא בטענות, כי אם נפרוץ הסכר, לא נתקן דבר. אל תדאגו לנשיא, כי אם הוא יצטרך ארבעה תקנים, יקבל את כולם.

א' דמבין:

מטעמים קונסטיטוציוניים נתבקשה הוועדה להפריד בין המסה הגדולה של עובדי הצבור, לבין עובדי שלושה מוסדות מכובדים - לשכת הנשיא, הכנסת ומשרד מבקר המדינה.

הדבר בא לידי בטוי גם בתקנות לשעת חירום וגם בנוסח הכחול שמונח לפנינו. בשני המקרים, שלושת המוסדות האלה אינם בגדר גוף צבורי רגיל, ולכן יש צורך בהוראה מיוחדת. הטעות בסעיף 10 היתה בכך, שאותו שסתום בטיחות שהיה קבוע לענין כל העובדים של גופים צבוריים, דהיינו שרשות מוסמכת יכולה לתת בנסיבות מיוחדת חוזה מיוחד להעסקה, - דבר זה הושמט כנראה בטעות מסעיף 10. את זאת אנו מציעים להכניס.

היתה בקשה נוספת אל יו"ר הכנסת, כי כשם שאותו קיצוץ לא יחול על כוחות הבטחון, כך גם על כוחות הבטחון של הכנסת לא יחול אותו קיצוץ, ולכן המספר שייקבע בתוספת השניה לגבי עובדי הכנסת, לא יהיה אותו מספר אלא מספר קצת יותר גדול, כדי שהקיצוץ לא יחול על עובדי המשמר והסדרנים.

בקשות אלה הן בקשות סבירות, ואיני מניח שיהיה מי שלא יקבלם. על כל פנים, יו"ר הכנסת ביקש במפגיע, כי הוועדה תאשר את העקרונות האלה, והוא מקווה שלא יצטרך כלל להזכיר את הענין כאשר יגיע לקריאה שניה ושלישית.

<u>ה' דודאי:</u>

כל מה שנאמר על-ידי מר דמביץ לגבי סעיף 10, מקובל בהחלט על האוצר, ואף נכין נוסח שישקף זאת. לגבי נושא ההסכמה עם ההסתדרות, איני יודע אם אני צריך להתייחס לכל הדברים שנאמרו כאן, כי נאמרו דברים רבים שאינם מדוייקים, וזאת בלשון המעטה. קודם אתייחס לענין ההסתדרות: חתמנו איתה על שני הסכמים, האחד לגבי הסתדרות המורים. ההסכם נחתם בשם הסתדרות המורים, ובו נאמר כי דוחים את יישום מסקנות עציוני עד אפריל. מה שקרה הוא שארגון המורים חזר בו מההסכמה שנתן להסתדרות, למרות שההסתדרות חתמה את ההסכם גם בשם הסתדרות המורים. לנו יש הסכם חתום לגבי המורים, והסכם שני לגבי כל השרות הצבורי. שניהם חתומים ושניהם על דעת ההסתדרות.

<u>ד' תיכון:</u>

האם אפשר לראות את ההסכם?

<u>ה' דודאי:</u>

נצלם אותו ונפיץ בין חברי הוועדה.

<u>היו"ר א' שפירא:</u>

היות והזמן קצר, וכולנו רוצים לגמור את הכנת החוק לפני ה-30.9, אני מסכם שאקבל את הנוסח לשנות את סעיף 10, כפי שמציע הלל דודאי.

<u>ג' שפט:</u>

אבקש לשמוע את הצעת הנוסח.

<u>א' דמביץ:</u>

כנוסחו עכשיו, בתוספת מילים אלו: "אלא אם כן הטילו זאת נשיא המדינה, יו"ר הכנסת ומבקר המדינה לפי הענין, בנסיבות מיוחדות.

<u>היו"ר א' שפירא:</u>

מי בעד השנוי המוצע בסעיף 10?

ברוב קולות הוחלט לאשר את השנוי המוצע.

ג' גדות:

שאלה למר דודאי: אני מבין שיש בכספת איזה שהוא הסכם. האם נכון יהיה לומר כי ההסתדרות לוקחת על עצמה את האחריות גם על ארגון המורים. במידה והדבר כך, אצביע בעד מתן גבוי להסתדרות הכללית בהסכמה עם האוצר. במידה ואין זה כך, אני רואה את הענין כפתוח.

ח' רמון:

רוב הטענות של המורים הן טענות שאפשר לדון בהן, אך אי אפשר לקבל אותן, אך ישנה טענה אחת והיא שאחת לשנתיים נערכה בדיקת שחיקה. קרה להם שבדיקת השחיקה היתה צריכה להיות בספטמבר, אך בגלל ההקפאה הם לא יקבלו את תוספת השחיקה עבור שנה ו-9 חודשים. איני חושב שצריך להקפיא דברים שהיו עד ה-1 ביולי. אני רוצה להבין, מדוע לא יקבלו המורים את תוספת השחיקה בנכוי אותם שלושה חודשים?

היו"ר א' שפירא:

אני מציע לגשת לסעיף 7.

י' ברון:

הסעיף נמצא עדיין בניסוח.

היו"ר א' שפירא:

אם כך, נעזוב אותו. ביקשתי רוויזיה בסעיף 9 בנוסח הכחול. הוועדה ביקשה שיהיה אישור לא רק של האוצר אלא גם של ועדת הכספים, לגבי חברות ממשלתיות. סעיף 5 דוחה את החלטת ועדת הכספים לגבי שופטים ודיינים. לאחר שנצביע על הרוויזיה בשכר השופטים, נתייחס לתיקון סעיף 5, אך אני מציע שנתחיל עתה בהצבעה על הסעיפים מ-19 עד 25.

ד' תיכון:

מה עם הרוויזיה בשכר השופטים?

היו"ר א' שפירא:

על השופטים נדבר בסוף.

כל הסעיפים מ-1 עד 6 כבר גמורים. סעיף 5 סותר בעצם את החלטת הוועדה לגבי שופטים ודיינים, ולכן כאשר תהיה הצבעה חוזרת על השופטים והדיינים, נצטרך לתקן את סעיף 5.

י' צבן:

אני רוצה לקבוע כי בשעה שהוועדה הצביע על סעיף 8, לא היה בפני הוועדה מידע שלם, כפי שהוא ישנו היום. הקביעה הזו תיתמך גם על-ידי חברי הקואליציה שהיו שותפים לדיון בסעיף 8. כמי שמתנגד לממדי השחיקה בכלל, אני חושב שחובת הוועדה להבטיח לפחות דבר אחד גם לגבי השופטים, גם לגבי חברי-הכנסת וגם לגבי המורים: שמידת השחיקה הכללית במשק תחול על כולם, על מנת שלא יהיו כאלה שיועדפו לרעה ואחרים שיועדפו לטובה. אני חושב שהמורים הציגו כאן נתונים אשר מוכיחים שיש יסוד לכאורה לטענה שהשחיקה לגביהם מרחיקת-לכת יותר. אני יודע שדודאי ינסה לסתור את הטעון הזה ולומר כי בין אם זה כך ובין אם זה אחרת, עצם פתיחת השסתום תגרום

לפריצת הסכר כולו. אני מניח שאנו לא מסוגלים להכנס כרגע לברור מדוייק, מי הצדק בטענה הזו, אך איני רוצה שנקשור את ידינו ונעשה בכך עוול. אם האמירה שכל התוספות מסתכמות ב-28% אכן נכונה, אני מתרשם שהדבר אינו מתקבל על הדעת.

יי ארידור:

אני מוכן לאשר כי מורה בעלת ותק של קרוב ל-20 שנה ותואר בי.א, אכן משתכרת כפי שהוצג כאן.

יי צבן:

אני לא רוצה כלל את הסעיף הזה, אך כדי שייעשה צדק מינימלי, בואו נקבל את העקרון, ונבקש מהמשפטנים שלנו יחד עם מר דודאי, למצוא ניסוח שייאפשר בדיקה של הענין, כדי שהשכר של המורים לא יישחק יותר מזה של אחרים.

יי ארידור:

יש לי הערה משפטית: איני מתייחס כרגע לשאלה אם המורים צודקים או לא, אך על-פי סעיף 8 לא ניתן אפילו אם הם צודקים בתביעתם, להעתר להם. מצד שני, על-פי החוק הם ארגון שמוסמך להכריז שביתה מוגנת כמו ההסתדרות הכללית.

הי דודאי:

העקרון נכון, אך לא בנסיבות של היום.

יי ארידור:

זה מה שאני רוצה להדגיש, זהו הפרדוכס שאנו נכנסים אליו. ברגע שההסתדרות הכללית חתמה על הסכם, ההנחה היא שאינה מכריזה שביתה מוגנת, אם כי היא עדיין מוסמכת לעשות זאת על-פי החוק. זה חל על כל גוף שההסכם עם ההסתדרות מחייב אותו, והוא אינו מוסמך אפילו להכריז על שביתה. שתי הסתדרויות המורים מוסמכות לתת הודעה מוקדמת על שביתה. יוצא איפוא שאנו מקבלים את סעיף8, אשר אוסר להעתר להם, אך הם רשאים להכריז שביתה מוגנת. אנו אומרים שלכל דבר צריך להיות פתרון בחוק. אם מוכרזת שביתה מוגנת, יש גוף המוסמך להעתר לשופטים ויש גוף המוסמך לדחותם. ברגע שאנו משאירים את סעיף 8 כפי שהוא, אין שום גוף שיהיה מוסמך להעתר לשובתים או לאסור עליהם. גם לא בית-הדין לעבודה, המוסמך לאסור שביתה שאינה חוקית, אך שביתה של שתי הסתדרויות המורים, אם תעמוד בהליכים הקבועים בחוק של הודעה 15 ימים מראש, אי אפשר יהיה לאסור עליהם את השביתה.

היו"ר אי שפירא:

כל חוק ניתן גם לתקן. אני סומך על ההסתדרות שקראה את ה"בלו פרינט"

ש' ויס:

הערתו של יורם ארידור במקומה, אך יש לכך שני פתרונות: א.תקון הסעיף על-ידי חוק חדש; ב. שימוש בתקנות לשעת חירום. שני הפתרונות דרסטיים מאד. מוצא משפטי יש לנו, אף השאלה היא אם אנו רוצים לקבל את הסעיף או לא.

ה' דודאי:

גב' באייר הופיעה כאן ומסרה נתונים "מן ההפטרה". במה שונים המורים מן הרופאים? גם הם ארגון שמחוץ להסתדרות, וגם בהם אנו פוגעים על-ידי הסעיף הזה. נכון שארגון המורים הוא ארגון יציג, שיש לו זכות להכריז שביתה. המורים חכמים: הם שבתו היום, אך אני מוכן להתחייב שמחר לא ישבתו, כי מחר ערב חג.

י' אריאור:

הבעיה אינה פשוטה. ארגוני המורים שמרו לעצמם את הזכות לשבות. לא נאמר בשום מקום שההסכם הקבוצי בטל, אלא נאמר שלא ישלמו תוספות שכר. לפי הערכתי יש כאן בעיה הטעונה פתרון משפטי. מצד אחד אין אוסרים שביתה, מצד שני אין מתירים להענות לשובתים. אנו עלולים להקלע למצב שיחייב תקון של החוק, או שמוש בתקנות לשעת חירום. החוק צריך לענות על בעיות אמיתיות המתעוררות, ואנו יודעים כי במקרה זה קיימת בעיה אמיתית.

היו"ר א' שפירא:

בנגוד לדעתי קיבלו כאן את משלחת המורים.

י' אריאור:

קיבלתי את המשלחת לאחר שמזכיר ועדת הכספים הודיע לי כי הוזמנה רשמית.

היו"ר א' שפירא:

אני מסכם: אנו מביאים את הסעיף הזה להצבעה כפי שהוא.

מי בעד הרוויזיה על ההצעה גופא?

מי בעד הנוסח כפי שהוא כתוב בחוק?

(7 בעד)

מי נגד?

(מיעוט בעד)

מי בעד התיקון?

(מיעוט בעד)

הנוסח הכתוב בחוק אושר.

לסעיף 9(3) ביקש חה"כ תיכון להוסיף גם את אישור ועדת הכספים, בנוסף לאישור האוצר. ביקשתי רוויזיה על-כך, כי לא ייתכן שאם שר האוצר יחליט לקבל אדם לחברה ממשלתית, הוא יזדקק גם לאישור ועדת הכספים.

ד' תיכון:

בקשתי לא התקבלה.

היו"ר א' שפירא:

היא התקבלה, ואני מבקש על-כך רוויזיה.

ד' תיכון:

מאחר והצעתי התקבלה, אני יכול להסביר מדוע היא נחוצה. הנושא עלה בשעתו בפני ועדת השרים לכלכלה, והוחלט לקצץ 3% בכח-האדם של כל החברות. לפתע נזכרו כי לחלק מהחברות אי אפשר לתת הוראה כזו. מישהו בוועדת השרים לכלכלה אמר כי את החברות העוסקות בייצור, כמו כימיקלים לישראל, יש לפטור מן הקיצוץ של 3% בכח-אדם. שר שני הכניס רשימה נוספת של חברות שיש לפטור אותן. הממשלה לא הגיעה להסכמה בנושא, והוא נפרץ והיה כלא היה. אני אומר כי מאחר והממשלה לא הוכיחה עצמה בנושא זה, היא תזדקק לאישור נוסף של ועדת כספים. קרי: כל פטור מההחלטה הזו יחייב באישור נוסף של ועדת הכספים.

ח' קופמן:

אני חושב שזה לא ראלי, כי החברות לא יכולות לעבור את ה"ויה דולורוזה" הזו. אם נרצה להפעיל לחץ על האוצר, נוכל להפעילו מכאן.

היו"ר א' שפירא:

אני עומד להצביע על-פי הצעת הממשלה, כלומר על הנוסח האומר "באישור האוצר" ללא אישור ועדת הכספים.

מי בעד?
(8 בעד)

מי נגד?
(2 נגד)

ההצעה עברה.

י' אריאלי:

הערה לסדר בענין שכר השופטים: אני מבקש מסגן שר האוצר להביע את עמדת הממשלה לגבי הבקשה של השופטים. נצטרך לשקול את עמדת הממשלה, אם יש כזו, ואם אין עמדה כזו בנושא השופטים, אני מבין שכל הצבעה תהיה אשר תהיה, לא תפריע למדיניות הכלכלית של הממשלה.

היו"ר א' שפירא:

אין לממשלה שום מעמד בנושא זה. הנושא כפוף לגמרי לוועדת הכספים.

ח' קאופמן:

אין לממשלה מעמד בנושא זה, ולא הייתי רוצה לשמוע את עמדתה בנושא זה. אני סבור שאסור לשקול את נושא שכר השופטים על-פי עמדת הממשלה.

ח' רמון:

אני מבין שהיתה החלטה של הוועדה לעדכן רטרואקטיבית את שכר השופטים, כאילו לא קרה דבר במשק. החלטה זו אינה מקובלת עלי. אני חושב שטוב התקבלה רוויזיה לא רק

מטעמים בירוקרטיים אלא גם לגופה. השופטים לא ביקשו זאת, ואני מתפלא על שקיבלו יותר ממה שביקשו. מגיע לשופטים לקבל עבור החודשים שעד ה-30.6. טעות היא להשוות את השופטים לשאר הנבחרים - לשרים, למנכ"לים ולחברי-כנסת. אני מציע שנאשר עדכון שכר השופטים עד ה-30.6, ומה-1.7 יחול עליהם מה שחל על כל המשק. היו פקידים בכירים באוצר שאמרו כי זהו פתח לעדכון שכר חברי הכנסת. חברי הכנסת ויתרו מראש על העדכון.

<u>די תיכון:</u>

בתנאי---

<u>חי רמון:</u>

אין החלטה "בתנאי". אני מציע לסיים בכך את פרק שכר השופטים.

<u>היו"ר אי שפירא:</u>

ניהלתי שלוש ישיבות בנושא זה, אחת מהן לפני שבועיים בבנק לפתוח התעשיה. באותה ישיבה הודעתי כי הדיון הסתיים. כאשר הבאתי את הנושא להצבעה, אמרתי שלא אפתח עוד פעם בדיון. עכשיו מדובר על רוויזיה, ולכן אנו מקיימים הצבעה אך לא דיון.

בעת שהבאנו את הנושא, נאמר כי ב-1 לאוקטובר יקבלו השופטים והדיינים כסף רב, לכן לא צריך לתת להם עכשיו. כל אחד יודע כי הוחלט ביולי 1984 יעדכנו את שכרם כל שלושה חודשים. בחודשים מאי-יוני הם לא קיבלו אף גרוש, כי ידעו שיקבלו באוקטובר.

<u>די תיכון:</u>

אתה רוצה להציע כאן הצעה חדשה?

<u>היו"ר אי שפירא:</u>

זו אינה הצעה חדשה. מדובר כאן בשכר השופטים ולא בשכר המנכ"לים, השרים או סגני השרים.

<u>יי כהן:</u>

חשבתי כי אם מקפיאים את השכר בכל המשק, צריך להקפיא גם את שכר השופטים. למרות זאת אני סבור כי מגיע להם עדכון עבור החודשים אפריל-יוני, ורק לאחר מכן תחול גם עליהם ההקפאה. הצעתי הוגנת ואינה פותחת פתח לתוספות נוספות. אני תומך בהצעה לתת להם פצוי עבור החודשים אפריל-יוני.

<u>היו"ר אי שפירא:</u>

לכן יצטרכו לתקן את סעיף 5.

<u>יי צבן:</u>

איני יודע אם להצטער או לשמוח על שהצעתי אשר הוצעה בישיבה שהתקיימה בבנק לפתוח התעשיה ולא נתקבלה אז, סוף-סוף נמצאו לא תומכים. אני מציע לקבל את העקרון, אם כי אני סבור שצריך היה לקבוע גם לגבי השופטים וגם לגבי כל האחרים הצמודים לשכר הממוצע במשק, כי כשם ששכרם לא צריך להשחק מעל לשחיקת השכר במשק, כך אין הגיון שהשחיקה תהיה גדולה מהשחיקה הכללית. את זאת אני אומר לאחר בדיקה של

הנתונים. כדי שבאוקטובר שכרם יהיה בדרגת שחיקה כמו זו של העובדים בדרגות הגבוהות, הם צריכים לקבל תוספת של 12% ולא 50%. גם אם יקפיאו את שכר חברי-הכנסת, ב-1.10 יפשירו את הקפאת ההוצאות. לשופטים אין תוספות כאלה.

ש' ויים:

צריך להבחין בין הדברים שהושמעו לפני קבלת ההחלטה לבין ההחלטה עצמה. ההחלטה היתה שחברי הכנסת מוותרים מרצון על מה שיש להם. לכן אני בעד ההצעה להפשיר את ההקפאה ולעדכן את שכר השופטים עד סוף חודש יוני.

אי שלום:

אני רוצה להציע הצעה שגובשה בסבובים הראשונים של הדיון. אני מציע שנתייחס אך ורק לשופטים ולדיינים ולא ליתר המיגזרים. אני מציע שהעדכון יהיה על 50% בלבד, כלומר 27% מתוך ה-54% המגיעים להם. אני מציע שהעדכון יהיה לחודשים אפריל, מאי ויוני.

ח' קאופמן:

איני מקבל את דעתו של חה"כ שלום. אנו קשורים לשיטת עדכון של אחת לשלושה חודשים. אני מודיע שיש הבדל רציני בין חבר-כנסת שמקבל הכנסה גם ממקורות אחרים, ואני אחד מהם, לבין חבר-כנסת שמשכורתו היא מקור הכנסתו היחיד.

פ' גרופר:

בעקרון, אני מתנגד להצעה. כל אלה שמצביעים כאן על העלאת שכרם של אחרים, אין מי שיגן עליהם. אני מתקומם על-כך שהסקטור הזה של 120 חברי-כנסתף אין מי שמגן עליו, והוא סובל ונרמס. אם רומסים אותנו, לא אצביע בעד אף אחד.

די תיכון:

מי שאומר ששכר השופטים נשחק, אינו יודע מה הוא סח. הם מקבלים תוספות כמו חברי-הכנסת. הם מקבלים את תוספת היוקר ואין הם מקופחים. החלטנו לעדכן את השכר מדי שלושה חודשים, עתה אנו מאמצים נוסחה שלפיה יעודכן השכר כל חודשיים.

היו"ר א' שפירא:

באופן חד-פעמי.

די תיכון:

שלושה ימים לאחר הבחירות לכנסת ה-11, כאשר התכנסנו לראשונה, ביקשו מאתנו לעדכן את שכר השופטים באופן חד-פעמי , אחת לשלושה חודשים ולא אחת לשישה חודשים. על-פי כללי הצדק , אין השופטים שונים משאר המיגזרים. אם הם צודקים, גם המורים, המהנדסים וחברי-הכנסת צודקים. שכרם של כל המיגזרים נשחק. השופטים עצמם הגיעו למסקנה שקרה משהו במשק, והתביעה שלהם לעדכן אינה צודקת. לכן ביקשו 27% מתוך ה-54% שמגיעים להם. שכרם של חברי-הכנסת אינו חשוב, מה שעומד על כפות המאזניים הוא הקפאת שכר בחודשים האלה. אם נפרוץ את הסכר פעם אחת, נצטרך לפרוץ אותו פעמים נוספות.

יי אריאור:

אני בעד עמדת הממשלה בענין שכר השופטים.

היו"ר א' שפירא:

אני מעמיד את הנושא להצבעה. מה-1 ביולי יהיה שכרם של השופטים מוקפא כמו שכר האחרים. הם יקבלו תוספת שכר רק עבור מאי-יוני. אנו לא נכנסים עתה לחישובים, וההסדר הזה הוא חד-פעמי ואינו מבטל את ההחלטה מיולי 1984. מדובר על שכר השופטים, הדיינים והקאדים.

ד' תיכון:

כל נושאי המישרות השיפוטיות.

א' דמביץ:

אני מציע ליו"ר שתי הצעות: א. שירשום לפניו ולפני הוועדה שכל החלטה אשר תתקבל כאן, תחייב שנוי מתאים בסעיף 4 לחוק ההסדרים; ב. אבקש מהיו"ר לבקש מסמדר להסביר את המנגנון הפשוט שיופעל כאן, במקום מה שקיים היום בחוק. הכל צריך להאמר בצורה פחות או יותר מפורשת עכשיו, מבלי להכנס לסכומי הכסף הכרוכים בכך.

ס' אלחנני:

במקום ה-1 ביולי ייאמר ה-1 ביוני. הנתון על-כך נמצא בבטוח-הלאומי, ולא תהיה כל בעיה לנסח את התיקון.

ד' תיכון:

על מי זה חל?

א' דמביץ:

ההחלטה המונחת לפניכם נוקטת בלשון "נושאי מישרה שיפוטית". אם רוצים שזה יחול על שופטים בלבד, צריך לומר זאת. נושאי מישרה שיפוטית הם שופט, שופט בית-הדין לעבודה, שופט בית-הדין לתעבורה, דיין, קאדי וקאדי מדיהב.

היו"ר א' שפירא:

מי בעד התיקון?

(רוב בעד)

נתקן את סעיף 4 על-פי ההחלטה הזו.

ה' דודאי:

מכיוון שההחלטה שקיבלתם נוגעת לחודש יוני, אין צורך לתקן את סעיף 4.

י' אריאלי:

יש לי הערה לסעיף 19: אני מציע שנבטל את מס היסף לחלוטין. הסעיף הזה אינו מתאים למדיניות הממשלה להפחית את נטל המס. מר ברון טען כי מכיוון שמטילים נטל על השכירים, צריך להטיל נטל דומה גם על העצמאים, אך לטענה זו אין בסיס.

היו"ר אי שפירא:

הדיון בנושא זה הסתיים, עתה יש רק הצבעה.

ר' כהן:

לא היה דיון.

י' אריאלי:

היה דיון, אך הטענה שהשמיע מר ברון היתה, כי מכיוון ששכר השכירים נשחק, צריך לפגוע גם בעצמאים. אני טוען שהעצמאים נפגעים בלאו הכי. אם מטילים פיקוח על כל המחירים, כולל מחירי השירותים, פרוש הדבר שהכנסות העצמאים תיפגענה. הם נפגעים גם מכך שאנו מכניסים את המשק למהלך מתון יותר. כאשר הכנסת העצמאי מקבילה לזו של השכיר, הוא צריך לשלם בדיוק אותו מס ולא יותר. מתוך דבקות בעמדת הממשלה, אנו צריכים להתנגד למס יסף. אם הצעתי תתקבל, מה טוב, אם לא - אבקש רשות הסתייגות והנמקה מעל במת הכנסת.

ח' קאופמן:

דברי חה"כ אריאלי מקובלים עלי. המכה שהוכו העצמאים הקטנים דווקא במיתון זה, היא קשה מאד. לכן אני מציע הצעת פשרה אשר אומרת שמי שהכנסתו לא עלתה על 7.5מליון שקל לשנה (כ-600 אלף שקל לחודש), ישלם את המס, אך בתום השנה יהפוך לו סכום זה למיקדמה, ויפטרו אותו מן הפרוצדורה של מיקדמות לתשלום מס. אני חושב שזה לא יפגע בהכנסות האוצר, ומצד שני ייאפשר לו לספוג כסף.

ח' רמון:

אני יודע מה עמדת האוצר לגבי הצעתו של חה"כ קאופמן, אך לדעתי הצעקה שקמה אינה במקומה, היא מזוייפת ואינה צודקת. השכירים קיבלו מכה מיידית, כבר באותו חודש נשחק שכרם בין 15% ל-20%, וזאת למרות שהגיעו להם תוספות על-פי החוק והדין. דבר כזה לא קרה לעצמאים. תוספת היוקר לא רק שנשחקה, אלא היא היתה אמורה להיות משולמת על מה שהעצמאי כבר גבה מן השכיר. הפגיעה ב-1 ביולי היתה רק בשכירים. תוספת היוקר נועדה לפצות על מה שהעצמאים כבר קיבלו, ועכשיו צריך רק לאזן את המצב.

יש גם שכירים קטנים שלא קיבלו כל פיצוי. גביית המס נותנת לעצמאים יתרון גדול. מזמן קיימת תביעה צודקת של ההסתדרות בענין זה. ההסתדרות טוענת כי בגלל הבדלי גביית המס בין שכיר לעצמאי יש יתרון של 5% נוספים לעצמאי לעומת השכיר. זעקת העצמאים אינה צודקת ואינה נכונה. אני עצמאי, ואני יודע שעל הכסף שאני משתכר כעצמאי,אני משלם רק 20% מס. חוץ מזה, מס היסף הוא מרכיב חיוני בתכנית הכלכלית של הממשלה. מי שמצביע נגד מס היסף, מצביע נגד התכנית הכלכלית אשר הוצגע על-ידי הממשלה. לכן אני מציע לאשר את מס היסף ללא שנוי.

היו"ר אי שפירא:

אני רוצה לומר לחברי הלכוד, כי היה לנו דיון עם שר האוצר על מס היסף. חברי הלכוד הציגו בפנינו את קיפוח העצמאים, וסוכם כי נצביע על המס כפי שהוש על-ידי הממשלה, וועדה טכנית באוצר, אשר בודקת הצעות לשנויים במס-הכנסה בכל המיגזרים, תתייחס גם לעצמאים. חוץ מזה סוכם על הקמת ועדת מישנה של ועדת הכספים, שאריאל ויינשטיין הוא היו"ר שלה. סוכם שנצביע על מס היסף, אך אם מישהו מהלכוד רוצה להצביע אחרת, הוא רשאי לעשות זאת. על כל פנים, הדיון הסתיים.

אי שלום:

הסעיף הזה אינו צודק. אני חושב שדווקא העצמאים המשלמים מס, הם הנפגעים העיקריים. כל פעם שמביאים סעיף לדיון, אומרים שהוא פוגע בתכנית הכלכלית. איני מקבל את הגישה הזו. אני מציע למחוק את הסעיף, ובמידה והצעתי לא תתקבל, אני מציע שמה שיגבו ישמש מקדמה לתשלום מס. אני לא צריך לשלם יותר מס מאזרחים אחרים. ישנם למעלה מ-50 אלף בעלי משקים במושבים, אשר כורעים תחת הנטל ואין מתחשבים בהם, בין אם יש ובין אם אין להם הכנסה. במידה והצעתי לא תתקבל, אגיש הסתייגות.

ר' כהן:

בעיני עצמאים הם אנשים עובדים, אשר עושים מלאכתם נאמנה ואין כל סיבה לזלזל אותם. ההתייחסות צריכה להיות רציונלית. הממשלה מצהירה כי אינה רוצה להגדיל את נטל המיסים, אך בפועל היא מגדילה את הנטל. המחר האחרון על העוני בישראל מלמד שמערכת המיסוי מיטיבה לאין שעור עם העצמאים בהשוואה לשכירים. מונח לפני הדו"ח על התפלגות ההכנסות במדינת ישראל, והוא מצביע על-כך שבשני העשירונים העליונים ניתן למצוא 14.2% מהשכירים ו-86.2% עצמאים. הנתונים מראים לנו כי בכל המישורים נמצאים העצמאים ברמה הרבה יותר גבוהה של הכנסה מהשכירים. במצב זה יהיה זה עוול אם הנטל המוטל על השכירים, לא יוטל גם על העצמאים.

אני חושב שהיה הרבה יותר טוב, לו ניתן היה לערוך הבחנה גם בין עצמאים. גם ביניהם ישנם מקופחים מאד, וכאלה המרוויחים מעל ומעבר. לאסוננו, בקרב השכירים הפגיעה היא בעיקר בבינוניים ומטה, בעוד שבעשירון העליון ההכנסה גדלה. בנתונים הקיימים, אין ברירה אלא לקבל את התקונים האלה. מאחר וסוכם כי ועדה תבחן את הנושא, אני מניח שהיא תבחן גם את הדרוג בקרב העצמאים. אם לא ייעשה הדבר, יהיה זה עוול שלא יתואר.

פ' גרופר:

חה"כ רמון התייחס בדבריו לאותם 200 אלף העצמאים הנמצאים למעלה. גם בין השכירים ישנם כאלה שהינם בעלי משכורות גבוהות מאד, ואלה אינם נפגעים. 50 אלף משפחות העוסקות בחקלאות, לא היו צריכות לשלם אפילו מס-הכנסה, שלא לדבר על מס יסף. למשפחות אלה אין ממה לחיות. זהו חוק שאינו שווה לכל אזרח. אי אפשר להתייחס אל 200 אלף העצמאים כאל מיקשה אחת, כאילו כל העצמאים מרוויחים. בוועדה זו התנפלו על העצמאים, כאילו הם אסון למדינה. מדוע לא חשבו על-כך שצריך לקבוע דרוג גם בין העצמאים. אילו הייתי יודע כי הוועדה המוקמת תסיים עבודתה תוך חודש, הייתי מבין כי נעשה צדק, אך אני חושש מכך שתשמש בית-קברות לנושא, והדיון בה יתנהל חודשים ארוכים.

י' צבן:

אני חוזר על הצעתי מהישיבה הקודמת, המבחינה בין העצמאים השייכים לשכבות החלשות לבין העצמאים האחרים. הצעתי שעצמאים שדרגת המס השולי שלהם 30%, מס היסף שלהם יחושב כחלק מהמקדמות. אני מודיע כי אעמיד את הצעתי להצבעה.

חה"כ רמון צדק בעיקרי דבריו. איננו רוצים בחוקים מפלים, אך גם המחקר האחרון של גבאי, אבן-שושן וקופ מוכיח כי לעצמאים מדרגה בינונית ומעלה, יש כמה הטבות בהשוואה לשכירים בכל הנוגע לתשלומי מס. הפער הזה מסתכם בהפרש שבין המס הפורמלי השווה לכולם, לבין המס הפיקטי, הגיע ל-15% בשנת 1980, עוד לפני האינפלציה של השנים האחרונות. בשיחה שהיתה לי עם עצמאים, הם הודו שבמהלך השנים אפשרויות ניצול מערכת המס אף גדלו.

אם אפשר יהיה להתלכד מסביב להצעה כי אלה שהמס השולי שלהם אינו עולה על 30%, ישלמו זאת כמיקדמות, אני בעד.

ד' תיכון:

צדק חה"כ רמון האומר שאת החוק צריך לקבל כמיקשה אחת. אינני מקבל את התזה שלו שעצמאים מעלימים מס-הכנסה בשעור של 15%. נכון שיש הבדל בין מיקדמות לשומה סופית של עצמאים, בשעור של 15% , אך באותה נשימה צריך לומר כי בין המיקדמות של הקבוצים לבין השומה הזמנית שהם מגישים, יש הבדל של עד 40%.

ת' רמון:

שאלנו את מי שאחראי על גביית המס בקבוצים, והוא אמר שההפרש הוא של 15-20%.

ד' תיכון:

אינני משתמש בטעון שהעצמאים מעלימים מס. כשם שהעצמאים מעלימים, כך יש העלמות גם אצל השכירים. האפשרות להגיש דו"ח עומדת גם בפני השכיר, גם השכיר יכול לקזז הוצאות בתחום הבריאות. בקדנציה הקודמת העלו את המס השולי מ-50% ל-65%, אך הממשלה העדיפה ללכת בדרך לא הוגנת ולהטיל מס גם על החלשים. אגיש הסתייגות ואציע כי במקום מס יסף, תהיה דרגת מס נוספת של 60% לתקופה של ששה חודשים.

א' ורדיגר:

גם בין העצמאים ישנם כאלה שחייהם קשים. לעומת זאת ישנם שכירים שחייהם קלים. נאמנים עלי דברי שר האוצר, שהוא איש הלכוד והיוזמה הפרטית, שאמר במפורש כי שכרם של השכירים נשחק מאד.

ד' תיכון:

את השכירים מפצים לקראת חודש מרץ, את העצמאים לא נוכל לפצות.

א' ורדיגר:

שר האוצר אומר שאי אפשר היה להשאיר את העצמאים ללא היטל היוסף, בגלל שחיקת השכר של השכירים. ההחלטה הקודמת שנתקבלה בקשר לשכר השופטים, תהיינה לה השלכות. אם יבוטל מס היסף, נהרוס במו ידינו את התכנית הכלכלית, לכן אין ברירה אלא לקבל את ההצעה בקשר למס יסף.

היו"ר א' שפירא:

אני רוצה להזכיר לחברי בלכוד כי היתה לנו ישיבה בענין זה עם שר האוצר, והוא אמר שאם מפטרים שכיר מהעבודה, עולמו נגמר. אתד העצמאי אי אפשר לפטר. שכיר שאינו מרוויח, לא משלם גם מס יסף. כל עצמאי יוכל להיות שכיר, על-ידי פתיחת חברה. הקמנו ועדת מישנה לבדיקת כל נושא המסוי.

ד' תיכון:

אני מבקש הפסקה להתייעצות.

היו"ר א' שפירא:

נפסיק את הישיבה ל-5 דקות.

(הישיבה הופסקה וחודשה ב-12.25)

ח' קאופמן:

חה"כ עובדיה עלי קיבל את מגן הסובלנות, ואני מציע שהיו"ר יברכו על-כך.

י' צבן:

הוא קיבל את מגן הסובלנות עבור עמידתו כנגד הכהניזם, שאתה היו"ר התבטאת כלפיו בסובלנות רבה.

היו"ר א' שפירא:

אנימברך אותך על קבלת מגן הסובלנות. אני יכול לומר לכך כי היית מקבלו גם ממני, על התנהגותך בוועדה. אם אי"ה נשתה לחיים בוועדה, לציון הארוע. אנו מאחלים לך ולעירך עפולה גמר-חתימה-טובה ושנה טובה.

על סדר-היום שלוש הצעות" הצעת הממשלה בעד הטלת מס יסף, הצעת חיים קאופמן, כי עד להכנסה של 7.5 מליון שקל, מי ששילם את מס היסף, הוא יהפוך למיקדמה.

ד' תיכון:

אני רוצה להבין את השיטה.

היו"ר א' שפירא:

הוא ישלם את המס, אך בסוף השנה, אם יתברר שהכנסתו היא עד 7.5 מליון שקל, הסכום ששילם יהפוך למיקדמה.

י' צבן:

אם הממונה על ההכנסות יאמר לי כי מבחינה טכנית הצעה זו טובה יותר מהצעתי, אני מוכן לוותר על הצעתי.

י' אריאור:

הצעתי היא לבטל לחלוטין את מס היסף.

היו"ר א' שפירא:

על-פי החוקמותר לי לערוך גסהצבעה נסיונית.

ד' תיכון:

זה לא מכובד.

היו"ר א' שפירא:

אסכך, אני מביא שלוש הצעות: הצעת הממשלה, ההצעה לקבוע את הסכום של 7.5 מליון שקל כסכום מינימום לתשלום מס יסף, והצעתו של חה"כ צבן, לקבוע כי מי שהמס השולי שלו הוא 30%, לא ישלם מס יסף.

מי בעד ההצעה לקבוע סכום של 7.5 מליון שקל או 30% מס, כאשר בסוף השנה יחושב הסכום ששולם כמיקדמה?

12 בעד.

מי נגד?

2 נגד.

מי בעד הצעת הממשלה?

5 בעד
3 נגד.

ההחלטה שנתקבלה היא לקבוע את המינימום לתשלום מס יסף כ-7.5 מליון שקל או 30% מס שולי.

י' אריאור:

אני מבקש לרשום הסתייגות. אני בעד ביטול מס היסף לחלוטין.

ח' קאופמן:

לאחר שהסעיף עבר עקרונית, נדון בנוסחה.

ד' תיכון:

יש לי שאלת הבהרה: היות ומס יסף נכנס לתוקפו ב-1.7, על-פי תקנות שעת חירום, מסתבר שצריך לעבד את הנוסחה מחדש. האם תחולתה של השיטה שנתקבלה היא מה-1.7.85?

י' ברון:

אם כבר הוחלט כך, נוח יותר לקבל את הצעתו של צבן ולחשב את תשלום המס על-פי מס שולי של 30%. הטכניקה לא צריכה לשנות, כי בשלב המיקדמות אי אפשר לערוך חשבון סופי. הצעתו של חה"כ קאופמן אומרת כי את מס היסף משלמים כולם, ותתווסף פיסקה לפיה מי שהמס השולי שלו 30%, מס היסף ייהפך עבורו למס הכנסה. התחולה היא לשנת המס 1985, והטכניקה של הגבייה היא על-פני שישה חודשים.

ח' רמון:

אני מבקש לרשום הסתייגות לסעיף 8 בענין המורים.

י' ברון:

משרד האוצר מבקש זכות הסתייגות. אני רוצה לברר עם שר האוצר, האם הוא עומד על-כך או לא.

ש' עמר:

אני רוצה לשאול את הממונה על ההכנסות, מה אומרת ההצעה לקבוע את שעור המס השולי 30%, לגבי גביית מס יתר?

י' ברון:

סך-כל מס היסף אמור להכניס170 מליון דולר. 140-130 מליון דולר עד מרץ, והיתר עם הגשת הדו"ח. הסכום שיפחת כתוצאה מהצעה זו הוא 7-6 מליון דולר, כולו בשנת המס הבאה.

היו"ר אי שפירא:

ישנו נוסח חדש של סעיף 7. אבקש ממר ברון להסבירו.

י' ברון:

סעיף 7 אומר שהממשלה נותנת מענק לבעלי הכנסות נמוכות מכל המיגזרים. מי שמגיע להכנסה שהמס השולי עליה הוא עד 20%,יקבל 5.35% מההכנסה, האמורים לכסות את הבטוח-הלאומי שמנכים ממנו. לעצמאי זה יתן 5.8%. על מנת שלא תהיה מדרגה פתאומית, זה הקילה נוספת למי שעובר על המס השולי של 20%, באותו שלב הכנסה המחייב בתשלום הבטוח-הלאומי. כלומר מי שנמצא במדרגה של 30% מס על-פי השכר של אוגוסט, ימשיך לקבל מענק אשר ילך ויפחת, עד שיגיע לאפס. נוסף לכך. גימלאים שגימלתם אינה צמודה למדד, יזכו לאותו תיקון. הגימלאים מתחלקים לשתי קבוצות: אלה שיש להם גימלה צמודה למדד (אלה לא ניזוקו), ואלה שמקבלים גימלא צמודה לשכר, אשר ניזוקו כמו השכירים. לאלה הצמודים לשכר, אם הם מגיעים לתקרה של 20% מס פלוס הקילה, יקבלו אותם אחוזים כמו העצמאים.

בקשר לשכר, המעסיק מנכה את ה-5.65%, וגובה את הסכומים מהמס שהוא צריך להעביר לאוצר. העצמאים יקבלו את הסכום הזה כנכוי ממס בדו"ח השנתי, כאשר הנכוי צמוד בכל חודש.

עדיין לא קיבלתי תשובה לשאלה, האם זה נשאר עד דצמבר, או שזה יהיה עד מרץ.

היו"ר אי שפירא:

אם כך , אי אפשר להצביע.

י' צבן:

אם כך, מה שקיבלנו הוא טיוטה.

נ' ארד:

ההסתדרות מסרה לי שההסכם הוא עד מרץ 1986. אמרנו שאנו מצביעים בתנאי שאנו הולכים על-פי ההסכם שהיה. לכן עד שלא נדע פרטים מדוייקים, לא נוכל להצביע.

היו"ר אי שפירא:

כבר אמרתי שלא נצביע, עד שלא נקבל את כל הפרטים.

סעיף 25 נוגע לקופת-חולים. הדיון בסעיף זה כבר הסתיים.

י' אריאלי:

היתה בקשה להתייעצות סיעתית בסעיף זה ובשורה של סעיפים אחרים. כתוצאה מכך לא קיימנו דיון.

היו"ר א' שפירא:

אבקש להסביר בקיצור את הנושא.

מ' אבא:

הממשלה מוכרת שירותי אשפוז לקופות-החולים, והן משלמות עבורן סכום שנתי של 130-150 מליון דולר. סכום זה נועד לממן את ההוצאה הממשלתית, והעדרו תוקע את המערכת הממשלתית. קורה שקופות-חולים שונות אינן מעבירות את כל הסכום, ואז נוצר גרעון במערכת הממשלתית, שאינו מאפשר לה לתפקד. סעיף זה נועד לאפשר לשר האוצר ולשר הבריאות לקזז את החוב מהמס המקביל, כדי לאפשר למערכת הממשלתית לתפקד כרגיל.

י' אריאלי:

אני מציע שבסעיף זה יוכנס תיקון אשר יאמר כי הסמכות לגבות את הכספים תהיה אך ורק לשר האוצר. כאן יש סמכות לשרי האוצר והבריאות. אני שותף להנמקות של משה אבא. מההנמקות שלו נובע שיש חוב גדול של קופות החולים לבתי-החולים הממשלתיים, ואת החוב הזה צריך לגבות. מן הנוסח הזה משתמע שיש סמכות ערעור על החלטות השרים, כלומר שר האוצר אינו הקובע היחיד וזה בסדר, אך לגבי גביית חוב שיש עליה סמכות ערעור בפני בית המשפט, לא ברור לי מדוע קיימת כאן הבעת אי אמון כלפי שר האוצר. מדוע לא יוכל להורות על גביית חוב? שר הבריאות אינו ממונה על גביית חובות המדינה, אלא על תפקודם התקין של בתי-החולים ושרותי הבריאות. יהיה זה מעשה א-קונסטיטוציוני, אם גביית החובות תעשה על-ידי כל שר בתחומו. יחד עם זאת אנו יודעים שישנם חלוקי-דעות בין שר האוצר לשר הבריאות. פרוש הדבר שאנו יוצרים מראש את מנגנון חלוקי הדעות. לא נאמר אפילו שראש הממשלה יכריע במקרה של חלוקי-דעות. אם אין מנגנון של הכרעה, פרוש הדבר שהנושא של גביית חובות כספיים שקופת חולים חייבת למדינה, אינו נמצא בסמכותו של שר האוצר. אם אינו מוסמך לכך, למה הוא מוסמך? נכון שאת הצד המשפטי מנהלת מערכת התביעות של המדינה, אך היא פועלת בהתאם למה שהיא חושבת שדרוש או שנכון מבחינה חוקית.

(המשך רשמה או)

לבוא ולהגיד ששר האוצר לא מוסמך לעשות את זה, אני חושב שזו פגיעה ביסודות של האופי התחיקתי של סמכויות שר האוצר.

לכן, אדוני היושב-ראש, אני מציע שהסעיף הזה יישאר בתוקפו, ושר הבריאות יימחק מהסעיף.

היו"ר א' י' שפירא:

במקומו יהיה שר האוצר?

י' אריאלי:

כן. שר הבריאות יימחק מהסעיף ויהיה רק שר האוצר.

ח' רמון:

החוק שאיננו מגביל במקורות כספיים למעשה משאיר את קופת-חולים לשרירות לבה של הממשלה. יש ויכוח בין הממשלה לבין קופת-חולים, ויכוח רציני, ויכוח גדול. הממשלה מינתה ועדה בראשות השר יעקבי. איננו רוצה להיכנס לוויכוח הזה כרגע, אבל אם חבר-הכנסת אריאלי הציע ששר האוצר יהיה בלעדי, אני מציע ששר הבריאות יהיה הבלעדי. אם יש מישהו שאחראי על מערכת הבריאות שהאינטרס שלו הוא לא רק כמה כסף יש בקופה אלא יש לו גם דאגה למערכת כולה, זה שר הבריאות, ואני מציע שהוא יהיה האחראי.

אני מציע שהמצב החוקי כפי שהוא היום לא ישתנה. יש כל מיני כספים. יש כספים שהממשלה יכולה לשים את ידה עליהם ויש כאלה שהממשלה איננה יכולה לשים ידה עליהם. מה שהממשלה רוצה זה לשים את ידע על כספים שלא מגיעים לה. אם הכספים מגיעים לה, שתגיד שקופת-חולים חייבת לה ויהיה על כך דיון.

מ"מ היו"ר י' אריאלי:

זה מה שהצעתי לעשות פעם ושר הבריאות שוסטק התנגד.

ח' רמון:

הממשלה החליטה שקופת חולים חייבת לה כסף, והיא אומרת, יש סכומים שאינם קשורים לקופת-חולים וזה המס המקביל, אז אני אשים את ידי עליהם, ועכשיו שתבוא קופת-חולים ותוכיח שלא חייבת. למה? למה שהממשלה תהיה עדיפה על קופת-חולים בנושא הזה? אם קופת-חולים חייבת כסף, שתשמע את קופת-חולים. אם אזרח חייב כסף למדינה, היא פועלת נגדו. אותו הדבר שתפעל נגד קופת-חולים.

לחלופין, איננו מוכן להפקיר את קופת-חולים בידי שר האוצר. איננו מוכן להשאיר זאת בלעדית בידי שר האוצר כי הוא צריך כסף והוא יקח כסף מכולם, מהביטוח הלאומי, מקופת-חולים, ואחר-כך יתדיינו איתו. אז אם אומרים שהממשלה קבעה, בואו נפקיד את הסמכות הדרקונית הזאת בידי שר הבריאות. יש לו אחריות למערכת הבריאות והוא לא ינקוט צעדים שימוטטו את קופת-חולים כפי שהיה בהצבעה האחרונה בממשלה. על 6 מיליון דולר היה מוכן שר האוצר לטלטל את הקשישים. אותו הדבר הוא יעשה כאן ואחר-כך יאשים את שר הבריאות במה שקורה במערכת הבריאות.

לכן אני מציע שהמצב החוקי הזה יישאר. אם לא, שיימחק שר האוצר וישאר רק שר הבריאות.

ש' וייס:

אני רוצה לשאול שאלה את היושב-ראש לפי שאומר את דברי: ההצבעה תתקיים כאשר כל הוועדה תתייצב?

מ"מ היו"ר י' אריאור:

ההצבעה תתקיים כאשר תיגמר רשימת הדוברים.

ש' וייס:

אני רוצה להעיר הערה אם כי ברור שההכרעה תיפול באופן פוליטי. אני רוצה לומר לחברי הליכוד המעטים שנמצאים פה, הייתי שמח אם היו באים יותר, אם כי אני סקפטי לגבי תוצאות הוויכוח הזה.

עם קופת-חולים יש מצב קצת מוזר. החלוקה בכנסת היא פוליטית וההתייצבות נגד קופת-חולים היא פוליטית, כאשר קופת-חולים זה המוסד ההסתדרותי שמייצג את הציבור באופן הרחב ביותר כולל רוב חברי הליכוד שהם חברי הסתדרות ובמיוחד חברי קופת-חולים, ואינני שומע מפיהם במישור ההסתדרותי טענה כבדת משקל כלשהי נגד קופת-חולים. זה מצב שמלכתחילה, לפי דעתי, יש בו אלמנט ציני, והייתי שמח מאוד אם אפשר היה בענין שמבוסס על בסיס ציבורי כל כך רחב וכל כך רב-מפלגתי, שההצבעה תהיה אחרת.

הערה שניה: אני רוצה לחזק את דבריו של חבר-הכנסת חיים רמון. אנחנו מעניקים כאן מכשיר אדיר לממשלה לשחק עם מערכת המיסוי שמעוגנת בחוק לצורך הסדרת יחסים בינה לבין מוסד חשוב מאוד כמו קופת-חולים, לא באמצעות הידיינות ציבורית מקובלת אלא באמצעות העוצמה החד-משמעית של החוק שהיא לגמרי לטובת צד אחד, דבר שפוגם בכל כללי המשחק של פלורליזם ציבורי.

נוסף לכול, אנחנו מקבלים את ההחלטה הזאת על רקע של מציאות פוליטית ידועה. אנחנו מעניקים את זה לשר האוצר שלדאבון לב נתגלה כמי שלא רוחש סימפטיה לקופת-חולים.

אשר על כן אני ממליץ בפני הוועדה שהסעיף הזה לא יופיע והיחסים בין קופת-חולים לממשלה יוסדרו במישורים המקובלים, ובחוק לא יופיע לא שר האוצר ולא שר הבריאות. אני מבקש החלטה עקרונית להשאיר את הענין הזה במסגרת ההסדרים הציבוריים והמשפטיים הקיימים.

אי ורדיגר:

מערכת הבריאות מתמוטטת. היינו עדים ואנו עדים היום למה שקורה במערכת הבריאות. אני אישית מטפל בקטע קטן מאוד של חולי המופיליה, אנשים שמתמוטטים ואין כסף לתרופות עבורם. כאן אנו משחקים ממש על גבם של החולים ועל גבם של האומללים ומשפחותיהם. אני קורא בעתונות - אינני יודע אם זה נכון או לא - היתה ישיבת ממשלה והטילו על השר יעקבי לבדוק את הענין של החובות של קופת-חולים. שוחחתי עם יושב-ראש הנהלת קופת-חולים, פרופ' דורון, והוא טוען שאין חוב. אינני יודע. אינני רוצה להיכנס לשאלה אם יש חוב או אין. ייתכן שדורון איננו צודק, ייתכן ששר האוצר איננו צודק וייתכן ששניהם אינם צודקים. אני מקבל את הדעה שיש משהו באמצע בענין החובות. יש כאן ענין שדורש בירור. ולכן אני מתפלא שחבר-הכנסת אריאור רוצה להוציא לגמרי את שר הבריאות מהענין.

מ"מ היו"ר י' אריאור:

מכיוון שהממשלה החליטה להגיש סעיף כזה, אז במסגרת ההגיון של הסעיף זה צריך להיות רק שר האוצר.

א' ורדיגר:

אבל גם לגבי הסעיף כפי שהוא מנוסח, אני חושב שכל זמן שהוועדה בראשות השר יעקבי עובדת או צריכה להתחיל לעבור, יש להשמיט את הסעיף הזה.

ח' קופמן:

אני חושב שעל-פי סדרי שלטון רגילים נורמליים סעיף כזה לא יכול להיות קיים בכלל בחוק. כל ההתחכמות בסעיפי החוק איך יגבו וממה יקזזו את חובות קופת-חולים זה אבסורד גדול, זה משחק פוליטי מאוד מכוער. הצרה היא, וצריכים להגיד את האמת, שחובות קופת-חולים מגיעים לכחצי מיליארד דולר, התמוטטות אדירה. כחצי מיליארד דולר, ואיננו חוזר בי. הריבית שמשלמים מגיעה למעלה מ-70-60 מיליון דולר לשנה. החוב לאוצר הוא כ-130 מיליון דולר השנה. יש כאן התמוטטות אדירה ומשחקים ב-26 מיליון דולר לכאן וב-6 מיליון דולר לכאן. אלו הם משחקי הטעיה. אני מוכן שמבקר המדינה עם ועדה פרלמנטרית יבדקו את הענין. מה עושים? לוקחים את אגמון, מנכ"ל "דלק" שבנק הפועלים יוש לו שליטה בה, ואגמון זה צריך מטעם השר יעקבי לבדוק את החובות. אבסורד כזה לא ראיתי, מה עוד שרוב החוב של קופת-חולים זה לבנק הפועלים. אז זה שנתון למרות קופת-חולים, אגמון, שאמנם היה פעם מנכ"ל האוצר, הוא צריך לבדוק מה גודל החוב של קופת-חולים לאוצר או למשרד הבריאות. אבסורד כזה הוא בלתי ניתן להבנה, וחבר-הכנסת ורדיגר מצדיק את זה. זה בבחינת חתול ששומר על החלב.

א' ורדיגר:

"דלק" ניטרלית.

ח' קופמן:

"דלק" איננה ניטרלית.

ד' תיכון:

"דלק" זה גרנית, וגרנית זה בשליטת בנק הפועלים.

ח' קופמן:

אני מודיע שאני לא חוזר בי מהנתונים שהעליתי ואני חושב שיש התמוטטות אדירה בקופת-חולים, כאשר 6 מיליון זה רק כדי לכסות את הריבית שקופת-חולים כנראה לא משלמת לבנק הפועלים, ואז תקרה קטסטרופה. אז זו תהיה כבר בעיה של כולנו, מעבר להבדלים בין הליכוד למערך. אז במקום להתמודד עם בעיה זו בצורה רצינית, מטשטשים אותה בסעיפי חוק בחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה. צריך היה אולי חוק פירוק לשעת חירום.

לכן אני מציע להוריד את כל הסעיפים, שכל הנושא לא יידון כאן. אני חושב שוועדת הכספים צריכה לדון בישיבות חירום ארוכות מאוד בכל הפרטים המהותיים לגבי מה מצבה המשקי של קופת-חולים הכללית, אולי גם קופות-חולים אחרות, כדי להתמודד עם הנושא אחת ולתמיד. אם אתם חושבים שהסעיפים האלה שיקזזו 10 מיליון דולר או לא יקזזו 10 מיליון דולר כתוצאה מהשיטה שמעוגנת בחוק, יועילו לפתרון הבעיה, אתם טועים. זה משחק ילדים לגבי הבעיה העיקרית. אני מציע שתסכימו קודם להקמת ועדת חקירה על ידי מבקר המדינה. ביקשתי בזמנו הצעת חוק שלפיה יפקחו על קופת-חולים, וסיעת המערך התנגדה.

י' צבן:

אני תומך מכל הלב ובכאב לב בהצעה של חבר-הכנסת קופמן כפי שהופיע בסוף הדברים שלו.

ח' קופמן:

אתה צריך לקבל את כל הדברים שלי.

י' צבן:

עם זאת, אני יודע שהרקע האמיתי למצב הוא לא מה שחבר-הכנסת קופמן אוהב לחזור עליו כל פעם - ופעם אחת כבר תפסתי אותו מפהק כשהוא דיבר על קופת-חולים כי אפילו אותו זה התחיל לשעמם - הרקע היסודי הוא שלא רק בתקופת החירום הזאת אלא במהלך השנים האחרונות יש שחיקה מתמדת בהשתתפות הממשלה בתקציבי קופת-חולים. הדברים ידועים.

אינני רוצה להרחיב את הדברים עכשיו ואני מציע לקבל את ההצעה של חבר-הכנסת קופמן בסיפא שלה.

ד' תיכון:

אני רוצה לתקן את הנוסח. לפי דעתי, נפלו כמה טעויות. בכל מקום שנאמר "קופת-חולים" - ייאמר "קופות חולים". אני רוצה שיהיה ברור שאין המדובר רק בקופת-חולים של ההסתדרות אלא בכל קופות החולים ללא יוצא מן הכלל.

ר' כהן:

הטעות מסגירה את כוונת המחבר.

ד' תיכון:

לא הבנתי מדוע הכין המערך מארב ביום שני בסעיף הזה. מה יש כאן שאתם תלינו נגדו? נכון שהיתה הצבעה ביום ראשון שעבר בממשלה באשר ל-6 מיליון דולר והרוחות סערו. אבל הסעיף הזה הוצג לפני המליאה לפני כמה שבועות וגם שם לא התנגדתם. האם תצביעו נגד הסדרת החובות של קופת-חולים לבתי החולים הממשלתיים?

ר' כהן:

בדרך של חוק כן.

ד' תיכון:

אני מציע לקרוא מדי שנה מה שאומר מבקר המדינה על החובות הללו. הוא אומר שאם החובות הללו לא יוסדרו - - -

נ' ארד:

פרופ' דורון רוצה שהחובות יוסדרו.

ד' תיכון:

אני לא מכיר את דורון.
אני חוזר לדיון שקיימה הוועדה בנושא שחרור 26 מיליוני הדולר לקופות החולים. אז בא שר הבריאות לוועדה וטען שיש הסכם בין משרד האוצר, קופות החולים ומשרד הבריאות באשר לנעשה במגזר הבריאות. אם נאשר את 26 מיליוני הדולר, מחזות כפי שראינו לפני שבוע לא יחזרו. אני זוכר שהפסקנו את הישיבה ושר הבריאות ומישהו מהאוצר קיימו שיחה עם משרד האוצר ואמרו שיש הסכם, וכעבור יום נוכחנו לדעת שאין הסכם, ואם היה הסכם, זה רק על דעת שר הבריאות.

י' צבן:

נציגן האוצר מסר הודעה על דעת שר האוצר.

ד' תיכון:

הייתי עד לשיחת הטלפון של נציגת האוצר והיא נקלעה למצוקה והיא לא יכלה לומר לשר הבריאות שאין הסכם. היא אמרה, הוא שר בממשלה, אני לא יכולה לצאת נגדו בוועדה.

עד שלא יוסדר ענין המס האחיד בין ההסתדרות או בתוך ההסתדרות והממשלה, קרי - האוצר, אנחנו לא נדע מה קורה בקופת-חולים ולא נדע מה הגרעונות של קופת-חולים. הוויכוח הוא באשר לחלוקה בתוך המס האחיד, כמה ממנו יילך לכיסוי גרעונות קופת-חולים. היות ותקציב קופת-חולים איננו מוגדר ויש ויכוח עליו, קורה שכל פעם סותמים חורים. חברת-הכנסת נאוה ארד, כל פעם שאתה רואה את המצב במוסד אחר זה משום שאת הסדין, כל התקציב המצומצם למערכת הבריאות, כל פעם מושכים לכיוון אחר. כל עוד הענין של קופת חולים לא יוסדר, נהיה עדים למחזות שראינו לפני שבוע, שכולם רבים מי אשם בזה. מי שלא רוצה לראותאת המחזות האלה, חייב לדאוג שהסעיף הזה יאושר.

מ"מ היו"ר י' ארידור:

מה עם התיקון שלי?

ד' תיכון:

אני מקבל אותו. יש לנו ענין שהנושא של משרד הבריאות ותקציב משרד הבריאות יוסדר. אם לא יוכנס בחוק הזה, הוא לא יוסדר. חוסר ההסדר בין קופות החולים למשרד האוצר נמשך מאז 1976 כשבוטלה הנוסחה שלפיה פיצו את קופות החולים והשתתפו בתקציב. מאז היתה ועדה נוספת, ועדת לאור, שלא הצליחה להגיע לעמק השווה. איננו מבין מדוע אתם מתנגדים לזה. לדעתי, אתם שוגים. בואו נאשר את הסעיף הזה והענין יוסדר לטובת כולם. איש לא רוה לקפח את קופת חולים בענין זה. מה שמגיע לה היא תקבל רק לאחר חשבון מדוייק.

היו"ר א'י שפירא:

רבותי, רשומים עוד מספר חברים. מאחר ושר האוצר הוא בלחץ ורוצה להתייחס לשלושה נושאים - לקופת חולים, לדבידנד של החברות הממשלתיות ולסעיף שמתייחד למס הכנסה - אני מבקש לתת לו קודם את רשות הדיבור. בבקשה, שר האוצר.

שר האוצר י' מודעי:

ביקשתי אפשרות להשמיע קודם את דברי כי נדמה לי שהוויכוח איננו ממוקד על הנושאים המהותיים. כאשר דנים לא במהות אלא מה שמסביב לה כעיקר, אז אפשר להגיע לכל מיני מסקנות. אני מקבל עלי לא להשמיע את הדעות שמצויות בוויכוח אלא רק לחדד את הבעיות.

נפתח בנושא של מס מקביל. לכולי עלמא אחראי שהוספנו, גם לדידו של שר הבריאות, 26 מיליון דולר להשתתפות משרד הבריאות בתקציב קופת-חולים, תקציב משרד הבריאות מאוזן. אם כך, מה הבעיה? יש נושא אחד שאנחנו לא עומדים עליו כאן כי הממשלה קבעה איך לטפל בו, וזה חובות העבר. משרד הבריאות או הממשלה תובעת מקופת-חולים תשלומים שלא שילמה בעבר וקופת-חולים מצידה תובעת תשלומים שהממשלה לא שילמה או עדכונים שהממשלה לא שילמה. המדובר על העבר.לשם כך הוקמה ועדת שרים. זה לא נוגע לתקציב השוטף של השנה.

נשאלת השאלה, אם התקציב מאוזן לדידם של כולם, על מה יש להתווכח? מפני שהמקורות של תקציב משרד הבריאות הם המקורות כדלקמן - כסף שהממשלה נותנת בתקציב משרד הבריאות הישיר ומקורות שמשרד הבריאות מקבל ממי שמשתמש בשירותים של משרד הבריאות, וזה קופות החולים למיניהן. כי האשפוז בבתי החולים הממשלתיים הוא האשפוז

במדינה, ואילו החברים הנהנים מהאשפוז הזה הם בעיקר החברים של קופות החולים למיניהן. הענין לא פשוט מהסיבה הבאה - גם הממשלה משתתפת בשירותי בריאות הניתנים על ידי מוסדות של קופות החולים השונות, והדבר נעשה בדרך שקובעים את מה שמגיע עבור ההשתתפות שהממשלה נותנת לקופות החולים, את זה הממשלה מעמידה לרשות קופות החולים בנוסף לתקציב הישיר. מול זה הממשלה צריכה לקבל מקופות החולים את הכספים שהן חייבות עבור שירותים שמשרד הבריאות נותן להן. בין המקורות הכספיים העומדים לרשות קופות החולים לשלם את התשלומים הללו נמצאים: המס האחיד שזה כולו של קופת החולים של ההסתדרות, שההסתדרות מחלקת אותו על פי מפתח שלה וזה לא ענייננו בכלל. צריך להיות שם הסכום הנתון כדי לאזן את התקציב, והיתר לא מעניינני. המקור השני, למעלה מ-300 מיליון דולר זה המס המקביל שהיה עד היום, ולא הספיק לאזן את תקציב קופת חולים מסיבות ששנוניות בוויכוח. אבל הואיל והוא לא הספיק, אז אנחנו בממשלה החלטנו שאנו נוסיף מס מקביל וההחלטה, לדאבוני, עברה בהסכמה.

<u>ח' קופמן:</u>

מה התקציב השנתי של קופת-חולים?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

647 מיליון דולר. זה עניינה של קופת-חולים. הכיסוי לתקציב הזה הוא 534 מיליון דולר. זה יוצר גרעון של כ-115 מיליון דולר. הגרעון הזה צריך להתכסות על פי המתכונת שבנתה הממשלה בתוספת של ה-26 מיליון דולר, בתוספת מס מקביל (עבל בסיס שנתי) כ-35 מיליון דולר - - -

<u>ד' תיכון:</u>

זה החצי אחוז?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

כן. מהתוספת של המס האחיד שקופת חולים העלתה את שיעורו וגם את תקרותיו, וכאן מדובר ב-20 מיליון דולר - - -

<u>ג' שפט:</u>

זה במקום ה-40 שביקשו?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

במקום ה-50 שביקשו. באופן כזה התקציב צריך להתאזן. מהי הבעיה, וזה סלע המחלוקת? סלע המחלוקת איננו האם רוצים תקציב נוסף למשרד הבריאות או תקציב נוסף לקופת-חולים. על זה אין ויכוח. השאלה איך אנחנו מפעילים את התקציב המאוזן שלא תהיינה התופעות שהיו בחודשיים האחרונים.

<u>ח' רמון:</u>

זה לא חל על חובות העבר?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

לא.

<u>ח' רמון:</u>

בחוק זה לא ברור. לא כתוב חובות כספיים ממתי. אז צריך לכתוב מהשנה הזו.

שר האוצר י' מודעי:

אם החוק לא מנוסח לגבי החובות השוטפים של השנה הזאת הוא דורש תיקון. מה שיהיה לגבי חובות העבר, אם קופת חולים תהיה חייבת לנו, נמצא הסדר תשלומים, ואם אנחנו לה, נמצא גם כן הסדר תשלומים.

ד' תיכון:

חברת הכנסת נאוה ארד, למה אתם נגד?

ח' רמון:

כולם הבינו שחובות כספיים שהיו עד השנה הם שנויים במחלוקת.

היו"ר א' י' שפירא:

שר הבריאות הסביר שזה שוטף.

ח' רמון:

אני מבקש שנתייעץ חמש דקות, איננו רוצה להיות סתם נגד.

ד' תיכון:

אתם נגד כי היתה לכם תקרית בממשלה.

ח' רמון:

בחוק הזה הממשלה אומרת אני קובעת. אני לא רוצה שהממשלה תקבע.

שר האוצר י' מודעי:

תחסכו ויכוחים אם תאזינו לי כמה דקות.

נכון שיש תביעות הדדיות לשנים עברו ונכון שאני סבור שקופת חולים חייבת לנו משנים עברו, אבל אני לא קובע. יש ועדת שרים והיא תקבע. אם היא תקבע שצד אחד חייב לשני, היא תקבע את הסדרי התשלום.

נ' ארד:

קבעו לבדוק את הסדרי התשלומים?

שר האוצר י' מודעי:

כן.

ר' כהן:

אבל למה צריך לעשות את זה בדרך של חוק?

שר האוצר י' מודעי:

איננו היסטוריון ואיננו יודע. זה לא נוגע לחובות העבר. זה שייך לשנת התקציב השוטפת הזו, לא לשנים שהיו קודם. לזה יש ועדת שרים.

השאלה הבאה היא זו: הואיל והחשבון השוטף של השנה הזאת הוא זיכויים וחיובים, נוצר מצב שאם קופות החולים מכל טעם שהוא אינן מעבירות את חובות השוטף אין כיסוי בחובות משרד הבריאות לגבי מלוא הסכום, אז מי שנותר נפגע זה מי שנהנה מתקציב משרד הבריאות ואיננו בהתחשבנות, למשל בתי החולים הגריאטריים. הואיל ורק חצי האחוז הנוסף מספיק כדי לאזן את החשבון השוטף, באנו לוועדת הכספים וביקשנו שאם אתם רוצים להבטיח את התפעול של הנושאים האחרים הנוגעים למשרד הבריאות כמו הגריאטריה, ויש עוד שניים-שלושה נושאים, אתם צריכים לאפשר לנו שאם מסיבה כלשהי הכסף שנכנס לקופת החולים בנושא הזה ששמו מס מקביל לא יבוא למשרד הבריאות, שאנחנו נוכל לקחת אותו ישירות. למה אנחנו חשדנים? כי עובדה, אנחנו נמצאים כבר בחודש השביעי וקופת חולים מהשנה השוטפת לא העבירה עוד שום סכום - למרות שהחצי אחוז בכלל איננו - לא העבירה מהאחוזים הקיימים היום במס המקביל.

<u>נ' ארד:</u>

קיזזתם.

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

לא קיזזנו. אילו בהטבה סוציאלית היה מספיק כדי לקזז את התשלומים השוטפים של קופת חולים, לא היינו צריכים את המס המקביל. בהטבה סוציאלית הכוונה להטבות סוציאליות שקופות החולים נותנות שירותים והממשלה משלמת תמורתם במקום מיעוטי היכולת. אם הסכום היה מספיק, מי צריך תוספת מס מקביל. אבל הסכום איננו מספיק לכן צריך היה תוספת מס מקביל. שר הבריאות עשה את החשבון ואמר לנו בממשלה שאם יאופשר לו להמשיך לקזז את ההטבה הסוציאלית ולקבל את הביטוח הלאומי הנוסף, הוא יוכל לאזן את תקציב משרד הבריאות ולדאוג לשירותים החוץ-קופת חולים. לכן באה ההצעה הזאת.

<u>א' שלום:</u>

מה יקרה אם לא יאושר הענין של המס המקביל?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

אז ממילא לא יהיה ממה לקחת.

אני רוצה לשאול אותך: אם הוועדה הזאת לא תאשר את העלאת המס המקביל, מה אתה מציע?

<u>א' שלום:</u>

אני בעד לאשר.

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

ואם לא?

<u>א' שלום:</u>

אני מציע תוספת תקציב.

<u>ד' תיכון:</u>

מאין?

ח' רמון:

מאותו מקום שקיצצת את מס היסף.

ד' תיכון:

תאמין לי שאגורה לא ירדה ממס היסף.

שר האוצר י' מודעי:

השאלה הראשונה היא אם אם כן יהיה מס מקביל, למה אתם מתנגדים שמשרד הבריאות יקבל אותו ישירות אם קופת חולים לא תעביר את תשלומיה ממקורות אחרים?

השאלה השניה היא אם לא יהיה מס מקביל. אם לא יהיה מס מקביל, אז הסעיף הזה הוא סעיף ריק.

א' שלום:

אבל קיים עדיין מס מקביל.

שר האוצר י' מודעי:

נכון. אז השאלה אם אין מס מקביל נוסף. יש כמה דרכים - כל דאלים גבר, זאת אומרת הגריאטריה תנדוד עוד פעם לבתי חולים ממשלתיים כי שם החלשים, אין להם מקורות הכנסה משלהם.

לפי דעתי, אם לא יהיה מס מקביל נוסף, צריך לאזן במערכת ולדאוג קודם לחלשים. החלשים זה הגריאטריה והנכים למיניהם ולא קופות החולים על כל סוגיהן. צריך לדאוג קודם לחלשים. לכן הסעיף הזה מוצדק גם אם לא תהיה תוספת על פי העקרון של דאגה לחלשים. אם לא, אז כל דאלים גבר, כי כך נוהג היום תקציב משרד הבריאות - לא שר הבריאות, אלא כך נוהגים בתקציב.

הובא לידיעתי בערב החג שמנסים לקבל מכתב התחייבות מקופת החולים הגדולה.

נ' ארד:

קיבלו.

שר האוצר י' מודעי:

המכתב לפני. המכתב הזה צריך להבטיח את המשיכה ממס מקביל אם קופת חולים לא תשלם את חלקה בחובות השוטפים, לא של העבר. אני מוכן לקרוא לכם את המכתב הזה. במכתב הזה אין מה שהסכמנו לפני רגע.

המכתב שקיבלתי הוא בחתימת פרופ' דורון והוא מכוון למוסד לביטוח לאומי כהוראה בלתי חוזרת עד לסוף שנת התקציב. אני קורא את המכתב: "הרינו לבקשכם להעביר למשרד הבריאות מדי חודש בחודשו את הסכומים אשר יגיעו לקופת החולים של ההסתדרות הכללית בגין התיקון שיתקבל לכשיתקבל לחוק מס מקביל ויקבע תשלום תוספת של 0.5% מעל ל-4.95% הקיים היום וכפי שהוחלט בישיבת הממשלה מיום 25.8.85, וכל זאת עד ליום 31.3.86. למען מנוע ספק הרינו לקבוע שהוראתנו זו מתייחסת רק לחלקה של קופת חולים מהתוספת של 0.5% ולא מסכומים אחרים כלשהם המגיעים לקופת חולים " - מהביטוח הלאומי - "כפי שהם קיימים היום ו/או אם יגיעו לה בעתיד".

זה נוסף המכתב. בואו נבין מה כתוב פה: אם הוועדה הזאת לא תרצה לאשר חצי אחוז תוספת למס המקביל ולא תהיה תוספת מס מקביל, תיפגע הגריאטריה. מדוע? כי הסכום הזה של מס מקביל הוא סכום עתידי שצריך שיהיה ואילו אי התשלום של קופת

ומשאירים אותו להסדרים עתידיים - ויש החלטה שלכם על גובה תקציב משרד הבריאות והחלטת ממשלה שמאשרת שתקציב משרד הבריאות לא יוגדל - אז אם לא יהיה תקציב לבתי החולים הגריאטריים, נא לקחת בחשבון שהכתובת לא שר האוצר כי הוא בסך הכול ממלא אחר חוק התקציב שקבעתם ואחר החלטות הממשלה.

אני מציע לוועדה הזאת כדי להבטיח שזרימת הכספים תהיה לא לפי כוח אלא לפי צורך, לאשר את הסעיף הזה. אז אני משוכנע שקודם כל בכל מצב תהיה דאגה לחלשים ולא רק לעליתות, כי בכל אחד מהגופים הללו יש עליתה כלשהי ובגריאטריה אין כאלה, שם כולם חלשים.

אני מציע לוועדה לאשר את הסעיף הזה כי הוא הסעיף היחיד שיבטיח הסדר של זרימת כספים. אבל גם אם תהיה תקלה ולא תהיה זרימת כספים, הוא יבטיח שהחלשים הללו לא יהיו הנפגעים מכל חוסר של תקציב.

<u>נ' ארד:</u>

מדוע לדעתך מה שמוצע כאן איננו שייך לחוק ביטוח סעוד?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

זה לא שייך. החוק הזה נוסח על ידי היועץ המשפטי, לא על פי הוראות שלי. הוא לקח את תקנות שעת-חירום ואותן נקודות שהיו בתקנות שעת-חירום והוסדר הענין אבל לא השיטה, הוא הכניס זאת לתוך החוק החדש.

<u>מ' שטרית:</u>

שר הבריאות הצביע נגדו בממשלה?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

איני זוכר.

<u>י' כהן:</u>

הוא תומך בחוק הזה בתנאי שלא יחול על חובות העבר.

<u>ש' ויס:</u>

יש פה אי בהירות ואני רוצה להניח אותה על השולחן. יושב לידי מזכיר ההסתדרות והוא אמון עלי - גם הממשלה אמונה עלי, אני קרוע בין המלכות לקיסרות - והטענה של מזכיר ההסתדרות היא שהנושא הזה לא הובא להכרעה סופית. אנחנו מבקשים פה באמצעות חוק לכאורה לפתור בעיה של חלוקת אחריות גם ברמה הממשלתית בנושא הזה. הנטיה הטבעית שלי לא לפתור אותה באמצעות חוק אם הדבר מסתדר באמצעות הסכמה. על כן אני מעלה את השאלה.

<u>מ' שטרית:</u>

הצעת החוק הזאת הוגשה על דעת שר הבריאות. אני יודע את זה. שר הבריאות תמך בהצעת החוק הזו.

<u>ע' סולודר:</u>

מאחר ושר האוצר אמר בדבריו שכל ההצעה הזאת חלה על השנה השוטפת ולא על חובות העבר, לפי הניסוח שכאן אי אפשר להבין את זה כך. כך שבכל מקרה אי-אפשר להצביע על ההצעה שעומדת לפנינו.

י' כהן:

השר אמר שיתקן את זה.

שר האוצר י' מודעי:

נתקן את זה. יש פה יועצים משפטיים.

י' קיסר:

בהצעת החוק הזאת, לצערי, יש שני אספקטים: יש האספקט החוקי של זכויות האזרח ומוסדות במדינה חופשית שומרת חוק שכולם שווים בפני החוק, ויש הבעיה המעשית. אשר יגורתי בא, שהממשלה התלהבה מצווי החירום והכניסה לצווי החירום דברים שלא שייכים לענין וביניהם נושא קופת חולים. עם כל הידידות לשר האוצר, אני חושש מאוד מדרך ההצבעה בממשלה, שיהפכו את קופת חולים מבעיה רפואית לבעיה פוליטית מפלגתית. שהרי ההצבעה בממשלה בניגוד להצבעה בסעיפים אחרים היא הצבעה בעלת משמעת מפלגתית כאשר מדובר על קופת חולים.

ח' קופמן:

גם ההצבעה הראשונה בממשלה היתה לפי סיעות.

י' קיסר:

אדוני היושב-ראש וכבוד שר האוצר, אנחנו כנסת של מדינה דמוקרטית וחופשית. מה הבעיה? יש שני קליינטים - יש קופת חולים כקליינט שקונה שירותים אצל משרד הבריאות ויש משרד הבריאות, הממשלה, כקליינט. הממשלה חייבת לקופת חולים כספים עבור נושאים שונים ומשונים. מה אומרת הממשלה? הממשלה לוקחת לה סמכות כשלטון להכריע בסכסוך בין שני קליינטים, דבר שאין לו תקדים בעולם החופשי. זו פעם שניה שאנחנו רואים תופעה מוזרה שאני לא מבין אותה כחבר כנסת. ראיתי את זה גם בהסכמי עבודה אבל בלענו. למה לכתוב שהממשלה קובעת בחוק שכל חוב שיהיה לה תקזז מקבלנים? זה רק אצלנו.

לממשלה יש תביעות כספיות מקופת חולים. לקופת חולים יש תביעות כספיות מהממשלה בגין שני מוסדות שנותנים שירות - לא השלטון כגובה מסים, אלא שני מוסדות שנותנים שירות. באנו ואמרנו, יש שני גופים שמתווכחים אז הולכים לבורר. הסכמנו לבורר אבל הממשלה אינה רוצה.

שר האוצר י' מודעי:

הסכמנו, יש ועדת שרים. אתה מדבר על העבר.

י' קיסר:

אני רוצה להסביר את ההגיון שנדע על מה הולכים להחליט. יש קודם כל הצד העקרוני, שהממשלה מצאה גורם אחד מכל הקליינטים שיש במדינה להשתמש כלפיו בסמכות החוקית. לדעתי, במקום הזה אין מקום לחוק מבחינת מדינת ישראל כמדינה שכולם שווים בפני החוק.

עכשיו אעבור לענין עצמו: קיבלנו סיכום של ראש הממשלה, קיבלנו אותו מאונס לא כי הוא פותר את הבעיה אלא אמרנו שכל צד יתן את חלקו. הסכמנו, לפי הצעת ראש הממשלה, לחלק את המעמסה. הבעיה היא לא לפיתחו של מי להטיל את הבר-מינן. בסך הכול בעיית הבריאות היא שלנו, ונתנו יד לממשלה להעלות מסים וגם להביא הצעה להעלאת המס המקביל.

בפגישה של שר האוצר, שר הבריאות פרופ' דורון ואני ובהשתתפות ראש הממשלה, הגענו לסיכום שהוא הרע במיעוטו מבחינתנו, איך לחלק את המעמסה - קצת על העובדים, על המבוטחים, וקצת הממשלה תגדיל ותגיע רק ל-8% השתתפות בתקציב קופת-חולים לעומת 30% השתתפות כאשר עלה שלטון הליכוד או השתתפות של 14% ו-11% בשנה שעברה. קיבלנו את ההצעה הזאת כולל העלאה של חצי אחוז של המס המקביל, שהטילו עלי לקבל את ההסכמה לזה, והבאתי את ההסכמה. הגענו לסיכום ועכשיו באים חברים מתוך הממשלה ומבקשים לשבש את ההסכמה הזאת.

לכן אני מציע להסתפק במכתב שקרא שר האוצר. אם הניסוח איננו מקובל עליו אפשר לנסח את המכתב מחדש. אני מציע לקבל את זה כדי שלא יתקבל הרושם שאנחנו משחקים בחולים משחק פוליטי: אני מציע להימנע מחקיקת חוק, למצוא נוסח למכתב ואם לא יוסכם הנוסח, נביא את זה לחבר-הכנסת שפירא כבורר. היה סיכום, אמרנו לראש הממשלה שאסור להביא את זה בחוק.

<u>י' אריאלי:</u>

למה אסור להביא את זה בחוק?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

אני אסביר מדוע מותר.

<u>י' אריאלי:</u>

הלא יש ערעור לבית המשפט, אז למה אסור?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

קודם כל אני אסביר מדוע מותר בחוק כאן ובחוב של קבלן לממשלה אסור בחוק. כי אחרי הכול זו גביה שנעשית באמצעות הממשלה על ידי חוק. זה לא יחס רגיל בין שני צדדים. מקור ההכנסה של קופת חולים מהמקור הזה זה חוק של המדינה. זה לא הסכם עם קבלן. לכן אם קופת חולים איננה עומדת בתשלום, אסור לממשלה לקחת לגריאטריה? אמרתי, במקרה שלא תהיה העלאה של המס המקביל או שקופת חולים לא תעביר אפשר להגדיל את תקציב המדינה, אפשר לומר בדרך המוצעת כאן ואפשר לומר שאם כך, שהגריאטריה לא תקבל כסף. אין דרך נוספת. התוצאה היתה שהחוליה החלשה סבלה. אז אם הכוונה שהחוליות החלשות תסבולנה, אין צורך בשום דבר.

<u>י' קיסר:</u>

אדוני שר האוצר, שכחתי לומר משהו, כאשר היית בחו"ל הטילו על סגנך להסביר בכנסת והטילו על ועדה שימחקו בפרוטוקול.

<u>ח' רמון:</u>

אם הממשלה איננה משלמת, למה לא תובעים אותה?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

על פי חוק אתה משלם מסים. חוק הוא מעל בית משפט. לכן אנחנו מבקשים חוק.

ח' רמון:

אני מבין שמזכ"ל ההסתדרות מוכן לענות על המכתב.

אני מבין שיש מכתבים של קופות חולים אחרות שמקובלים עליכם. נכון?

סגן שר האוצר ע' אמוראי:

נכון.

ח' רמון:

ניקח את המכתבים שמקובלים עליכם. בואו ננסה למצוא את הניסוח ולגמור את הענין.

שר האוצר י' מודעי:

אם יהיה כתוב שאם קופת חולים לא תעמוד בתשלום, יקוזז הסכום מתוך מס מקביל, מקובל. אם כתוב אחרת, לא מקובל.

ח' רמון:

אתה חושש שלא יעבירו, אז יהיה מכתב שיתחייבו להעביר.

מ' שטרית:

אני רוצה להתייחס לדברי מזכ"ל ההסתדרות. קודם כל, זה לא הגוף היחיד שמותר לממשלה בחוק לקחת ממנו כסף. הדוגמא הקלאסית היא הרשויות המקומיות. בחוק התקציב כתוב ששר האוצר בהתייעצות עם שר הפנים רשאי לקזז מתקציב הרשויות המקומיות.

דבר שני, בוא נבדוק מה קופת חולים עושה. כאשר אני חייב כסף ולא משלם את החוב בזמן, קופת חולים עושה שני דברים: קודם כל מודיעה על הפסקת שירותים. לאחר מכן, במקביל לזה היא מטילה עלי ריבית והצמדה, ואם אני רוצה לחדש שירותים, אני צריך לשלם.

י' קיסר:

אתה רוצה שאני אעשה אותו הדבר עם משרד הבריאות?

מ' שטרית:

במסגרת החוק הקיים היה דיון בוועדת הכספים בהשתתפות שר הבריאות, ובאותו דיון היתה תוספת של 26 מיליון דולר שהוועדה אישרה. שר הבריאות הודיע בוועדה שהתוספת הזאת פותרת את הבעיה התקציבית.

היו"ר א' י' שפירא:

הוא אמר עם חצי אחוז, בתנאי שהמעסיקים יסכימו.

מ' שטרית:

אבל הוא לא אמר שתוך יומיים תפרוץ שביתה בבתי החולים הגריאטריים. הוא אמר שהכסף הזה יועבר ישירות לבתי החולים הממשלתיים.

החוק הזה עבר בהצבעה בממשלה ושר הבריאות תמך בו. אז איננו מבין מה ההתנגדות פה.

<u>י' קיסר:</u>

הוא הודיע לי שהוא יתנגד בכל כוחו לחוק הזה.

<u>מ' שטרית:</u>

אז למה הוא תמך בזה בממשלה? מה שכתוב בחוק הוא כדלקמן: אם קופת חולים תהיה חייבת כסף בשנה התקציבית הזאת - אין מדובר על חובות העבר - יהיו רשאים לקזז כספים המגיעים לקופת חולים. יש עדיין אפשרות ערעור לקופת חולים. שר הבריאות הוא חלק מהענין ויודע במה מדובר. אז איננו מבין את ההתנגדות שלכם. כיאפשר להגיד את זה על כל הרשויות האחרות ואני הראשון שאתמוך בזה. כאשר אני חייב כסף לממשלה כמו מס הכנסה או ביטוח לאומי, הממשלה איננה שואלת אותי, היא מטילה עלי עיקול וגובה את כל הכספים. אז מדוע זה לא טוב לגבי קופת חולים? תגידו שהתקציב שישנו לקופת חולים איננו מספיק, אבל זה לא שייך לדיון הזה.

<u>י' ארידור:</u>

איננו מבין את ההודעה שלחבר-הכנסת קיסר. דבר אחד הוא לא הודיע - שקופת חולים לא תהיה חייבת כספים לממשלה בשנת הכספים הנוכחית. אילו היית מודיע - - -

<u>י' קיסר:</u>

אני מוכן להודיע בתנאי שהממשלה לא תהיה חייבת כספים לקופת חולים. זה הדדי.

<u>י' ארידור:</u>

בסך הכול מדובר עכשיו על שנת הכספים הנוכחית. התקציב לשנת הכספים הנוכחית נעול. אם כך, צריך להיות מצב שאתה מודיע שלא תהיו חייבים כספים. הממשלה לא אמרה שלא תעביר את הכספים לקופת חולים אלא אם תהיו חייבים. אם אתם לא חייבים ותשלמו, לא תהיה בעיה. אלא מה? יש נוהג בקופת חולים שלא מעבירים כספים לממשלה ומדובר בעשרות מיליוני דולרים ולמעלה מ-50 מיליון דולר בשנה הקודמת, וכנראה אתם רוצים להמשיך בשיטה הזאת גם בשנה הנוכחית. ועל ידי כך לגרום לכך שאנשים מסכנים לא יוכלו לקבל טיפול רפואי. וכאשר רוצים לפתור את הבעיה הזאת באמצעות חקיקה - חס וחלילה לא לפגוע בקופת חולים אלא רק לקזז את החובות וגם הקיזוז הזה הוא זמני וכפוף להחלטת בית משפט, ובית המשפט יוכל לשנות את ההחלטה שלו תוך שבוע ותוך שלושה ימים - אז מה קרה אם אפשר לעכב את הכספים האלה תמורת חובות? אם לא יעכבו את הכספים האלה, אי אפשר יהיה לתת את הטיפול. אז בא חבר-הכנסת קיסר ואומר שמדינת ישראל היא מדינה דמוקרטית. אני מציע לחבר-הכנסת קיסר שירשום לפניו שבמדינה דמוקרטית גם ההסתדרות כפופה לדמוקרטיה והיא לא יוצאת מגדר הכלל. ולא דרוש כדי שתהיה החלטה דמוקרטית שתהיה הסכמה של ההסתדרות לכל דבר. להסתדרות אין וטו. אם זו מדינה דמוקרטית והדבר כפוף לערעור בפני בית משפט, לא היית צריך לבוא לכאן.

<u>י' קיסר:</u>

אני חבר כנסת.

<u>י' ארידור:</u>

מותר לך להופיע. אני רק מעיר על תוכן ההופעה שלך. יכולת לוותר על ההופעה הזאת.

שר האוצר י' מודעי:

כל הענין עומד מסביב למכתב. אם המכתב ימסר, נדמה לי שהדיון יסתיים. אם המכתב הוסכם, הדיון יגמר.

ח' קופמן:

מה תפקידו של השר שחל? פעם ראשונה אני שומע ששר בממשלה בא לעשות ניסוחים בוועדה. אין תקדים כזה בכנסת.

שר האוצר י' מודעי:

יש שני שרים שמונו מטעם הממשלה להיות שרי קשר בין הכנסת וועדותיה ובין הממשלה - שחל ונסים, כלומר עם הקואליציה בכנסת. אם השר שחל יכול לעזור לנו לפתור בעיה, אינני רואה למה צריך לפסול אותו. הוא מנסה כמיטב יכולתי והוא לא הפריע.

עוד הערה אחת לנושא כדי שתבינו. חבר הכנסת קיסר אמר, ובתנאי שהממשלה לא תהיה חייבת לקופת חולים. הלא הסעיף הזה מבקש להסמיך את שר האוצר ואת שר הבריאות. אם היתה משיכה אוטומטית למה צריך את שר הבריאות? כל הענין הוא ששר הבריאות מופקד על החשבון. אם יש לו מספיק לגריאטריה וקופת חולים עמדה בחובותיה, הוא לא יחתום, כפי שעשה במצב של תקנות שעת חירום. נכון, הבטחנו למזכ"ל ההסתדרות שלא נשתמש בסעיף הזה בתקופת תקנות שעת חירום ולא השתמשנו. לא השתמשנו לגבי שום אלמנט ביחסי עבודה. הוא טוען רק לגבי ההטבות. פרט לזה לא השתמשנו בתקנות שעת חירום לגבי השכר, הכול הובא להסכמה. היום אנחנו בפרק ב' של הענין. יש חלקיםשאני מניח שיש עליהם הסכמה ויש דברים שיש עליהם הסכמה אבל אין דרך תפעול של ההסכמה.

ר' כהן:

מאחר שלפני שבאת חבריך הוציעו להשמיט מהנוסח את שר הבריאות, נוצרה אי הבנה.

שר האוצר י' מודעי:

לענין הדבידנות: אני מצטער שהסדר הוא כזה שלא מספיקים להציג נושא במלואו. ברוב מדינות העולם יש מצב שהמדינה היא בעלת עסקים. היו לזה נימוקים היסטוריים אבל בחלק מהמקרים יש לדבר נימוקים קונקרטיים. למשל, בעלות המדינה על מחצבים. אז כי"ל היא הבעלים של הברום, הפוטש והפוספטים. לעומת זאת יש הרבה חברות שאין שום הגיון לבעלות המדינה, פרט לנימוקים היסטוריים. אבל אני הולך יותר רחוק, יש השקפת עולם האומרת שהממשלה תנהל קטעים שלמים במשק באמצעות חברות ממשלתיות. עכשיו השאלה העומדת לפנינו היא זו: כאשר המדינה במצוקה וחברותיה ברווחה, מה צריך אז לעשות? - שהחברות תהיינה ברווחה והמדינה תמשיך להיות במצוקה?

ראו מה עשינו - כדי לתקן את מצב המשק הטלנו על האזרחים נטל כבד מאוד. כי בסופו של דבר יש האצלה. אם המדינה נמצאת באינפלציה דוהרת או באיבוד רזרבה דוהר, אף אזרח באף חברה לא יינקה מזה. לכן בישיבת הממשלה על פי הצעתי אמרנו, יש חברות ממשלתיות, וזה לא כולן, מתוך 212 אנחנו מדברים בסך הכול על 13-14 חברות; אלו הן חברות רווחיות שצברו ולא חילקו דבידנדות - לחברה שיש תכניות קונקרטיות לא הצענו לקחת את הרווחים שלה, אלא אמרנו, את זה תשמרי בקרנות לביצוע תכניות הפיתוח שלך - אבל אנחנו מדברים על מספר חברות שנפח עסקיהן אדיר וגם רמת הרווחיות. מדברים על 70-80 מיליון דולר.

היו"ר א' י' שפירא:

זה מאה אחוז דבידנד או חלק?

שר האוצר י' מודעי:

זה חלק. אם אין לחברה קרן צבורה, שולחים קודם לקרן צבורה. את בתי הזיקוק למשל לא הכנסנו כי הם באמצעו של תהליך פיתוח. אז למרות שהם מראים רווח, אבל הואיל ואנחנו יודעים את התכניות, אמרנו שהם פטורים. לעומת זאת יש חברות שאין להן תכניות לגבי ההון הצבור, בוודאי לא לגבי הרווח.

ד' תיכון:

קח את זה כהלוואה.

ח' רמון:

זה של בעלי המניות.

ד' תיכון:

יש לו חברי דירקטוריון.

מ' שטרית:

השגיאה שלא מכרו את החברות הללו.

שר האוצר י' מודעי:

איננו נכנס לפורמאליות אם זה רכוש הממשלה או לא, אם הממשלה צריכה לפעול או הדירקטוריון. מי שדוצה להיות פורמאליסט, יש סעיף מיוחד בחוק החברות המרשה לי כממשלה התערבות בהסכמת ועדת הכספים. לכן אנחנו באים לוועדת הכספים.

ד' תיכון:

כשמדובר על שיקולים לא כלכליים.

שר האוצר י' מודעי:

אני מודיע מראש שהשיקולים לא כלכליים.

ד' תיכון:

אז תביא אותם. אני צריך לדעת. תקרא את סעיף 4(א).

שר האוצר י' מודעי:

לדן יש טעון. לא היה לי קשה להביא בפניכם את כל 9, 10 או 11 החברות.

מ' שטרית:

אילו כלים יש לך לבדוק את זה?

היו"ר א' י' שפירא:

אם לא תפסיקו את קריאות הביניים, אני נועל את הישיבה ונשב בערב, והמליאה תשב במוצאי שבת.

שר האוצר י' מודעי:

דן צודק בנקודה אחת: אם הממשלה מורה לחברה לעשות פעולה שהיא לא בתיאום עם האינטרס שלה, יש מקום לדיון ספציפית. פה אנחנו מסבירים שלאף חברה אין שיקול עסקי לתת את הדבידנדה שלה לממשלה. אני יודע איך זה קורה בתהליך הרגיל לא במצב חירום, בונים ומרחיבים, אבל זה לא תמיד עדיף על מתן דבידנדה לממשלה ואנחנו לא מתערבים. מדוע עכשיו אנחנו מתערבים? כי אם לא ניקח את הכסף הזה, נדפיס אותו. עכשיו חוק בנק ישראל איננו מאפשר להדפיס, ואנחנו פשוט לא נשלם באופן מקרי חלק התקציב. זה חלק מתקציב ההכנסות. זה הוגש לממשלה לפני שאושרחוק התקציב. אם ועדת הכספים תאשר זה דבר חוקי למהדרין. לכן אנחנו פונים לוועדת הכספים. ועדת הכספים יכולה גם לאשר לא כל חברה בנפרד, כאשר אני מודה שאנחנו יודעים שאם הכסף הזה ישאר בחברה הוא לא יילך לאיבוד. אבל אין שימוש בחברה שהוא שווה-ערך לשימוש בהבראת המשק הישראלי. אין חברות אכסטריטוריאליות. יש חברות שהעבירו את הפעילות לחו"ל ויש חברות ממשלתיות שמתחילות ללכת בדרך זו, שמגלות חלק מהענין ואחר-כך מתברר שהעבירו לחו"ל.

לכן פנינו אליכם בפניה כוללת ולא ספציפית. קיבלתי מכתב מ"פז" מ"כי"ל" ויש מכתב בדרך מ"אל-על", שהם מזמינים מכתבים מעורכי-דין. נכון שאם ל"פז" היינו משאירים עוד הון מצטבר, מותר היה לקחת רק חצי. אבל אנחנו מדברים על שריפה, ואז מדברים על קיצבאות ילדים וקיצבאות זקנים באותו טון כמו על דבידנד. ברגע שהוועדה הזאת מאשרת, הדין נקב את ההר והר הזה יכול להיות חברה קטנה וחברה גדולה. צרכי המשק הם כאלה שהלוואי ויכולתי לקחת כפול. לא הצעתי יותר כדי לא לפגוע בתהליך התקין של החברה. אז מעבר לוויתורים שעשינו - ואני צריך להסביר שכל התהליכים הללו נעשו על ידי ועדת שרים מצומצמת בהשתתפות השר יעקבי ושלי, ובהשתתפות השר הממונה שהוא חתום על כל החלטה כזאת, והוא הביא את אנשיו ובדק איתם. הדבר היחיד שהוועדה הזאת יכולה לעשות, שאם השר הממונה עשה OVERRULLING לחברה, הוועדה הזאת רוצה להיכנס בין השר הממונה ובין החברה. יש שלוש חברות שיש להן טיעון כי יש להם כסף כמו זבל. אני יודע איזה עורך-דין ישב אתם 48 שעות וכמה שכר טירחה הוא קיבל.

די' תיכון:

אני רוצה להביא לתשומת לבך את מה שכתוב בחוק החברות הממשלתיות בסעיף 33(ג). אם תקרא את הסעיף הזה תדע שאתה לא זקוק לחוק שאתה מביא עכשיו. שם כתוב: "החלטת הדירקטוריון בדבר ייעוד הרווחים של החברה טעונה אישור הרשות. תלקה הרשות על החלטה הדירקטוריון, תובא המחלוקת להכרעת השרים".

שר האוצר י' מודעי:

הכול מתחיל אחרי שיש החלטת דירקטוריון. הם פשוט לא מחליטים.

די' תיכון:

אתה לא ממנה את הדירקטוריון?

שר האוצר י' מודעי:

אני ממנה.

די' תיכון:

תפטר את הדירקטוריון. אני חושב שלא בכדי חוקקנו את חוק החברות הממשלתיות סעיף 4(א). אמרנו שאם יש לך שיקולים לא כלכליים, תבוא לוועדת הכספים, תציג את הענין, ואז הוועדה אם תרצה, תאשר, לא תרצה לא תאשר. הרוחות תמיד רוגשות סביב הסעיף הזה. אבל מה קורה? חברות צברו רזרבות שמוחזקות באגרות חוב. זה כסף שקנו ממך. אם יילכו וימכרו אותו, ממילא תצטרך בעקיפין להזרים כסף כדי לפדות את אגרות החוב האלה. כך שנטו לא קורה דבר. אלא אם יבוא למשל עובדיה עלי כראש עיר ויגיד,

הצמיחדה. לכן אני מציע לך שבתקופה הנוכחית כאשר שיעור המובטלים עבר את ה-8%, תשקול 77 פעמים לפני שתיקח את הכסף הזה. עליך להשאיר את הכסף הזה לחידוש הצמיחה. אתה הרי יכול לחייב את החברות האלה להחזיק את הכסף אצל החשב הכללי וזה יהיה יותר יעיל ויותר טוב ואתה והחברות תרוויחו כסף.

אבל מה אתה עושה בסופו של דבר? המניות של "ים המלח" מוחזקות גם בידי אנשים פרטיים. כאשר אתה מחליט לשלם דבידנד, אתה משלם לכולם ללא יוצא מן הכלל, גם לבעלי המניות הפרטיים. בחברת "פז" יש משקיע פרטי גדול, ומאותה החלטה הוא נהנה מהדבידנדה.

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

זה נוגע לשתי חברות.

<u>ד' תיכון:</u>

אני יכול להביא גם את "כבלי ציון".

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

אמרתי שאני מביא את כל העובדות.

<u>ע' עלי:</u>

חזקה על הממשלה שבחברות שיש משקיעים פרטיים, לא יתנו.

<u>ד' תיכון:</u>

הארגומנט האחרון: יש היום הזדמנות לחברות ממשלתיות לגייס כספים בחו"ל, בהמון קשיים, ורוצים שנשנה את סעיף 4(א), אבל יש הזדמנות לגייס כמה מאות מיליוני דולרים. אף חברה לא תוכל לגייס כסף בחו"ל אם אתה שומר לעצמך את הזכות לקחת דבידנד בהחלטה שרירותית.

נטו זו החלטה טובה על הנייר אבל כאשר אתה בודק מה היא נותנת, וכמי שעמד בראש שתי חברות ממשלתיות במרוצת השנים אני יכול להגיד לך שאתה טועה. אלו הן חברות ממשלתיות, יש לך פיקוח, אתה יכול לעשות הכול באמצעים אלגנטיים. אבל בחוק הזה תמנע אפשרות לגייס כספים וחלק מהכספים יילך לשוק הפרטי.

<u>ח' קופמן:</u>

והלוואות מהחברות הממשלתיות אתה מקבל?

<u>ד' תיכון:</u>

זה ייכנס לתקציב. תוציא לך אמיסיות.

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

זה כסף של המדינה והמדינה רוצה אותו ועכשיו היא גם זקוקה לו.

<u>י' אריאור:</u>

יש לנושא הזה שלוש בחינות: הבחינה הפורמאלית, הבחינה המהותית והבחינה העקרונית. מהבחינה הפורמאלית שר האוצר איננו זקוק לסעיף הזה. כי לפי סעיף 4(א) של חוק החברות הממשלתיות הוא יכול להשיג אותה תוצאה. כל ההבדל הוא ששר האוצר היה זקוק לפי 4(א) לאישור ועדת הכספים לגבי כל חברה וחברה בנפרד. מה שמציעים עכשיו הוא ששר האוצר לא יזדקק לאישור ועדת הכספים לגבי כל חברה וחברה בנפרד אלא יקבל את הסמכות הזאת בתוקף חקיקה של הכנסת מראש. כלומר, הסמכות קיימת. את המטרה

ששר האוצר רוצה להשיג, אפשר להשיג, אלא שמוחקים מהתהליך את הביקורת של ועדת הכספים. אינני יכול להבין במה הביקורת של ועדת הכספים יכולה להזיק לתהליך. אם שר האוצר יהיה צודק בעמדה שלו לגבי סעיף כלשהו, יש להניח שגם ועדת הכספים תאשר את זה. אם הוא איננו צודק לגבי חברה כלשהי, טוב שתהיה ביקורת של ועדת הכספים. זה לגבי הבחינה הפורמאלית. כל ההבדל הוא רק בביקורת הספציפית של ועדת הכספים.

באשר לענין המהותי: כל הטענה שזה יכניס כסף זה אשליה שהכסף הזה מושקע במקום כלשהו. זאת אומרת אם הכסף הזה מושקע בניירות ערך ממשלתיים אז זה בסך הכול צורה של רישום. מפני שבמקום הכנסת כסף ישירות לתקציב זה נכנס בצורת ספיגת כסף מהציבור. זה ענין רישומי, שבתקציב יהיה רשום שיש עוד מקור לכיסוי הגרעון אבל זה לא משנה את המהות הכלכלית.

ההצעה הזאת קשורה גם לחיסול תכניות פיתוח של חברות, ואנחנו צריכים להבין במה מדובר. מדובר על לקיחת תכניות פיתוח כאשר רוצים דווקא לפתח את המשק היצרני - ולא להחליט על כל תכנית לפי מה שהדירקטוריון רוצה, לא להחליט על כל תכנית לפי מה שוועדת הכספים תרצה - אלא למחוק את הדירקטוריון, למחוק את ועדת הכספים, להשאיר את ההחלטה על חיסול תכניות פיתוח שעלולות להביא לאותה תעסוקה או למנוע אבטלה, והמשמעות היא להביא לחיסול מיידי. התוצאה תהיה שאנשים יהנו מזה אבל הממשלה יכולה להפסיק והציבור יכול להפסיד. אנשים יוכלו להרוויח בצורה הבאה: בענפים שיש תחרות בין חברה פרטית לחברה ממשלתית, יהיה רווח לחברה הפרטית המתחרה כי אנחנו סוגרים את האפשרות של החברה הממשלתית, ובדרך הטבע משתלטת על השוק הנסגר חברה פרטית מתחרה. בתחום הדלק זה מה שיהיה.

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

זה טוב.

<u>י' ארידור:</u>

אם זה טוב, צריך למכור חברה ממשלתית. יותר מזה, יהיה רווחה ללא קשר לתחרות הזאת - וזה הוזכר - לגבי בעלי המניות הפרטיים. כלומר, אנחנו אומרים שכדי לבצע תהליך שהוא או רישומי או גורם לאבטלה, אנחנו צריכים לתת רווח לבעי מניות פרטיים שאחרת לא היו מקבלים את זה, וזה בזמן שאנחנו אומרים שחסר כסף לפיתוח. אז איננו בטוח שזה כל כך טוב.

הבחינה השלישית היא הצד העקרוני. לגבי אלה שאני נמנה עימם שחושבים שצריך למכור ככל האפשר חברות ממשלתיות, אני אומר שזה לא טוב שחברה ממשלתית - אם זה מתאפשר - תפעל כחברה ממשלתית. אני מדבר על השקפת העולם שלי ושל חברי. אנחנו אומרים שצריך למכור חברות ממשלתיות ככל האפשר. מה המשמעות של מכירה כזאת? המשמעות היא שהממשלה חדלה להיות מי שנותן הוראות לחברה הזאת. עדיין המצב הקיים יותר טוב מאשר אילו החברה הזאת או כל חברה ממשלתית אחרת היתה יחידת סמך בממשלה. הרי יש מפעלים עסקיים אומפעלים אחרים תעשייתיים של הממשלה שמוגדרים בתור יחידת סמך. באותם המקרים אין הבעיה של בעלי מניות. הממשלה שולטת בחברה במישרין, לא בצורת מניות. אנחנו אומרים שעל ידי ההצעה הזאת בעצם מחזירים את הגלגל אחורנית.

אני רוצה להדגיש את הצד העקרוני. יש שלוש דרגות: יש יחידת סמך, הממשלה היא שלטת ישירה ללא מניות; יש חברה ממשלתית שהמדינה שלטת על ידי מניות, ואז החוק מחייב את הדירקטוריון לפעול בהתאם לאינטרס החברה, מה שאיננו קיים ביחידת סמך ששם אין דירקטוריון; והדרגה השלישית היא שהחברה נמכרת והופכת להיות חברה ציבורית או פרטית. בהצעה הזאת עומדים להפוך את השליטה בדבידנדות ממצב של חברה ממשלתית למצב של יחידת סמך. פירוש הדבר לא רק שאנחנו מלאימים חלק מהפעולות של החברות הממשלתיות. עם כל הכבוד לליברליזם בנוסחו הקומוניסטי אני מתנגד לליברליזם כזה. אני בעד מכירת החברות, אבל אם יש קשיים במכירת החברות, אני מציע שתסתפק הממשלה בהסדר החוקי הקיים שגם הוא מאפשר להעביר את הדבידנדים אבל דורש את החלטת ועדת הכספים, ואל יגידו לנו שההחלטות שתתקבלנה הן החלטות שתהיינה בסדר. לפי סכומים שאני יודע עליהם ושמתבקשים מחברות ממשלתיות, הן עלולות להביא לנזק חמור לתפקוד התקין של החברות הממשלתיות. זה עלול לגרום לפיטורים, לאבטלה ולא רק להיעדר פיתוח.

לסיכום, גם מהבחינה הפורמאלית, גם מהבחינה המהותית וגם מבחינת העקרונות שכתובים אצלנו אני חושב שמספיק לנו שיש סעיף 4(א) - אף אחד איננו מציע לבטל אותו - ומותר שוועדת הכספים תשמור באמצעות סעיף 4(א).

<u>מ' שטרית:</u>

כל הנימוקים שהועלו על ידי חבר הכנסת תיכון ואריאור היו מתקבלים על דעתי אילולא הייתי יודע מה נעשה בחברות ממשלתיות. אני יכול להצביע על חברות ממשלתיות אחדות שפעולות הראווה בהן הן מוגזמות מעל ומעבר לכל מידה. על כן זה אומר דרשני. לחברה ממשלתית יש נכסים מהממשלה, יש זכויות מהממשלה ולפעמים מונופולין מהממשלה, היא עושה רווח וצוברת כסף, אבל כאשר היא צריכה להקים מפעל א' או מפעל ב', לא פעם אותה חברה ממשלתית באה לממשלה ומבקשת כסף בנפרד לעשות פיתוח. אז במצבים רגילים אני יכול להרשות לעצמי להגיד שיש עצמאות בחברות. אבל בתקופת חירום כזאת כאשר באמת מקצצים בקיצבאות הילדים וראינו מה קורה אצל הזקנים, וכאשר מתווכחים על 6 מיליון דולר לקופת חולים - אז במצב כזה אני לא אהיה סופר עצמאי ואתן לכל חברה לעשות מה שהיא רוצה. אני חושב שאם אפשר לגבות מהחברות השנה 50-60 מיליון דולר --

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

60-80 מיליון דולר.

<u>מ' שטרית:</u>

אם זה הסכום, אין שום סיבה לא לגבות את הכסף הזה. לכן אני בעד ההצעה.

<u>היו"ר א' י' שפירא:</u>

אני מעמיד להצבעה את סעיף 27.

ה צ ב ע ה

בעד סעיף 27 - 13
נגד _ 2

סעיף 27 נתקבל

הסתייגות לחברי הכנסת י' אריאור וד' תיכון

<u>היו"ר א' י' שפירא:</u>

נצא כעת להפסקה של כ-15 דקות.

(הישיבה הופסקה בשעה 15:00)

(הישיבה חודשה בשעה 16:00)

<u>היו"ר א' י' שפירא:</u>

אני מחדש את הישיבה.
אנו ניגשים לדיון בסעיפים 29 ו-30. היה כבר דיון על סעיפים אלה והיתה הצבעה. עכשיו יש רוויזיה.

<u>ד' תיכון:</u>

ביקשתי רוויזיה. אני מבקש להסביר את הסעיפים פעם נוספת.

י' ברון:

בסעיף 29 יש שלושה נושאים: 1. מיסוי קיצבאות זקנה וקיצבאות שאירים המשתלמות על ידי הביטוח הלאומי; 2. מיסוי ארוחות חינם הניתנות לעובדים בתעשיה; 3. ביטול הזיכוי במס הכנסה שמקבל עובד עבור הפרשת חלקו לקרן השתלמות.

קיצבאות זקנה וקיצבאות שאירים עד לתקנות שעת חירום היו פטורות ממס. מה שיש כאן זה העתק ממה שהיה בתקנות שעת חירום. הכוונה היא שאם יש לגמלאי גימלה מ"מבטחים" או מהממשלה ובנוסף לזה יש לו גם קיצבה מהביטוח הלאומי, הרי 35% משתי הגימלאות יהיה פטור ממס והיתרה אם מגיעה ביחד לסף המס ועוברת אותו תהיה חייבת במס. כלומר, מי שזכאי לקיצבת זיקנה או קיצבת שיארים בנוסף להכנסות אחרות וביחד הן מתחייבות במס, יהיה פטור ממס רק לגבי 35% מן הקיצבה המזכה. הסכום השולי יהיה חייב בשיעור של 25% והלאה.

נ' ארד:

כמה זה צריך להכניס לאוצר?

י' ברון:

מדובר על 30 מיליון דולר.

נ' ארד:

הבטיחו לנו רק 6.

היו"ר א' י' שפירא:

היה דיון והצביעו ועכשיו יש רק הצבעה חוזרת. אני לא פותח את הדיון מחדש. ביקשנו הסבר פעם נוספת לפני הצבעה. מר ברון יסיים את דברי ההסבר ואם שר האוצר ירצה להוסיף, נשמע אותו ונצביע.

י' ברון:

אם ניקח כדוגמא, בחודש אוקטובר סף המס יהיה כ-490 אלף שקל. אם אדם מקבל משתי הקיצבאות 650 אלף שקל, הוא עדיין פטור. עד קרוב ל-700 אלף שקל הוא פטור ממס. רק אם מקבל משתי הקיצבאות מעל זה, הוא ישלם מס.

לגבי הארוחות המוזלות, אם עובד מקבל את הארוחה בעלויות המלאות, אין לו הנאה ולכן אין ממה להיות חייב במס. אבל אם מקבל את הארוחה חינם או מוזלת, על ההפרש צריך לשלם מס.

ד' תיכון:

איך תקבע את זה?

י' ברון:

המעסיק יכלול כמו את כל ההטבות בסעיף 2(ב) שחייבות במס, גם את ההטבה הזאת שתהיה חייבת במס.

א' שלום:

ללא סייג אם זו ארוחה רגילה או ארוחה דשנה?

י' ברון:

הסעיף השלישי שמופיע בסעיף 29 הוא ההפרשה לקרן השתלמות. העובד מפריש 2.5% והמעביד 7.5%. ה-2.5% שמפריש העובד היו חלק מהסכומים המופרשים לקופות הגמל. וההצעה היא שההפרשה הזאת לא תהיה חלק מסך כל ההפרשות הסוציאליות לקופות גמל שהן ברות-זיכוי.

היו"ר א' י' שפירא:

שאלו אותך בענין הארוחות. מה תשובתך?

י' מצא:

איך מבדילים בין ארוחות שונות?

י' ברון:

אנחנו קובעים את שווי הארוחה בתקנות ומעדכנים את זה. אם זהו השווי של הארוחה והעובד איננו משלם את מלוא השווי אלא סכום מוזל, ההפרש חייב במס.

ד' תיכון:

התקנה באישור ועדת הכספים?

י' קיסר:

אני רוצה להפנות את תשומת לבם של חברי הוועדה שהארוחות כלולות גם בהסכמי העבודה והממשלה עשתה מאמצים אדירים להוריד את עלות העבודה. אני מודיע כמזכיר ההסתדרות שהסעיף הזה לא יעבור בשקט במקומות העבודה, ומה שיקרה הוא שאו שהעובדים יתבעו מהמעסיק לגלם את זה ואז זה מכביד עליהם או שתהיה מהומה בכל מקומות העבודה. זה אחד האלמנטים שהעובדים השיגו בדין. לכן אני מציע לחברי הוועדה לא להחליט על מיסוי על ארוחות.

שר האוצר י' מודעי:

אני מבקש להעיר מספר הערות לכל אחד מהסעיפים מפני שאני מבין שזה נושא שעומד כרוויזיה בוועדה.

קודם כל שאלת המיסוי של קיצבאות שאירים וקיצבאות זקנה. אנחנו הרבה זמן מחפשים מבחן הכנסה לשכבות החלשות. כי היום לפי החקיקה ולפי הטיפול אין הבדל - עשיר מקבל בעד ילדים, עני מקבל בעד ילדים, עשיר מקבל קיצבאות זקנה ועני מקבל קיצבאות זקנה, ואנחנו לא יכולים לגשת לטפל בענין הזה בינתיים כי אין לנו מערכת משולבת של גביה. מערכת המחשבים של משרד האוצר איננה משולבת עם המערכת של המוסד לביטוח לאומי. פה מצאנו דרך שלפיה לפחות במה שמדובר בנושא הזה של קיצבאות זקנה ושאירים, נוכל להכניס מבחן הכנסה גבוה, לא נמך, ואתם שמעתם את המספרים שנתן הממונה על הכנסות המדינה. מעל להכנסה הזו של הקיצבה אנחנו עוד מוסיפים 35%.

נ' ארד:

זה היה כל הזמן. אתה מצלם מצב נתון שהיתה הנחה של 35%.

שר האוצר י' מודעי:

אני אומר שזה לא פוגע בחלשים. כל מה שאני אומר הוא שאין פגיעה בחלשים. אילו לא היתה פגיעה בכלל במישהו, לא היתה מזה הכנסה למדינה. השאלה היא במי הפגיעה. אני מבין שסביב השולחן הזה הדאגה העיקרית היא לחלשים באוכלוסיה. לכן הייתי סבור שאין בעיה עם הסעיף הזה. אבל אם יתברר לנו שהדאגה היא לא לחלשים אלא לפרינציפ או גם לחזקים משיקולים אחרים, אז יש לנו נושאים מנושאים שונים שנטפל

בהם באותה מידה.

<u>די תיכון:</u>

אני מבקש לדעת כמה כסף מכניס כל אחד מהסעיפים הללו.

<u>י' ברון:</u>

הסעיף של מיסוי קיצבאות הזקנה והשאירים מכניס 30 מיליון דולר.

<u>י' ארידור:</u>

לפני שהוא משיב, אני רוצה להציע הצעה ליושב-ראש. אני מציע שנקיים בנושא של סעיפים 29 ו-30 קודם כל הצבעה נסיונית. הייתי רוצה לדעת באמת האם התמיכה בסעיפים אלו מחייבת את כל חברי ועדת הכספים או שחלק מהם ירצו להיות יפי נפש.

<u>היו"ר אי י' שפירא:</u>

אני הצעתי את זה.

<u>י' מצא:</u>

אין דבר כזה.
כמה נותן הענין של ביטול הפטור ממיסוי על ארוחות?

<u>י' ברון:</u>

אמרתי, מיסוי על קיצבאות זקנה ושאירים - 30 מיליון דולר. מיסוי על ארוחות - 8 מיליון דולר. הנושא של קרן השתלמות - 20 מיליון דולר.

<u>היו"ר אי י' שפירא:</u>

יחד בערך 60 מיליון דולר.

אני חושב שזכותי לערוך הצבעה נסיונית.

<u>נ' ארד:</u>

כאשר היה הענין של מס יסף למה לא עשית?

<u>י' כהן:</u>

אני מציע, אדוני היושב-ראש, שתצביע את הצעת הממשלה.

<u>נ' ארד:</u>

אני מבקשת להפריד את ענין הארוחות.

<u>היו"ר אי י' שפירא:</u>

אני מצביע קודם על סעיף 29(א)(1).

ה צ ב ע ה

בעד סעיף 29(א)(1) - 13

<u>י' צבן:</u>

אני מציע הצעה נגדית: קשישים שהמס השולי שלהם 45% ומטה, לא יוטל מס על הקיצבה שלהם.

<u>היו"ר אי י' שפירא:</u>

מי בעד הצעתו של חבר-הכנסת צבן?

ה צ ב ע ה

בעד הצעתו של חה"כ י' צבן - 5

סעיף 29(א)(1)(א) נתקבל בנוסח המוצע

<u>א' שלום:</u>

בענין הארוחות, למה אי אפשר לקבוע איזה ארוחה תוטל עליה מס ואיזו לא?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

זוהי בדיוק ההצעה המובאת בפניכם. אם זה לא מה שאני אומר, נשנה את הניסוח. ההצעה איננה קובעת סכום אבסולוטי, היא מסמיכה לקבוע שווי הארוחה בתקנות.

<u>ד' תיכון:</u>

התקנות באישור ועדת הכספים?

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

איננני יודע. נבדוק. אני מסכים שייקבע שהתקנות הן באישור ועדת הכספים.

<u>י' ברון:</u>

נאמר ששר האוצר יהיה מוסמך באישור ועדת הכספים לקבוע את שווי טובת ההנאה של הארוחות.

<u>היו"ר אי י' שפירא:</u>

אני מעמיד להצבעה את סעיף 29(א)(1)(ב).

ה צ ב ע ה

סעיף 29(א)(1)(ב) נתקבל

<u>היו"ר אי י' שפירא:</u>

אני מעמיד להצבעה סעיף 29(א)(2). זה רק תיקון טכני.

ה צ ב ע ה

סעיף 29(א)(2) נתקבל

היו"ר א' י' שפירא:

אני מעמיד להצבעה את סעיף 29(א)(3), ענין קרן ההשתלמות.

ה צ ב ע ה

סעיף 29(א)(3) אושר

סעיף 29(ב)(1)(2)(3) אושר

סעיף 29(ג) אושר

היו"ר א' י' שפירא:

אנחנו עוברים לסעיף 30.

י' ברון:

בסעיף 30 מוצע שיחיד תושב ישראל שיש לו פחות מארבעה ילדים לא יקבל את נקודת הקיצבה בעד הילד הראשון.

ד' תיכון:

מה זה יחיד?

י' ברון:

לא חברה. עד עכשיו לשני הילדים הראשונים היתה נקודת קיצבה את לכל ילד ונקודה ורבע החל מהילד השלישי. השינוי הוא שעבור הילד הראשון במשפחה שלה פחות מארבעה ילדים לא יקבלו נקודת קיצבה.

י' צבן:

מה שיוצא כאן זה דבר שלא ייתכן. משפחה בת שלושה ילדים מקבלת ביולי 55 אלף שקל ומשפחה בת ארבעה ילדים - 160 אלף שקל. כלומר, הפער בגלל ילד אחד הוא ממש לא נורמלי. מבחינה סוציאלית לא תיתכן קפיצה כזאת מ-55 אלף שקל ל-160 אלף שקל בגין ילד אחד.

ר' כהן:

מי שיש לו ארבעה ילדים והגדול הגיע לגיל 18, יורד במאה אלף שקל.

שר האוצר י' מודעי:

האם הנתונים שהציג חבר-הכנסת צבן הם הנתונים שקיימים?

ש' בריצמן:

יש לי הנתונים לחודש ספטמבר. החישובים של חבר-הכנסת צבן מתייחסים למשפחה שזכאית לקיצבת יוצא צבא. זאת אומרת מהילד השלישי ואילך אנחנו מוסיפים נקודת קיצבה ולילד רביעי מוסיפים שתי נקודות קיצבה. הפער היה יחסית יותר קטן כאשר שילמנו גם בעד הילד הראשון. היות ומשפחות שיש להן ארבעה ילדים ויותר לא חלה

עליהן ההורדה של נקודת הקיצבה, הפער היום יותר גדול. אבל אין שינוי גדול לעומת מה שהיה, מלבד הורדת נקודת הקיצבה עבור הילד הראשון. למשפחה שיש לה שלושה ילדים, מורידים נקודת קיצבה והמשמעות לחודש ספטמבר היא 23 אלף שקל.

<u>י' ברון:</u>

כל ההבדל הוא 23 אלף שקל לעומת מה שהיה קודם.

<u>י' קיסר:</u>

תוספת ילדים היתה במשך שנים בהסכם העבודה בינינו לבין המעסיקים. העברנו את זה לביטוח הלאומי כדי שהמעסיק לא יבחן את העובד לפי מספר הילדים. אני מקווה שאתם מודעים לכך שזה פוגע בזוגות הצעירים שבלאו הכי נפגעים, כי מי יש לו ילד ראשון וילד שני? במידה ותבוטל התוספת עבור הילד הראשון, אני אשקול עם חברי בהסתדרות להוסיף בהסכמי העבודה לשלם עבור הילד הראשון.

<u>י' צבן:</u>

אדוני שר האוצר, מה שאמר מר בריצמן זה נכון. אני רק רוצה להזכיר, הוגש עכשיו הדו"ח על התרחבות הפערים תוך דגש על החמרת המצב של המשפחות עם שלושה ילדים ומטה. הדו"ח הזה מראה שהמשפחות עם שלושה ילדים ומטה הורדו, אז מה שאומרים עכשיו, נחמיר אתם עוד יותר. אני מסכים שההבדל איננו תהומי, אבל כאשר אתה מגדיל את הפער הזה לרעה ב-23 אלף שקל, מה תיקנת? קודם הפער בין משפחה בת שלושה ילדים למשפחה בת ארבעה ילדים היה פעם וחצי ועכשיו פי שלושה.

<u>י' אריאב:</u>

אדוני היושב-ראש, אם המערך מצביע נגד, אני מבקש התייעצות סיעתית.

<u>היו"ר א' י' שפירא:</u>

שר האוצר רוצה למסור הודעה בשם הממשלה.

<u>שר האוצר י' מודעי:</u>

איננו רוצה להתערב בהצבעה של ועדת הכספים. אני רוצה להסביר את המשמעות של הצבעה שלא תאשר את הסעיף הזה מבחינה תקציבית. אני רוצה שתדעו, מדובר בהכנסה של 50 מיליון דולר. כל מה שדנו היום זה שוליים של הסכום הזה, למשל קופת-חולים.

<u>היו"ר א' י' שפירא:</u>

אני מעמיד את סעיף 30 להצבעה.

ה צ ב ע ה

בעד הסעיף - 8
נגד - 5

סעיף 30 אושר
הסתייגות לחה"כ ר' כהן

<u>היו"ר א' י' שפירא:</u>

אנחנו עוברים לסעיף 31.

ש' בריצמן:

סעיף 31 מדבר על שיטת עדכון של השכר הממוצע בתקופה של תקנות שעת חירום ומעבירים את זה לחקיקה. זה אומר שיהיה פיצוי מיוחד בהתאם לחוק זה. כלומר, שניתן בחודשים שבהם לא משולמת תוספת יוקר לעדכן את השכר הממוצע של חוק הביטוח הלאומי. היות וזה פוסט פקטום, כי התקופה עברה, יש להניח שנמחק את הסיפא.

סעיף 32 הוא סעיף ארוך שבא לתקן את חוק הביטוח הלאומי כך שלוקחים את אותה הוראה שהיתה במס הכנסה לגבי העובדה שמשפחות שיש בהן שלושה ילדים, לא יהיו זכאיות לקיצבה עבור הילד הראשון. מה שנאמר זה שבמקרים מסויים שאדם מקבל קיצבת זיקנה או שאירים או כל קיצבה אחרת, יהיה זכאי להחזר. קבוצה שניה שתהיה זכאית להחזר זה קבוצת שכירים שיש להם הכנסה פחות מ-80% מהשכר הממוצע במשק. קבוצה שלישית זה מי שאינם עובדים.

העקרון הוא שמי שהכנסתו פחותה מ-80% מהשכר הממוצע במשק, יהיה זכאי או באמצעות המעביד או באמצעות המוסד לביטוח לאומי, לקבל את החזר נקודת הקיצבה עבור הילד הראשון.

ע' סולודר:

אני מבקשת למחוק את סעיף 117(ב) המפלה לראה את הקיבוצים והמושבים השיתופיים מכל עם ישראל . לא מקובל עלי שיפלו סקטור כלשהו במשק ללא הנמקה. בדרך כלל המבחנים הם מבחני הכנסה. לא מקובל עלי שיהיו קריטריונים אחרים ויוציאו סקטור שלם. מונח לפני מכתב ממנכ"ל המוסד לביטוח לאומי ליועץ ראש הממשלה שבו יש הסבר כללי שרמת ההכנסה בקיבוצים ובמושבים השיתופיים יותר גבוהה מהמצב של השכיר. אני מבקשת לראשות מספרים, נתונים, מי בדק. אינני מוכנה שנהיה מופלים.

ש' בריצמן:

כפי שהסברתי בתחילת דברי, ההחזר של נקודת הקיצבה מכוון להחזיר למשפחות שיש להן הכנסות מעוטות את נקודת הקיצבה כדי לא לגרום לירידה בהכנסות. לפי נתונים שלנו, אם ניקח את הנתונים של 80% מהשכר הממוצע, לגבי כל הקיבוצים התוצאה היא שלא יהיו זכאים להחזר נקודת הקיצבה. בחוק הביטוח הלאומי לקיבוצים יש מעמד מיוחד. מצד אחד הם שכירים ומצד שני כשמשלמים דמי ביטוח הם משלמים כמו עצמאים לפי חישוב מיוחד. למוסד לביטוח לאומי ולקיבוצים יש בעיה לגבי צורת התשלומים של חברי הקיבוצים שלפי דעתנו לא מכניסים בחישוב שלהם סכום שמגיע ל-150% מהמס שאנחנו חושבים שמגיע.

ע' סולודר:

היתה ועדה.

ש' בריצמן:

לדעתנו, אי-אפשר לבוא ולהגיד שחברי הקיבוצים חיים באותה רמת חיים כמו אותו שכיר שיש לו הכנסה של 80% מהשכר הממוצע. לכן נראה לי שאין מקום להחזיר לקיבוצים כמעוטי הכנסה. אמרתי בישיבה הקודמת שאנחנו ערים לכך שאין מצבם של כל הקיבוצים זהה. לכן אמרתי שאנחנו מוכנים לבדוק שאותם קיבוצים שמשלמים דמי ביטוח לפי הכנסת מינימום, לגבי אלה אנחנו מוכנים ליזום תיקון שיחזיר לקיבוצים עם הכנסת מינימום את ההחזר.

די תיכון:

איפה ליזום?

ש' בריצמן:

ליזום פה.

ד' תיכון:

אז איפה הנוסח?

ע' סולודר:

אני מתקוממת נגד דבר אחד. יש אגדה בציבור על מצבם של הקיבוצים. יש מבחנים, אפשר לערוך מבחן לכל קיבוץ.

ש' בריצמן:

הסעיף הזה לגבי כל עם ישראל זה 50 מיליון דולר.

היו"ר א' י' שפירא:

כמה לגבי הקיבוצים?

ש' בריצמן:

אין לי הערכה לגבי הקיבוצים.

ע' סולודר:

אם אין מבחן הכנסה שלא יכניסו לחוק.

היו"ר א' י' שפירא:

יש הצעה על דעת שר האוצר לאחר שמיעת חברת-הכנסת סולודר, לתת הסמכה לשר האוצר לבדוק את הנושא הזה באישור ועדת הכספים.

שר האוצר י' מודעי:

בחוק יהיה כתוב שלגבי הנושא של חברי יבוצים ומושבים ייבדק הנושא.

י' ברון:

שר האוצר באישור ועדת הכספים רשאי להורות על אי החלת סעיפים 119-120 דרך כלל או על סקטורים מסויימים.

י' צבן:

אני מציע שייאמר: סעיפים 119 עד 121 לא יחולו על עובד שאינו מקבל שכר. השר רשאי בתקנות באישור ועדת הכספים לקבוע תנאים או כללים לתשלום לפי סימן זה לעובדים מסויימים שלא מקבלים שכר.

י' ברון:

אין עובדים שלא מקבלים שכר.

י' צבן:

בחוק הביטוח הלאומי זו ההגדרה של הקיבוצים.

י' ברון:

בסדר.

א' מינטקביץ:

הנוסח בענין הקיבוצים יהיה: סעיפים 119 ו-120 לא יחולו על מבוטח שקבע השר (שר העבודה) בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

היו"ר א' י' שפירא:

אני מעמיד להצבעה את הסעיף כפי שהוצע עכשיו.

ה צ ב ע ה

הוחלט: לקבל הנוסח הבא: "סעיפים 119 ו-120 לא יחולו על מבוטח שקבע השר בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת

י' אריאור:

בסעיף 29(א)(1) במקום המלה "יימחקו" אני מציע את המלה "בטלות".

י' ברון:

הממונה על החקיקה חושבת אחרת.

י' אריאור:

רציתי לחסוך את ההסבר המשפטי, אבל כיוון שיש התנגדות להצעתי, אני חייב להסביר. הסעיף הזה בנוי בצורה שלא משנים את פקודת מס הכנסה אבל קובעים שבתקופה מסויימת היא תיקרא שונה ממה שכתוב בה.

א' דמביץ:

אז נכתוב "נמחקו" ולא "יימחקו".

י' אריאור:

בסדר.

הוחלט: בסעיף 29(א)(1) במקום המלה "יימחקו" יבוא: "נמחקו".

היו"ר א' י' שפירא:

אנחנו עוברים לסעיף 33, הרשויות המקומיות.

ע' עלי:

בסעיף 33 יש שני חלקים. אני מקבל את ההצעה לבטל את הפטור שניתן לשוטרים, לסוהרים ולאנשי קבע מתשלום ארנונה.

לעומת זאת אני חושב שאין זה צודק לקבל את סעיף (2) שבו מדובר על ביטול הפטור לאלה שמשרתים שירות סדיר בצבא או הורים של חייל שפרנסתם היתה תלויה באותו חייל בשירות סדיר. לכן לא צריך לבטל את הסעיף הזה.

ר' כהן:

אני מצטרף לדברים.

שר האוצר י' מודעי:

אף אחד איננו טוען שלא מגיעות זכויות להורי חייל סדיר. השאלה היא מבנה הזכויות. אי אפשר לפזר את הזכויות הללו על פני כל פונקציה ממלכתית, כי כך אף אחד איננו יכול לדעת מי מקבל מה. נכון, זה לא סעיף גדול, אבל אנחנו משתדלים את כל הנושאים הללו לתעל. אחר-כך תבוא ועדת הכספים ותחליט שלחייל בשירות סדיר רוצה לתת מענק ותיתן. אבל כאשר זה מפוזר בתחומים רבים, המדינה לא יכולה לדעת כמה נותנת.

ע' עלי:

יש לרשות המקומית בעיה לתת הנחות. בלאו הכי יש 11 סעיפים שבגינם נותנים הנחות ואתה מבטל 4 ומשאיר 7. כך שבלאו הכי הטיעון שלך לא תופס, כי ב-7 מקרים ההנחות ממשיכות להתקיים.

שר האוצר י' מודעי:

אני מקבל את ההצעה.

ה צ ב ע ה

הוחלט: בסעיף 33 - בסעיף 1 בטל סעיף 2 לחוק הרשויות המקומיות, סעיף (1).

סעיף א (2) נתקבל

ת' הקר:

הסעיף הזה קיים שלושה חודשים. השאלה מה קורה עם החיילים האלה שנדרשו ביולי-ספטמבר לשלם? האם זה רטרואקטיבי או לא?

י' אריאור:

צריך לעשות את זה רטרואקטיבית.

הוחלט: תחילת הבטלות של סעיף (1) מ-1 ביולי

סעיף 33(ב) נתקבל.

סעיף 34 -

ש' הבא:

הכוונה לחייב את כל הסטודנטים בסמינרים למורים באותו סכום שגובים מהסטודנטים. זה היה בתקנות שעת-חירום.

הוחלט: לאשר סעיף 34

הוחלט: לאשר סעיף 35

הוחלט: לאשר סעיף 36

סעיף 37 -

י' אריאלי:

אני מבקש להעיר הערה משפטית בסעיף 37. מטרת הסעיף הזה להעביר את נטל ההוכחה על חבר הנהלה ומנהל מפני שאין מחלוקת אם מישהו חבר הנהלה או מנהל. איני מבין איך אפשר להעביר את נטל ההוכחה על פקיד אחראי כי יצטרך להוכיח שהוא פקיד אחראי. הוא יגיד שהוא לא פקיד אחראי. הוא יגיד שעצם ההוכחה נעברה מוכיחה שהוא לא פקיד אחראי. איני מבין איך מגדירים פקיד אחראי. האם הפקיד האחראי הוא אחראי רק בעקבות פסק הדין או בעקבות התואר?

א' מינטקביץ:

יש הגדרה של פקיד אחראי. זה נוסח שקיים לא פעם ראשונה בחקיקה הישראלית.

הוחלט: לאשר סעיף 37

סעיף 38 -

ת' הקר:

סעיף 38 נוסח כאשר היתה תקווה שהחוק הזה יתקבל לפני סוף תקופת שלושת החודשים. היות והגענו לסוף התקופה, למעשה צריך לבטל את סעיף 38. הניסוח צריך להת תוקף לפי מה שנעשה בתקנות שעת חירום.

אני מציעה שסעיף 38 יאמר: "(א) כל פעולה שנעשתה בהתאם לתקנות שעת חירום יראוה כפעולה שנעשתה כדין, וכל זכות או חיוב שנבעו מן התקנות יעמדו בתקפם".

סעיף (ב) יאמר: "על אף האמור בסעיף 4, סעיף 2 להחלטת משכורת נושאי משרה שיפוטית, תקף לכל דין ולכל דבר וענין".

היו"ר י' כהן:

אני מעמיד להצבעה את הנוסח שהוצע בסעיף 38.

ה צ ב ע ה

בסעיף 38 ייאמר: "(א) כל פעולה שנעשתה בהתאם לתקנות שעת חירום יראוה כפעולה שנעשתה כדין, וכל זכות או חיוב שנבעו מן התקנות יעמדו בתקפם.
(ב) על אף האמור בסעיף 4, סעיף 2 להחלטת משכורת נושאי משרה שיפוטית, תקף לכל דין ולכל דבר וענין".

א' מינקביץ:

יש לי הערה לגבי סעיף 38(ו). נקבע שהנגיד באישור הממשלה רשאי לקבוע הוראות ללא אישור המועצה המייעצת. קבענו שההוראה תפקע עם מינוי המועצה המייעצת או בתום שלושה חודשים.

היו"ר י' כהן:

היות ואולי בנושא הזה יש רגישות ליושב-ראש הוועדה חבר-הכנסת שפירא, אני מציע שנדלג כרגע על הסעיף.

א' מינטקביץ:

במקום שלושה חודשים אנחנו מבקשים לקבוע ששה חודשים.

היו"ר י' כהן:

נחזור לסעיף הזה כאשר יחזור היושב-ראש.

הוחלט: לאשר סעיף 39

סעיף 40 -

י' צבן:

אני מבקש שהתקנות יהיו באישור ועדת הכספים.

ד' תיכון:

אף פעם לא היה דבר כזה שוועדת הכספים התעסקה גם בביצוע.

י' אריאלי:

מה שאמר דן תיכון נכון באופן כללי לגבי הוראות ביצוע. אבל יש כאן יוצא מן הכלל. זהו חוק במתכונת חוק חירום, זהו חוק שמבטל שורה של דברים חוקיים אחרים, כולל כל מיני הסכמים. אני טוען שכאשר יש חוק שבעצם מקנה לממשלה סמכויות חירום, חובתנו להגביר את הפיקוח של ועדת הכספים. כמו שהחוק הזה יוצא מן הכלל כך גם סמכויות הפיקוח של ועדת הכספים צריכות להיות יוצאות מן הכלל. לכן בענין זה, כיוצא מן הכלל, צריך שהתקנות יהיו באישור ועדת הכספים.

היו"ר א' י' שפירא:

לא היה דבר כזה שאנחנו מתערבים בייצוע. אני מביא את סעיף 40 להצבעה.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת הממשלה - רוב
בעד הצעת חה"כ י' צבן - מיעוט
הצעת הממשלה נתקבלה

א' דמבין:

בתוספת, יש תיקון לגבי הכנסת: במקום 332 יהיה 325.5.

י' צבן:

אני רוצה לשאול את שר האוצר ואת הממונה על הכנסות המדינה האם במצב כוח האדם שמדובר עליה במס הכנסה, מס רכוש ומע"מ, אפשר יהיה להגשים את המדיניות המוצהרת להילחם בהון השחור והעמקת הגביה, או שיסבירו לנו שבגלל מחסור בכוח אדם לא ביצעו. אם יש כאן בעיה של כוח-אדם, אני מציע לפתוח כאן שסתום שאפשר יהיה באישור ועדת הכספים להגדיל.

י' ברון:

אנחנו בהחלט סובלים מחוסר כוח-אדם מקצועי. לאחרונה קיבלנו היתר לארבעה חודשים לגייס 300 עובדים זמניים. ארבעה חודשים אלה מסתיימים בסוף נובמבר. אני מבקש שנאריך את העסקתם כארעיים עד סוף מארס, אבל אין לי ספק שאם לא נוכל לקבל את העובדים האלה כקבועים לשנת התקציב הבאה, הנושא של כל המבצעים שאנחנו עורכים עכשיו בהצלחה יוצאת מן הכלל, יסבול.

ח' רמון:

אדוני היושב-ראש, לאור ההסבר שקיבלנו אני מבקש להוסיף ששיא כוח-אדם במס הכנסה, מס רכוש ומע"מ, יעלה ב-300 משרות. אם אומר מר ברון שלא נגבה כסף, אז 300 המשרות הללו שנחסוך יעלו לנו 500 משרות מבחינה תקציבית. זו לא חובה, זה שיא כוח-אדם. אני חושב שאנחנו כוועדת הכספים צריכים לתת להם את האופציה שאם יהיו המקורות ואם תהיה הצלחה, לא יהיו מנועים מזה.

שר האוצר י' מודעי:

זה השינוי היחיד שאתם מבקשים או שזה הראשון?

ח' רמון:

זה תלוי בך, אתה שר האוצר.

ג' שפט:

אם נרצה שאותם 300 עובדים שאינם קבועים יועסקו תקופה נוספת, האם זה יצטרך לבוא לכאן או לא? אם יתברר שהם לא יצטרכו לבוא לכאן, אני בעד זה שהם לא יהיו קבועים אלא בפעם הבאה יחליטו עוד פעם על שלושה-ארבעה חודשים.

י' כהן:

כרגע בפועל יש במערכת הזאת 300 עובדים זמניים שתוקף העסקתם פג בנובמבר. אנחנו מתוך ראיית הצרכים רוצים לתת את האופציה כבר עכשיו להאריך לפחות עד מארס. אני שואל האם זה בהסכמת האוצר שהאופציה הזאת להארכה תהיה קיימת, ואז הם יהיו עובדים זמניים, לא קבועים.

היו"ר א' י' שפירא:

יושבים פה הממונה על הכנסות המדינה ושר האוצר. אתם חושבים שהם אינם יושעים מה הם רוצים?

ח' רמון:

שר האוצר חושש אם הוא מאשר 300, מחר יבוא אליו שר האנרגיה ויבקש גם הוא.

(אחרי כן רשמה מא)

היו"ר א.י. שפירא:

שר האוצר לא יבקש ולא כלום. הוא אינו רוצה הפלייה בין המשרדים.

ח. רמון:

אני מציע להוסיף 300 תקנים לאגף מס רכוש ומס הכנסה.

י. קיסר:

אני מבין ותומך בהצעה להגדיל כוח האדם בגביית המס. אני כופר בכך שכל ה-300 איש אין להם תחליף בתוך השירות. אנחנו כל הזמן נאבקים נגד פיטורי עובדים, מדברים גבוהה-גבוהה על ניידות ועל הסבה, וכאשר יש מבצע מביאים אנשים מבחוץ. כמי שמכיר את המערכת, אני יכול להבין שכמה מהם צריכים להיות בעלי מקצוע, אבל לקבל 300 איש חדשים כאשר אפשר לקחת אנשים מהשירות, זה אינו נראה בעיני. אינני מבין איך אפשר לשחרר אנשים מהשירות ויחד עם זה לקבל אנשים חדשים, ואני בעד מתן יכולת לאוצר לגבות מסים.

ר. כהן:

אני תומך בהצעה של חבר-הכנסת רמון בכל מקרה, בלי קשר לדברים שאני עומד לומר. לעניות דעתי, יש שני נושאים שאי אפשר להתעלם מהם בפרק שיא כוח האדם: האחד - אם איננו טועה, מה שמפורט בשיא כוח האדם בסעיף הסטטיסטיקה במשרד ראש הממשלה, הוא למעשה קיצוץ במחקר של אגף הכנסות המדינה. בשנה הבאה לא נדע מה היו ההכנסות ממס הכנסה. זה נכון?

קריאה:

מדוע?

ר. כהן:

כי זה כולל קיצוץ.

אני יודע מהמוסד לביטוח לאומי, שהודיעו להם ש-50,000 דולר לכוח אדם לפרסומים על הכנסות המדינה מקוצצים. אי-לכך לא יהיו נתונים על ההכנסות. לדעתי, מדינה מודרנית אינה יכולה להתקיים בלי סטטיסטיקה על ההכנסות.

א. פוגל:

איננני יכול להעלות על דעתי איך מישהו, מתוך קיצוץ של 50,000 דולר, החלים לבחור בנושא זה. אנחנו איננו מתערבים בפרטי הקיצוץ.

ר. כהן:

אם כך, אני מסתפק בתשובה, ואני אשמח שהיא תירשם בפרוטוקול.

הנושא השני הוא מע"מ. מה שמופיע במע"מ אלה הם 966 עובדים, וזה אחרי תכנית הפיטורים השניה. התכנית הראשונה השאירה 1270 מתוך 1500, ופה מדובר על עוד פיטורים. זאת אומרת, מע"מ תקוצץ לא ב-3% ולא ב-10%, אלא ב-36%. לעניות דעתי, זה בלתי סביר. פירוש הדבר לקחת יד חשובה של הממשלה ולכרות אותה. פירוש הדבר קטל על הכביש. אני מציע להשאיר את מספר שיא כוח האדם של 1270.

היו"ר א.י. שפירא:

אני מביא להצבעה את התוספת הראשונה כהצעת הממשלה.

ח. רמון:

אני מציע שתחילה תצביע הצעתי שבאוצר יתוספו 300 איש.

היו"ר א.י. שפירא:

אני אצביע בנפרד רק סעיף האוצר ואחר-כך אצביע כל התוספת.

א. פוגל:

אני מבקש מהוועדה כל החלטה על תוספת תקציב או כוח אדם להגיש לנו בצורה מסודרת.

שר האוצר י. מודעי:

סליחה, כאן אין מדברים שניים בשם האוצר.
זה שועדת הכספים תאשר הגדלת כוח אדם, זה לא אומר שאני אישרתי.

היו"ר א.י. שפירא:

אני מביא להצבעה קודם כל את הצעת חבר-הכנסת רמון להוסיף 300 איש לאגף מס הכנסה ומכס באוצר.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר-הכנסת ח. רמון - 4

נגד - 6

הצעת חבר-הכנסת ח. רמון לא נתקבלה

היו"ר א.י. שפירא:

אני מעמיד להצבעה את התוספת הראשונה כהצעת הממשלה.

ה צ ב ע ה

התוספת הראשונה, כהצעת הממשלה, נתקבלה

היו"ר א.י. שפירא:

אני מעמיד להצבעה את התוספת השניה.

ה צ ב ע ה

התוספת השניה, כהצעת הממשלה, נתקבלה

היו"ר א.י. שפירא:

אנו עוברים לסעיף 38(ו) הבא לתת תוקף לממשלת ישראל להיות עוד חדשיים המועצה המייעצת והוועדה המייעצת של בנק ישראל.

ח. רמון:

לפני 4-5 חדשים פניתי בשאילתה דחופה לשר האוצר, מדוע אין ממנים וועדה מייעצת לבנק ישראל? השיב שר האוצר שימנו. אני מניח שהחטובה שלו בתוקף גם היום. אני חושב שהדבר אינו תקין ואינו בסדר. אני מבין שיש בעיות פרסונליות שמונעות הכרעה. אינני מקבל שבנק ישראל יכול להמשיך לפעול בניגוד לכוונת המחוקק מאז חודש אפריל 1985, דהיינו למעלה מחמישה חדשים.

זהו כאמור מצב בלתי-תקין וכל כולו נובע מחוסר יכולת לקבל הכרעות בנושא הפרסונלי. ואולם הממשלה מקבלת הכרעות בנושאים תדבה יותר קשים. אינני מסכים שאנו ניתן הכשר למצב זה באמצעות תקנה. אם יאמר לי שר האוצר שזה איננו בניגוד לחוק, אין צורך בתקנה. אני טוען שזה בניגוד לחוק. חייבים למנות מועצה מייעצת וועדה מייעצת. אני מציע אפוא שסעיף זה בחוק יימחק. ואני פונה לשר האוצר למנות לאלתר וועדה מייעצת ומועצה מייעצת.

<u>ד. תיכון:</u>

על פי התקנות לשעת חירום הממשלה משמשת כוועדה המייעצת של בנק ישראל וזה מצב בלתי-תקין, שלפי דעתי אסור לנו להשלים עמו. לכן אני רוצה להציע הצעה קונסטרוקטיבית. אני מציע שבמקום שהממשלה תשמש כוועדה המייעצת של בנק ישראל, תשמש ועדת הכספים של הכנסת כוועדה המייעצת של בנק ישראל ויושב-ראש ועדת הכספים יהיה יושב-ראש הוועדה המייעצת של בנק ישראל...

<u>א. מינסקביץ:</u>

והיה ובקשתנו לא תאושר, לא יהיה ניתן להוציא הוראות נזילות והוראות בענין אשראי.

<u>י. אריאור:</u>

אני רוצה להעיר רק הערה ניסוחית. לדעתי, ברור שיש הכרח בסעיף 38(ו), כי אחרת יקרה מה שאמר היועץ המשפטי של משרד האוצר, מר מינסקביץ. אבל כיוון ששלושה חדשים מיום התקנת התקנות כבר חולפים, אין טעם ולא יהיה זה יפה לכתוב בחוק: בתום 3 חדשים מיום התקנת התקנות. צריך לכתוב, שתקפה של תקנה 42 יפקע עם מינוי ועדה מייעצת. לא איכפת לי אם זה יהיה נוסח אחר, אבל מוכרחים להאריך תקוף התקנה לשעת חירום מעבר לשלושה חדשים.

<u>י. צבן:</u>

יש סכנה של פנייה לבג"ץ בעילה של סדרי שלטון בלתי-תקינים. כיוון שאני שוקל להצביע בעד הצעת חבר-הכנסת רמון, הייתי רוצה לשאול את יושב ראש הוועדה: אני התרשמתי כאשר אתה כיהנת כיושב ראש הוועדה המייעצת של בנק ישראל, שאתה מחשיב מאד את עצמאותה של הוועדה המייעצת והחיוניות שלה לתפקוד של בנק ישראל, האם אתה מוכן להסביר לממשלה, שלא טוב להמשיך במצב שאין ועדה מייעצת לבנק ישראל?

<u>היו"ר א.י. שפירא:</u>

אם נצביע על סעיף זה כהצעת הממשלה, זה לא אומר שלא יכול להיות שבעוד שבוע-שבועיים הממשלה לא תחליט על מינוי ועדה מייעצת. זה אינו אומר שהממשלה חייבת לשמש כוועדה מייעצת עוד שלושה חדשים.

אני מציע לקבל הצעת הממשלה.

<u>י. אריאור:</u>

בתיקון נוסח.

<u>היו"ר א.י. שפירא:</u>

אני מעמיד להצבעה סעיף 38(ו).

ה צ ב ע ה

בעד סעיף 38(ו) כהצעת הממשלה - 11
נגד - 3
סעיף 38(ו) כהצעת הממשלה נתקבל

היו"ר א.י. שפירא:

אנו עוברים לסעיף 25 - קופת-חולים.
השר שחל, יש לכם מכתב מקופת-חולים?

שר האוצר י. מודעי:

רבותי, המכתב שנמצא כאן והמכתב שהוגש על-ידי קופות-החולים אמור לפתור את הבעייה לאחר שיחוקק החוק, המוסיף חצי אחוז למס מקביל. מכתב זה מאפשר משיכה של חצי אחוז מס מקביל. בשתי נקודות, הוא אינו מכסה: האחת - הוא אינו מכסה את החודש הזה, והוא אינו מכסה אותו אפילו אם הוועדה תסכים, שכאשר יוחק החוק הוא יהיה רטרואקטיבי, כי יש בעיית הזרמה.

ההצעה שהועלתה על-ידי ראש הממשלה היתה, שבחודש אוקטובר, החסר שהוא בערך 3 מליון דולר, יכוסה מחציתו על-ידי קופת החולים הכללית ומחציתו על-ידי מקדמה מתקציב המדינה, שתקוזז מהמס המקביל שאין בו מספיק סכומים כדי לקזז.

הואיל וכל מהלך כזה טעון אישורה של ועדת הכספים, איננו יכולים לחרוג ממסגרת התקציב, אם איננו יודעים שיש לזה כיסוי. לכן אם מקבלת ועדת הכספים את הקביעה הזאת, שלגבי חלקה הראשון יש מכתב של פרופ' דורון, עם סיכום באיניציאלים עם מזכיר ההסתדרות, סגן שר האוצר יקרא את המכתב של פרופ' דורון.

סגן שר האוצר ע. אמוראי:

זו לשון המכתב:

"הריני מבקשכם להעביר למשרד הבריאות מדי חודש בחודשו את התקבולים שיגיעו לקופת החולים הכללית בגין התיקון שיתקבל כאשר יתקבל חוק מס מקביל - - - 0.5% מעל 4.35%, כפי שהוא קיים כיום, וכפי שהוחלט עליו בישיבת הממשלה ב-28 במאי 1985, וכל זה עד יום ה-31 במרס 1986".

מכתבים כאלה יש מפרופ' דורון, ממר מלמדוביץ ומכל יתר קופות החולים.

שר האוצר י. מחצי:

במכתבים אלה התופסים עד ה-31 במרס 1986, יש לנו כיסוי להשלמת תקציב משרד הבריאות על-פי הקביעה של הממשלה. אבל אין במכתבים אלה לא פתרון של העבר, שהאוצר נתן על חשבונו מקדמות, וגם לא כיסוי ההוצאה היותרת בחודש ספטמבר. לעניין חודש ספטמבר בלבד הצעת ראש הממשלה, שמחצית הסכום תשולם על-ידי קופות החולים ומחציתו תשולם כמקדמה - - -

ד. תיכון:

זה חוקי?

שר האוצר י. מודעי:

באישור ועדת הכספים - כן.

ח. קופמן:

מהו הסכום?

שר האוצר י. מודעי:

שלושה מליון דולר לחודש.

לגבי החלק השני, שאי אפשר לקרוא לגביו מכתב כפי שקרא סגן שר האוצר, יש לנו הודעה של השר שחל, שהיה בקשר עם מנהל קופת החולים הכללית ועם שר הבריאות, והוא מבקש שבמקום מכתב, תימסר על-ידו הודעה לפרוטוקול של ועדת הכספים.

י. ארידור:

אני חושב שכאן יש דבר מוזר מאד. בסך הכל הממשלה הגישה הצעה והסבירה שהיא מתכוונת רק לשנה השוטפת. את זה קבלנו או נקבל. כל מה שצריך הוא התחייבות של ההסתדרות או של קופת-החולים הכללית, שהיא מקבלת על עצמה את ההתחייבות לפי סעיף זה, אחרת אי אפשר לבטל את הסעיף. מה קורה כאן? כולם מדברים, רק חבר אחד יושב בשקט - מזכ"ל ההסתדרות. אני מוכן לקבל שאם מזכ"ל ההסתדרות יתן מכתב בשם קופת-החולים זה יחייב את קופת החולים. אני לא אדרוש מכתב מפרופ' דורון; אם חבר-הכנסת קיסר יכתוב את המכתב המבוקש ויכתוב שהוא ניתן בשם קופות חולים, אני מקבל זאת. אבל מה קורה? מזכ"ל ההסתדרות שמוסמך לתת את המכתב יושב בשקט והשר שחל, שאינו מוסמך, מדבר. אני מציע שיתחלפו בתפקידים.

י. קיסר:

השר שחל ניהל את המשא-ומתן.

היו"ר א.י. שפירא:

היה משא ומתן עם מזכיר ההסתדרות, ואחר-כך עלינו, השר שחל, שר האוצר ואנוכי אל ראש הממשלה, וראש הממשלה החליט על פשרה. לכן חבר-הכנסת קיסר אינו משחק תפקיד בענין הזה.

רשות הדיבור לשר שחל.

השר מ. שחל:

הסוגייה שבסעיף 25 התעוררה גם בממשלה. שר האוצר היה אז בחו"ל והוטל על שר הבריאות, שר המשפטים ועלי להחליט בנושא זה. כאשר הוצג החוק בכנסת על-ידי סגן שר האוצר, הודיע סגן שר האוצר לכנסת, שאם יינתנו מכתבי התחייבויות של קופות החולים, זה יכול לבוא במקום הסעיף בחוק. מכתבי ההתחייבויות יתקבלו כאשר יש בהם התייחסות שהניכוי של החובות יבוא מהגידול במס מקביל בחצי אחוז, לגביו אמרה הממשלה שהיא תלך לחקיקה, כאשר תהיה הסכמה של ההסתדרות והתעשיינים. מזכ"ל ההסתדרות הודיע שבנושא זה הוא מקבל על עצמו להביא הסכמת המעסיקים, כי יש לכך משמעות לגבי מערכת יחסי העבודה, כי יש דרישה שתוספת חצי אחוז למס מקביל לא תביא לדרישות מכל צד שהוא. ואכן מזכיר ההסתדרות הודיע שיש הסכם כזה והענין יובא

לחקיקה, ואחרי הקריאה הראשונה יעבור לועדת הכספים. גם אם לא תהיה ישיבת ממשלה ביום א', נקבע מטאל טלפונית.

ההתחייבות שהוגשה על-ידי קופת-החולים הכללית בנוסח שישנו פה, וזאת אני אומר לחבר-הכנסת אורידור, זו התחייבות. לכן מזכיר ההסתדרות אינו צריך לתת התחייבות נוספת. ההתחייבות, נוסחה זהה לגבי כל קופות החולים.

התעוררה בעיית מימון לגבי חודש ספטמבר וראש הממשלה, אחרי ששמע את שר האוצר ואותי, הציע שמימון הביניים יבוא 1,5 מליון דולר מתקציב המדינה באישור ועדת הכספים ו-1,5 מליון דולר ינתנו על-ידי קופת-חולים.

שוחחתי עם מנכ"ל קופת-החולים הכללית, פרופ' דורון, ואני רוצה להודיע על דעתו את ההודעה הבאה: "מנכ"ל קופת חולים מסכים להגיע להסכם עם משרד הבריאות על מימון הביניים". אני לא הסתפקתי בכך. הודעתי זאת לשר הבריאות ושאלתיו, האם משמעות הודעה זו מספקת אותו, קרי - 1,5 מליון דולר מימון ביניים של הממשלה - - -

<u>שר האוצר י. מודעי:</u>

לא יהיה מימון ביניים של הממשלה, אלא במקביל למימון ביניים של קופת-החולים.

<u>השר מ. שחל:</u>

אני שר האוצר, אני לא מציע לייחס לי דברים שלא אמרתי.

לגבי מימון הביניים של 1,5 מליון דולר של קופת-החולים, מקבל על עצמו פרופ' דורון להגיע להסדר על הנושא עם שר הבריאות. שר הבריאות אמר, שהודעה זו מקובלת עליו והוא מקבל אותה.

לפני שבאתי לכאן אמרתי לראש הממשלה את הפרטים והוא אמר שהסדר זה מקובל עליו.

<u>שר האוצר י. מודעי:</u>

השר שחל ציטט מדבריו של סגן שר האוצר בכנסת, ואני צריך לומר, שיש להסתכל על הדברים כמקשה אחת.

אמר סגן שר האוצר, שבעניין הפיטורים יגיעו להסכם עם ההסתדרות ולכן לא יהיה פרק בחוק על פטורים. ואני יודע שיש תביעה בבית-הדין לעבודה, וכל התהליך של הפיטורים אינו מאפשר פטורים, שלא לדבר על פטורים בתהליך מקוצר.

<u>י. קיסר:</u>

אם הערת הערה זו, אני חייב לומר: לא תהיה שום תביעה הנוגדת הסכמי העבודה. יש מצד הסתדרות עובדי המדינה תביעה, שאם יש משרדי ממשלה המפטרים עובדי נקיון ומוסרים עבודות הנקיון לקבלנים, לא ניתן לפטר, כי יש הסכם שמסירת עבודה לקבלנים אינה עילה לצמצומים. אם משרד ממשלתי יודיע, שימסור עבודה לקבלנים, נלך להתדיין עם הממשלה. במקום שהממשלה תנהג לפי הסכמי העבודה, ננהג לפי הסכמי העבודה.

<u>שר האוצר י. מודעי:</u>

מהי התביעה לבית-הדין לעבודה?

י. קיסר:

במקום שיש הסכם עבודה ומוסרים עבודה לקבלנים ומפטרים עובדים.

שר האוצר י. מודעי:

לשם מה דרושה הפנייה לבית-הדין, האם פוטרו אנשים בעקבות לקיחת קבלנים?

י. קיסר:

הודיעו להם שבמקרים כאלה מחסלים עובדי נקיון. בהנחה שאי אפשר לקיים משרד בלי לנקותו - - -

י. מצא:

אולי העובדים התנדבו לנקות?

היו"ר א. י. שפירא:

אני מביא את הנושא להצבעה.

ד. תיכון:

אני רוצה לדעת אם פתרנו את הבעייה, או שבעוד שבוע תחזרת פרשת הקשישים.

י. כהן:

האם הסיכום מקובל על שר האוצר?

היו"ר א. י. שפירא:

אני מבין ששר האוצר אינו מקבל את ההודעה. הפטרה שנתן ראש הממשלה היא, שמליון וחצי דולר ינתנו על-ידי קופת-חולים ומליון וחצי דולר מקדמה מחקציב המדינה. במידה וייאמר ברורות: זה נותן מליון וחצי דולר וזה נותן מליון וחצי דולר, אפשר לבטל את הסעיף בחוק. במידה וקובעים: זה נותן וההוא אם ירצה השם יתן יחד עם שר הבריאות, מבקש שר האוצר שאביא את הסעיף להצבעה.

השר מ. שחל:

אני לתומי חשבתי שמה שאני מודיע - - -

היו"ר א. י. שפירא:

זה לא היה קליר-קאט.

השר מ. שחל:

אני הבינותי שהלכנו לראש הממשלה לגבי הענין של 3 מליון דולר, ששר האוצר אינו רוצה שיבואו ויתבעו ממנו, כי הוא אינו צד להם, וראש הממשלה אמר: אני מוכן לחתוך: 1,5 מליון דולר מקדמה על חשבון תקציב המדינה ו-1,5 מליון דולר לקופת חולים. לגבי שר האוצר הוא אמר: צריך ללכת לוועדת הכספים ולקבל אישור.

הודיע מנכ"ל קופת-החולים הכללית, וקיבל שר הבריאות, שבענין ה-1,5 מליון דולר הנותרים הם מתכוונים לקבל על עצמם את הפתרון של הסכום הזה שהוא מחצית הסכום.

אני רוצה לומר לחברי שר האוצר: השאלה כרגע איננה בניסוח כזה או אחר. מה שצריך לעניין את שר האוצר הוא דבר אחד, שמעבר ל-1,5 מליון דולר מקדמה מתקציב המדינה - - -

<u>שר האוצר י. מודעי:</u>

אם הסכום הוא 3 מליון דולר, המחצית היא 1,5 מליון דולר.
אם הסכום הוא 1,5 מליון דולר, הסכום הוא 750,000 דולר.

<u>השר מ. שחל:</u>

השאלה שאלה שאול היא, האם יש התחייבות מקבילה מפרופ' דורון?

<u>שר האוצר י. מודעי:</u>

כן.

<u>השר מ. שחל:</u>

אני יכול לומר בשם שר הבריאות - - -

<u>שר האוצר י. מודעי:</u>

לא, בשם שר הבריאות אני מדבר.

<u>השר מ. שחל:</u>

ההודעה של פרופ' דורון היתה צריכה לקבל את ההבנה של שר הבריאות לכך, שהוא לא יבוא לא לממשלה, לא לשר האוצר ולא לגורם אחר, כדי לבקש מעבר למליון וחצי דולר שאתה מגדיל. זה אתה תבעת, כך הבינותי.

<u>שר האוצר י. מודעי:</u>

הבינות לא נכון.

<u>השר מ. שחל:</u>

על כך אומר שר הבריאות מרדכי גור, שההתחייבות של פרופ' דורון מקובלת עליו והוא מסתפק בזה.

<u>היו"ר א.י. שפירא:</u>

אני רוצה להשיב על זה, כי אני הייתי אצל ראש הממשלה, ואני רוצה שהדברים יהיו ברורים. היינו אצל ראש הממשלה, וראש הממשלה עשה פטרה חד-משמעית. אנחנו יודעים מה פירוש הדבר לשלם. לשלם אי אפשר בסיפורים, רק בסיפורים. וידוע שבסוף החודש צריך לשלם 3 מליון דולר. ראש הממשלה הכריע, שהאוצר יתן מקדמה 1,5 מליון דולר וקופת-חולים תיתן 1,5 מליון דולר. כל הענין הוא שלא רוצים שיחזור ויקרה מה שקרה עם הקשישים. ואם לא יתנו להם את ה-3 מליון דולר, בסוף החודש זה יקרה.

אני רוצה - ואני אומר זאת כאדם ניטראלי, כיושב ראש ועדת הכספים, שתהיה התחייבות מוחלטת, שיהיה לך הכוח להגיד: כן, קופת-חולים תשלם 1,5 מליון דולר. ואז נוכל למחוק את הסעיף מהחוק ולא להצביע עליו. לא יכול להיות שאחד ישלם על בטוח ואחד ישלם בתנאי.

השר מ. שחל:

אני לא הבינותי אחרת מהדברים שמסרתי בשם פרופ' דורון.

ח. קופמן:

למעשה היתה צריכה להיות הצבעה על הסעיף או היה צריך להיות מכתב התחייבות של קופת חולים. מה יצא? - ממש הצגה, שהאוצר נותן 1,5 מליון דולר, ואחרי שהאוצר הומח לתת 1,5 מליון דולר אכסטרא קופת-חולים אינה מוכנה לתת.

ר. כהן:

זה אינו נכון, כי מכתב יש.

י. אריאור:

מדוע חבר-הכנסת קיסר שותק?

היו"ר א.י. שפיראי:

כי הוא איננו בחמונה.

שר האוצר י. מודעי:

הוא צריך להכנס אליה.

י. קיסר:

הרשות המוסמכת בענין זה היא קופת חולים. אני נגד זה שברצונם יש הסתדרות וברצונם יש קופת-חולים. לגבי ההתחייבות של קופת-חולים, איננני מכיר את הפרטים. לכן ביקשתי שיתקשרו עם פרופ' דורון והתקשרו אחו, ואמרתי: אם פרופ' דורון נותן הסכמה, מקובל עלי. פרופ' דורון נתן הסכמה לשר שחל.

י. אריאור:

מדוע הוא היה צריך לתת את ההסכמה לשר שחל?

י. קיסר:

חבר-הכנסת אריאור, אני מכיר את דעתך. אל תחשוב שאתה החכם וכולם טפשים. אתם לא תערערו סדרי השלטון. ואם תהיה בעייה לקופת-חולים, זו לא תהיה הבעייה של הבית הזה? איננני מבין, רוצים להפקיד 84% של האוכלוסיה?

השר מ. שחל:

שר האוצר ביזמתו עורר את השאלה שאין במה לכסות מה שאושר בתקציב. ואז אמר שר האוצר: אני רוצה שתהיה מקדמה עד שמס מקביל - תוספת חצי אחוז למס מקביל - תיכנס לגבייה. ואז היתה הפרעה שמחצית הסכום תתן הממשלה כמקדמה ומחצית הסכום תינתן על-ידי קופת-חולים. תשובת קופת-חולים היתה כפי שציינתי. ואני אומר עוד פעם, שמוכנה קופת-חולים להסדיר את הנושא של 1,5 מליון דולר עם שר הבריאות. אם היא תיתן שטר לגוביינא, אני שאלתי את שר הבריאות, והוא ישלם לבתי-החולים הפרטיים בתחילת החודש, האם זה מספק, ותשובתו היתה חד-משמעית- כן. לכן מה שקבע ראש הממשלה מתקיים במלואו. מה ההסדר שיהיה בין שר הבריאות ובין קופת-חולים - איננני חושב שזה צריך לעניין אף אחד, ובלבד שיהיה כיסוי ל-1,5 מליון דולר שנותנת הממשלה.

שר האוצר י. מודעי:

אני מבקש למסור הודעה: את ועדת הכספים לא מעניינות השיחות מאחורי הקלעים. אני הודעתי - ואני עומד

כל סכום שיידרש לצורך שמירת שירותי הבריאות עד 3 מליון דולר נקדים סכום מקביל לסכום שתקדים קופת חולים. זה טוב, אבל אין לך על זה אישור של יושב ראש קופת חולים, ומזכ"ל ההסתדרות בצדק אומר: תואילו לקבל אישור שם ולא כאן, וזו עמדתו העקבית. אם אתה רוצה, השר שחל, לקחת אחריות בשם קופת חולים, וועדת הכספים מקבלת, בבקשה.

השר מ. שחל:

אני לא אקח אחריות. אני חושב ששר האוצר רשאי לבוא ולהגיד: אני כך מבין את הסיכום ואני מתנה אותו. כאשר אתה אומר: כל סכום, מחצית הסכום עד 3 מליון דולר, ובלבד שקופת-חולים תשתתף באותו סכום - - -

שר האוצר י. מודעי:

זה לא מספיק שאני אומר.

השר מ. שחל:

אל תשחרר את הכסף.

שר האוצר י. מודעי:

תצביע ואחר כך לא אשחרר את הכסף.

השר מ. שחל:

אם אתה אומר: אלה התנאים בענין זה, איש לא יוכל לבוא בטענה אל אף אחד.

שר האוצר י. מודעי:

אם יחזור מחזה הגריאטריה, ננית שקופת חולים אינה נותנת ואני אינני נותן, ועדת הכספים תהיה אחראית. אני מבקש אישור הוועדה לשר האוצר לגבי משיכה על חשבון המס המקביל, ואם הוא לא יתן, זו תהיה אחריותו.

באנו אל ראש הממשלה והסברנו את הבעייה של החודש הקרוב. הוא אמר: אני מציע מחצית-מחצית, והוא הטיל עליך לקבל את הסכמת פרופ' דורון. ואתה באת ואמרת - ואני מצטט אותך - כהאי לישנא: "אני דברתי עם פרופ' דורון, פרופ' דורון מסכים שהוא עם שר הבריאות יתנו לאחר שהאוצר יתן.

השר מ. שחל:

לא "לאחר". פרופ' דורון מודיע, שהוא מסכים להודיע בשמו שהוא יגיע להסדר עם שר הבריאות בענין ה-1,5 מליון דולר. אינני מבין מדוע זה אינו סוב ואינו מקובל. אם הוא יגיע להסדר על-ידי כך שיפנה לבנק והוא יגיד לו: גש תיקח 1,5 מליון דולר - - -

שר האוצר י. מודעי:

הוא אינו יכול לקחת מהבנק.

השר מ. שחל:

קופת חולים יכולה לקחת.

שר האוצר י. מודעי:

אבל זה לא ענין עם שר הבריאות, זה ענין של קופת המדינה.

ס. שטרית:

אני מציע להחליט על נוסח שונה, שטר האוצר לא יהיה רשאי להעביר אף אגורה לקופת חולים עד שקופת חולים לא תעביר את ה-1,5 מליון דולר.

שר האוצר י. מודעי:

שוב יחזור מחזה הבריאטריה.

י. מצא:

יאשימו את האוצר.

י. קיסר:

אנחנו התחלנו את הישיבה הזאת בבקר על מכתב מס' 1. עד שהגענו להסכמה על מכתב מס' 1 בא שר האוצר ואמר שהוא רוצה מכתב מס' 2.

היו"ר א. י. שפירא:

לא הוא, ראש הממשלה.

י. קיסר:

אתם הלכתם לראש הממשלה.

שר האוצר י. מודעי:

בידיעתך.

י. קיסר:

חזרתם ואמרתם, שיש פתרון מקובל. עכשו אתם אומרים שמה שנעשה על-פי החלטת ראש הממשלה גם כן אינו מקובל עליכם.

היו"ר א. י. שפירא:

אני חייב להגיד לך, ואתה יודע שאני מדבר כאדם שאינו רוצה שענין קופת-חולים יתפוצץ - מה שאמרת עכשו אינו נכון. הכרעת ראש הממשלה היתה חד-משמעית והיא אמרה: היות והחוק על תוספת חצי אחוז מס מקביל יכנס לתוקף ב-1 באוקטובר, יש צורך במימון ביניים של 3 מליון דולר. לכן אמר ראש הממשלה, האוצר יתן 1,5 מליון דולר וקופת-חולים תיתן 1,5 מליון דולר.

אילו השר שחל אמר: אני מביא אחריות מפרופ' דורון שהוא נותן 1,5 מליון דולר, אין צורך להצביע על הסעיף בחוק ונגמר הענין. אך מה אמר השר שחל? - הוא אמר: אתה, שר האוצר, תיתן 1,5 מליון דולר ואני מביא הודעה של פרופ' דורון שהוא יתן יחד עם שר הבריאות. צפיחית בדבש. מה זה "יחד עם שר הבריאות"? אתה אומר: הוא יקח הלוואה מהבנק. הוא אינו יכול לקחת הלוואה מהבנק בשם שר הבריאות.

ח. רמון:

אני מבין שהמכתב שנתנה ההסתדרות מכסה הכל למעט חודש אוקטובר.

היו"ר א. י. שפירא:

נכון. תוספת חצי אחוז מס מקביל מכסה את אוקטובר, אבל יש בעייה

ח. רמון:

אני מציע שלגבי חודש אוקטובר האוצר יוכל לקזז מהמס המקבל - רק לגבי חודש זה - אם קופת חולים לא תשלם. זה פותר את הבעייה. זה גם צודק.

נ. ארד:

לא. למה שהדבר בכלל יוכנס לחוק?

ש. ארבלי-אלמוזלינו:

למה שיקבע הדבר בחוק? זה בניגוד לעקרונות. לא היתה התייעצות על כך.

ח. רמון:

רק סעיף זה. נושא יחסי העבודה והשכר הוצאנו מהחוק.

היו"ר א.י. שפירא:

אני מביא להצבעה את הצעת חבר-הכנסת רמון.

ע. סולודר:

אנחנו מבקשים התייעצות סיעתית לחמש דקות.

י. קיסר:

עם כל הכבוד, לפני שהגיש סגן שר האוצר את הצעת החוק, בהעדרו של שר האוצר, נתנו לי התחייבות שסעיף זה יימחק. זה היה גם על דעתו של שר המשפטים, וגם על דעתו של ידידי השר שחל. עכשו זה כאילו לא חשוב. בא שר האוצר ומתוך חשש משלו, מבקש - - -

ח. קופמן:

למה לא ינתן מכתב?

י. קיסר:

נאמר במפורש שמוחקים את הסעיף. על המכתב הראשון שהבאנו כבר אין ויכוח.

השר מ. שחל:

אני רוצה להודיע בצורה חד-משמעית בשמו של פרופ' דורון, שקופת-חולים תקדים תשלום של 1,5 מליון דולר במקביל ל-1,5 מליון דולר של הממשלה.

היו"ר א.י. שפירא:

אני מסכם: אנחנו איננו מצביעים על סעיף 25 בחוק כיוון שקבלנו הכרעה של ראש הממשלה לפיה מתחייבת קופת-חולים בסוף חודש זה לתת 1,5 מליון דולר והאוצר מתחייב לתת במקביל מקדמה של 1,5 מליון דולר.

אני רוצה להביא לידיעתכם, שהסיכום היום, כדי שלא אצטרך להצביע עוד פעם, הוא איסור לאוצר להוציא את הכסף, וזאת בתנאי שקופת חולים תיתן 1,5 מליון דולר.

שני הסכומים יקוזזו מהמס המקביל, מהתוספת למס המקביל, שיעבור כחוק עבור חודש ספטמבר.

ועתה, אנו עוברים לסעיף 7. דברי הסבר לסעיף יביא הממונה על הכנסות המדינה, מר ברון.

י. ברון:

סעיף זה עניינו מתן מענק בגובה של תשלום דמי הביטוח בשיעור 5.35% לבעלי הכנסות נמוכות. ה-5.35% ניתנים לכל היחידים במשק, עצמאים ושכירים וגם לגימלאים שהפנסיה שלהם אינה צמודה למדד אלא לשכר בלבד.

מענק זה ניתן למי שההכנסה שלו מגיעה לשיעור מס שולי של 20% שבאוקטובר תהיה 490 שקל. בנוסף לזה ינתן מענק וילך ויפחת עד שיגיע לאפס בטל הכנסה שהמס השולי עליה עולה ונכנס ל-30%, והיא בהכנסה נוספת מעל לרצפה של 490 שקל עד לסכום הביטוח הלאומי בניכוי 20%. זאת אומרת, מי שיש לו הכנסה של 490 שקל מקבל מענק 26 שקל והמענק הולך ופוחת בהכנסה של 620 שקל הוא מגיע לאפס.

דרך תשלום המענק לשכירים היא בתוך השכר על-ידי המעסיק, כאשר הוא גובה זאת חזרה מהאוצר כניכוי ממס הכנסה. ויתר היחידים כניכוי בסוף שנת המס, כאשר התשלומים החדשיים צמודים למדד של תום שנת המס, על מנת שיקבלו בערך ריאלי מקביל למה שיקבלו השכירים.

י. קיסר:

כל ההסדרים של שחיקת השכר נקבעו עד ה-1 באפריל 1986. לא עולה על דעתי, שדוקא אוכלוסיה זו, ששחוקה מכל הבחינות, פתאום באמצע השנה יפסיקו לה את המענק.

ר. כהן:

למה?

י. ברון:

כי המענק הוא לחמישה חדשים.

ר. כהן:

למה?

י. קיסר:

כאשר הסבירו לנו נושא שחיקת השכר, אמרו כי השכבות הנמוכות ישתחררו מהביטוח הלאומי ולחלק יתנו פטור ממס. אם המענק ייפסק בדצמבר, הם ימצאו את עצמם עוד יותר שחוקים. זה יהיה עולל לקחת מהם, דוקא מהם, את ה-5.35%.

אנחנו נתנו דיבור, ושר האוצר יוכל לאשר, יותר ממה שהחברים היושבים פה חושבים, לשחיקת השכר. לפחות לגבי אוכלוסיה זו אנחנו צריכים להחליט שאותם ה-5.35% נמשכים עד אפריל 1986.

ח. רמון:

אני תומך בהצעת חבר-הכנסת קיסר.

י. צבן:

אני רוצה לומר, שאם עמדתו של חבר-הכנסת קיסר לא תתקבל, חבר-הכנסת רן כהן ואנוכי נגיש הסתייגות לסעיף זה.

אני רוצה להגיד מלה טובה לאוצר. בשעת הדיון על ההסתייגויות לחוק המיסוי בחנאי אינפלציה, התחייב האוצר שהגנה זו תינתן לשכירים שמדרגת מס של 30%, וכיוון שהוא מימש את זה, מעבר לכל הויכוחים חשוב לציין זאת.

שר האוצר י. מודעי:

רבותי, כאשר הבאנו את התכנית הכלכלית בפני הממשלה ולדיונים עם ההסתדרות, אמרתי מראש שנושא המיסוי וההקלות במסוי, אינם נכנסים למסגרת. ראו את כל המסמכים שחתמנו עם ההסתדרות, אין בהם שום זכר לנושא המיסוי וההקלות במס, אלא הודעה כללית שהמס ירד, ואין דבר על הביטוח הלאומי ועל מדרגות המס.

מזכ"ל ההסתדרות יודע יפה מאד - הוא לא היה שותף לדיונים, כי הדיונים התנהלו בין מנכ"ל המשרד ובין יושב ראש האגוד המקצועי - שאנחנו בסך הכל התכוונו לתקן נושא הביטוח הלאומי לשלושת חדשי התקופה של התקנות לשעת חירום. נכון, זה עולכבד על השכבות האלה, אבל כל המהלך לא נועד אלא כדי לאזן את תקציב המדינה, אחרת אין צורך בתכנית הכלכלית ואין צורך בסבל הזה. זה הודע להסתדרות, זה הודע ליושב ראש האגוד המקצועי. ואני אביא הוכחה: הראינו איך תהיה העקומה, ותוך כדי הדיון העביר לי חבר-הכנסת צבן פתק על חוסר האזון כאשר העקומה נפסקת מוקדם. רבותי, בלי דיונים בוועדה, הסכמנו ואמרנו שנאריך את העקומה, כאשר כל היעד שלנו הוא לשמור על מסגרת התקציב, אחרת אין בעייה. קודם כל אין בעייה להדפיס ולתת כסף. אני בזמתי, לאחר החלטת הממשלה - והחלטת הממשלה המקורית אמרה: יולי, אוגוסט, ספטמבר - הלכתי אל ראש הממשלה - - -

י. קיסר:

זה לא היה בהחלטת הממשלה.

שר האוצר י. מודעי:

יש לי תאריך החלטת הממשלה. אני מדבר אל חברי ועדת הכספים ולא אל נציגי ההסתדרות שנתתי להם כרדיס להופיע. יצאנו מישיבת לילה ואמרתי: עוד מעט מזכ"ל ההסתדרות יודיעו מהו השיג בדיוק.

י. קיסר:

הורדת 30% ונתת 5.35%, ונתנו לך מה שלא נתנו לאף אחד.

שר האוצר י. מודעי:

אני לא נתתי לך ואתה לא נותן לי, שנינו נותנים לעם ישראל ולמדינת ישראל. אלו הן העובדות. אחרי החלטת הממשלה בנדון, אני הלכתי לראש הממשלה ובדקתי את העקומות ואמרתי: לא תהיה תוספת, אבל בואו נאריך את התקופה עד שתיכנס התוספת לפי ההסכם שלנו עם ההסתדרות, דהיינו חודש ינואר. אמרתי, נאריך זאת עד ינואר. זה עולה כסף, אבל אמרתי שלא נראה לי שבתקופה שאין תוספת, נעזוב את האיש עם בעיית הביטוח הלאומי. זה לא היה בהסכם עם ההסתדרות, וההסתדרות לא תבעה זאת בזמנו. היום היא אומרת שהיה סביר שזה יהיה בסוף מרס. ההסתדרות יודעת לעמוד על תביעותיה ולנסח אותן אפילו ב-4 בבקר. זה לא היה. אחרי שראש הממשלה בדק את הפרוטוקול ואמר: אני יכול לפרש לקולא, לפי הדברים שהיו בישיבת הממשלה, ואני יכול למחוק את זה עד סוף השנה הקלנדרית, הוא נתן הוראה למזכיר הממשלה שהוא יתן כסיכום את דברי הביניים שאני אמרתי בממשלה, לא כסיכום של ראש הממשלה. הוא אמר: אני יכול להסביר שהתיקון נעשה על-ידי שר האוצר. והחלטת הממשלה מ-15 באוגוסט קובעת שזה יהיה עד סוף חודש דצמבר. בחודש ינואר תהיה תוספת - - -

י. קיסר:

ח. רמון:

על כמה כסף מדובר?

שר האוצר י. מודעי:

אני יכול להגיד על כמה כסף היה מדובר כאשר אני הוספתי שלושה חדשים.

י. קיסר:

השחיקה גדולה יותר מאשר תיכנן האוצר.

שר האוצר י. מודעי:

הויתור של 5% הוא כנגד 12%, לא כנגד 4%. 4% זו תוספת. אל תגיד: לוקחים 5.35 ונותנים 4, לוקחים 5.35% ונותנים 12%.

י. קיסר:

תיקח שני שכירים - - -

שר האוצר י. מודעי:

אני מגיע לזה.

מזכ"ל ההסתדרות, אני אינני יודע לעשות טוויון בחברה הישראלית. אני יודע לעשות השתדלות להגיע לכך שהפער יצטמצמו. אני אינני יודע איך מגיעים לטוויון. אתה אמרת לי שתגיד לי.

י. קיסר:

אתה אף פעם אינך מקבל את העצה שלי.

שר האוצר י. מודעי:

אתם מציגים את הבעייה כבעייה שלי. זו איננה הבעייה שלי. אני צריך רק להגיד: נפתח את כל הברזים, ונראה מה יהיה בעוד חודש. זה חלק ממערכת מחושבת, מתוכננת מראש. אילו ידעתי שתתעורר השאלה עד סוף מרס, הייתי מביא עד סוף ספטמבר, אין יותר. מה שהיה בתקנות, היה. אבל לא רק אתם מגינים, גם אני צריך לראות שתהיה סבירות בהכנסה. הבאתי בזמתי, לא בזמת ראש הממשלה ומזכיר ההסתדרות, הארכה עד סוף דצמבר. אינני יודע כרגע להגיד את התחשיב. אני יודע דבר אחד - התכנית שלנו מתוחה מעל ומעבר. אני אינני מדבר, זה אינו אומר שהתכנית איננה מתוחה. עוד יקח שנים עד שתלמד אותי איך עושים יתר טוויון בחברה הישראלית. מה זה מס יסף? האם קבלתי את עצמי במחיאות-כפים על מס יסף?

היום עברו פה כמה דברים שאינם בתכנון. אינני בא בטענות. הועדה סוברנית. אבל אני מבקש שלא לפרוץ מסגרת שהיא וולנטרית, היא לא היתה בהסכם עם ההסתדרות. לא מדובר בשכבות מצוקה, לא מדובר באנשים שמקבלים סיוע. מדובר באנשים שמקבלים שכר ושכרם יעלה בינואר, ויעלה אם נוכל להחמיד שמירה על מדד נמוך. אל נפגע בתהליך זה, שביסודו של דבר בא לאפשר לעובד לחיות חיים מתוקנים ולא לרוץ אחרי אינפלציה של 20% לחודש.

ח. רמון:

הארכת מועד המענק כמה היא צריכה לעלות?

שר האוצר י. מודעי:

לשלושה חדשים נוספים - 10 מליון דולר.

ח. רמון:

בתרגום התקנות לשעת חירום לחוק, כמעט ולא פגענו במסגרת התקציבית.

שר האוצר י. מודעי:

במפעל הפיס לא פגעתם? - ב-12 מליון דולר במכה אחת.

ח. רמון:

מדובר ב-10 מליון דולר שיצאו מהתקציב בסוף השנה. ההערכה היא שהשחיקה תהיה יותר גדולה מאשר זו שדברנו עליה. אני מבקש ששר האוצר ילך לקראתנו בנושא זה שהוא נושא אמתי.

שר האוצר י. מודעי:

לא יכול להיות שיש נושא אחד שהוא נושא אמתי.

ח. רמון:

מה שהחלטנו היום מסתכם ב-300-400 אלף דולר.

היו"ר א.י. שפירא:

אני מביא להצבעה סעיף 7 כהצעת הממשלה.

ה צ ב ע ה

בעד סעיף 7 כהצעת הממשלה - 10
נגד - 9

סעיף 7 כהצעת הממשלה נתקבל
נמנעו חברי-הכנסת י. אריאור וע. סולודר.
הסתייגות לחבר-הכנסת רמון

ח. רמון:

חברת-הכנסת סולודר, מדוע לא הצבעת?
אדוני היושב ראש, אני מבקש להצביע עוד פעם.

היו"ר א.י. שפירא:

אני מצטער, ההצבעה נסתיימה. אי אפשר לכפות על אדם להצביע. אתם צעקתם על חברת-הכנסת סולודר שתרים יד, היא לא הרימה יד, היא רצתה ללכת עם הממשלה.

א. דמבין:

ברשות היושב ראש, אני מבקש אישור הוועדה לשני עניינים:

האחד - בסעיף 29 קבעה הוועדה שיותקנו תקנות לענין הפטור ממס בדבר שווי הארוחות. בדקנו ומצאנו שמכיוון שהמספרים המקבילים קבועים בחוק והם מותאמים מפעם לפעם בהתאם לעליית הסכומיים בסעיף 120(ב), אפשר לוותר על התקנות.

ר. חיכון:

אני מבקש מכם התחייבות שתבדקו מחדש את הסכומים.

שר האוצר י. מודעי:

לזה אני מוכן.

א. דמבינ:

דבר שני - הוועדה הסכימה לקבוע שסטום-בטחון לעניין מספר העובדים של הכנסת, של מבקר המדינה ושל לשכת נשיא המדינה בזה, שמנהל לשכת הנשיא, יושב ראש הכנסת ומבקר המדינה, במקרים מיוחדים יוכלו לאשר. אותו דבר מצאנו חסר גם בבנק ישראל. שסטום כלשהו צריך להקבע גם שם. זה יכול להיות כפי שתקבע הוועדה, זה יכול להיות נגיד הבנק וזה יכול להיות שר האוצר.

י. כהן:

שר האוצר.

שר האוצר י. מודעי:

נגיד הבנק באישור שר האוצר.

א. דמבינ:

הבנק ביקש שהנגיד לא יהיה בזה, אלא המזכיר הכללי של הבנק באישור שר האוצר.

היו"ר א.י. שפירא:

אני מבין שזה מוסכם.

בכך סיימנו הדיון וההצבעה על חוקהסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ה-1985, והוא יובא עוד הלילה לקריאה שניה ולקריאה שלישית.

תקציב רשות השידור לשנת 1985 (עדכון מס' 2)

אנו עוברים לנושא הבא:

תקציב רשות השידור לשנת 1985 (עדכון מס' 2).

רשות הדיבור ליושב ראש ועדת המשנה לעניני רשות השידור, חבר-הכנסת יורם ארידור.

ר. פנחסי:

מה זה בוער עכשו?

היו"ר א.י. שפירא:

ב-30 בספטמבר מסתיימת התקופה, וחייבים לאשר את העדכון. אני שמעתי שחבר-הכנסת עובדיה עלי ועוד כמה חברים ביקשו לקיים דיון על רשות השידור במליאת הוועדה. אני קובע, שבישיבה הבאה, מייד אחרי חג הסוכות, יהיה דיון רציני על רשות השידור.

י. ארידור:

אני רוצה להעיר שתי הערות לגבי הנושא. הבאתי את הנושא לדיון בוועדת המשנה לעניני רשות השידור פעמיים. דעת החברים בוועדת המשנה היה-

י. אריאור

שוועדת המשנה אינה צריכה להביא שום המלצה למליאת וועדת הכספים, כי על דעת כל חברי ועדת המשנה אין טיפול נאות בקיצוץ התקציב של רשות השידור. לא נכנסנו לשאלה מי אשם. לפיכך דעת ועדת המשנה היתה שצריך לקיים דיון במליאה.

בינתיים נוצרה בעייה שניה - התקציב המאושר של רשות השידור הוא עד ה-30 בספטמבר. אין מדובר על עדכון הרבעון השני, אלא על התקציב השלישי. מה שקורה הוא, שועדת המשנה דנה, ורשות השידור נוהגת כמנהגה, וזה לא מצא חן בעיני מליאת הוועדה.

היו"ר א.י. שפירא:

יש בעייה, שאם לא נעדכן את התקציב, הם יעברו על החוק.

ע. עלי:

אינני רוצה להתייחס עכשו למהות ולתכנים של רשות השידור. יש לי דיעה ברורה על הדברים. אני גם לא מתייחס לצורת הניהול, לניהול הכושל ולכל הבזיונות שקורים ברשות השידור. ההתנגדות שלי מבוססת על הניהול הכספי של רשות השידור. לפי מידע שנמסר לנו בישיבה הקודמת, רשות השידור מצפצפת על ועדת הכספים, היא סומכת על אישור-של-הרגע-האחרון, אישור אוטומטי, של ועדת הכספים. אין טיפול בקיצוץ בתקציב. לא קצצו בתקציב, לא קיצצו בכוח האדם. לפי מה שמסר חבר-הכנסת שפט בישיבה הקודמת, יש חריגות מן התקציב.

לכן אני סבור שועדת הכספים אינה יכולה לאשר עדכון התקציב. יש לזכור שהאמצעי היחיד שבידינו לאלץ את רשות השידור לנהוג בהתאם למדיניות הממשלה ולהחלטותיה של ועדת הכספים הוא - אי-אישור התקציב. לכן אני מציע שלא לאשר את התקציב ולקבל הסברים מדוע אינם נוהגים בהתאם למדיניות ולהחלטות.

מ. שטרית:

אינני חבר רשות השידור, אבל הייתי בעבר ואני מכיר את העניינים מבפנים. אי-אישור התקציב לא יביא לשום דבר, כי לא יסגרו את הטלוויזיה, אבל הם יעברו על החוק. בעבר התנהל ויכוח בין ועדת הכספים ובין רשות השידור כאשר ועדת הכספים רצתה להכניס לתכנם של השידורים ורשות השידור טענה שזה אינו בסמכותה. מה שמחרחש ברשות השידור איננו שערוריה, אבל זה חוסר סדר וחוסר ניהול. שימו לב שגם ענין מינוי מנהל לטלוויזיה נמשך כבר זמן רב.

אני מציע לאשר תקציב לחודש אחד, ותוך החודש הזה נקיים דיון.

א. קרשנר:

לא מדובר בתקציב לחדשים הבאים, אלא בעדכון התקציב לחדשים יולי-ספטמבר.

היו"ר י. כהן:

קיימנו מספר דיונים על רשות השידור והבאנו דעותינו, והמסר שלנו לא נקלט.

מ. שטרית:

אם לא נעדכן?

י. אריאלי:

העדכון אינו נוגע לחודש אוקטובר, הוא נוגע ל-3 החודשים שעברו. אפשר לתת להם עדכון ואפשר שלא לתת להם עדכון. מה שנוגע לאוקטובר, הבעייה איננה עדכון, אלא איתור תקציב. הוועדה איתרה פעמיים תקציב. היא לא אתרה תקציב לאוקטובר. אם הוועדה לא תאתר תקציב מעבר לחודש ספטמבר, הם אינם יכולים לעבוד.

היו"ר י. כהן:

אני מעמיד להצבעה עדכון מספר 2 של תקציב רשות השידור לשנת 1985.

ה צ ב ע ה

בעד תקציב רשות השידור לשנת 1985(עדכון מס' 2) - א י ן

תקציב רשות השידור לשנת 1985(עדכון מס' 2) לא אושר

היו"ר י. כהן:

אני מעמיד להצבעה את ההצעה לאשר לרשות השידור תקציב לחודש אוקטובר

ה צ ב ע ה

בעד איתור תקציב לרשות השידור לחודש אוקטובר - 1

ההצעה לאשר תקציב לרשות השידור לחודש אוקטובר לא נתקבלה

שינויים בתקציב לשנת 1985 (פנייה מס' 92)

היו"ר י. כהן:

אנו עוברים לנושא האחרון בישיבה זו:

שינויים בתקציב לשנת 1985 - פנייה מס' 92.

מדובר במתן סיוע באמצעות הלוואות לכ-400 משקים משפחתיים שעיקר פרנסתם מן החקלאות והם נקלעו לקשיים פיננסיים זמניים.

ר. פנחסי:

זה מוסכם.

היו"ר י. כהן:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.

ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1985 (פנייה מס' 92) א ו ש ר ו

היו"ר י. כהן:

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 19.55